

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΗ'

ΤΕΥΧ. Α'

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14-115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1991

ΑΡΙΘ. 2

Ο 'ΙΗΣΟΥΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ,, ΚΑΙ Ο 'ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ,,

Εισήγησις στὸ ΙΑ' Θεολογικὸ Συνέδριο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης (14-17 Νοεμβρίου 1990) «πρὸς τιμὴν τοῦ Παμβασιλέως Χριστοῦ», στὸ ὁποῖο, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, παρέστησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀξώμης κ. Πέτρος ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Ἡ εἰσήγησις αὐτὴ κρίνεται σκόπιμο νὰ δημοσιευθῇ στῆ θέσι τῶν κυρίων ἄρθρων τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», διότι ἀναφέρεται σὲ θέμα, ποὺ σχετίζεται πρὸς τὸν Χριστό, τὴν «κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας» (Ἐφ. ε', 23), καὶ ποὺ θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ὑπενθυμίσῃ τὴν ἀνάγκη νὰ ἀναζωπυρῶμε τὴν πεποίθησί μας, ὅτι, ὅπως τονίζεται στὴν εἰσήγησι, «θεμέλιον ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός» (Α' Κορ. γ', 11).

Σεβασμιώτατοι Ἐκπρόσωποι τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ Σεπτοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας,

Παναγιώτατε,
Σεβαστοὶ Πατέρες,
Κύριε Πρόεδρε τῆς παρουσίας συνεδρίας,
Κύριοι Ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν,
Κύριοι Συνάδελφοι,
Κυρίες, Δεσποινίδες καὶ Κύριοι

Ἄφοῦ ἐκφράσω τὶς εὐχαριστίες μου πρὸς τὸν Παναγιώτατο Μητροπολίτη Θεσ-

σαλονίκης κ. Παντελεήμονα γιὰ τὴν τιμὴ, ποὺ μοῦ ἔκαμε, νὰ μὲ συμπεριλάβῃ στὸν κατάλογο τῶν εἰσηγητῶν τοῦ παρόντος συνεδρίου καὶ ἀφοῦ τὸν συγχαρῶ γιὰ τὴν 25ετῆ Ἀρχιερατεία του, στὸν ἑορτασμὸ τῆς ὁποίας δὲν μπόρεσα νὰ παραστῶ γιὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεώς μου, καὶ ἰδιαίτε- ρως γιὰ τὴν καρποφόρο προσπάθειά του νὰ καταστήσῃ τὴν Θεσσαλονικὴ κέντρο ἀγιο- λογικῶν μελετῶν καὶ σχετικῶν θεολογικῶν συνεδρίων, ἐπισημαίνω γιὰ τὸ θέμα μου, ὅτι τὸ διάλεξα μέσα στὰ πλαίσια τοῦ γενικοῦ θέματος τοῦ συνεδρίου, ποὺ συγκλήθηκε «πρὸς τιμὴν τοῦ Παμβασιλέως Χριστοῦ». Τὸ γε- νικὸ αὐτὸ θέμα, θὰ ἔλεγα, ἀποτελεῖ τὴν πεμ- πτουςία τῆς Ἀγιολογίας, ἐφ' ὅσον ἀναφέ- ρεται στὸν Κύριο, στὸν «πάντων ἀγίων ἀγιώ- τατον Λόγον», ὁ ὁποῖος ἐμψυχώνει καὶ κι- νητοποιεῖ τὴν ζωὴ ὅλων τῶν ἀγίων, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ καθένας ἐπαναλαμβάνει μὲ τὸν Ἄπ. Παῦλο: «Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστός» (Φιλιπ. α', 21) ἢ «Ζῶ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χρι- στός» (Γαλ. β', 20). Τὸ αἶτημά τους, συμ- φώνως πρὸς τοὺς ἐπιγραμματικούς λόγους τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἦταν καὶ εἶναι: «Χριστῶ συνταφῆναί με δεῖ, Χρι- στῶ συναναστῆναι, συγκληρονομῆσαι Χρι- στῶ, υἱὸν γενέσθαι Θεοῦ, Θεὸν αὐτόν»¹.

*

ἌΟ τίτλος τοῦ θέματός μου εἶναι :

1. Γρηγορίου Θεολόγου, Εἰς Καισάριον ἐπι- τάμιος λόγος, Migne Ἐ.Π. 35, 785.

‘Ο «ϊστορικὸς Ἰησοῦς» καὶ ὁ «Χριστὸς τοῦ κηρύγματος». Ἀρχίζω τὴ διαπραγματεύσει ἀπὸ τὸ δεύτερο μέρος τοῦ τίτλου αὐτοῦ μὲ σειρά σὲ σχῆμα χιαστί, δηλαδή ἀρχίζω ἀπὸ τὴν παρουσίασι τοῦ «Χριστοῦ τοῦ κηρύγματος». Ἡ Καινὴ Διαθήκη μᾶς διδάσκει, ὅτι ἡ ἐντελέχεια, πὺ σὲ κάθε ἐποχὴ πρέπει νὰ ἐμψυχώνη τὸ γνήσιο χριστιανικὸ κήρυγμα, εἶναι ὁ Χριστός. «Θεμέλιον ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός» (Α΄ Κορ. γ΄, 11). «Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύττομεν, ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, Κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν» (Β΄ Κορ. δ΄, 5). Τὸ γνήσιο Χριστοκεντρικὸ κήρυγμα δὲν ὀμιλεῖ ἀπλῶς γιὰ τὸν Ἰησοῦ ὡς διδάσκαλο ἢ παιδαγωγὸ ἢ ἠθικὸ νομοθέτη ἢ κοινωνικὸ μεταρρυθμιστὴ κ.τ.τ., διότι ἡ ἀνθρωπότης γνώρισε πολλοὺς διδασκάλους, παιδαγωγούς, νομοθέτες, μεταρρυθμιστὲς κ.λπ. Ἐνα πρόσωπο μόνον δὲν γνώρισε ἐκτὸς ἀπὸ ὅλους αὐτούς: τὸν ἀληθινὸ Σωτῆρα καὶ Λυτρωτῆ. Τὸ κήρυγμα λοιπὸν εἶναι Χριστοκεντρικὸ ὅχι ὅταν ὀμιλῇ ἀπλῶς περὶ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ’ ὅταν παρουσιάσῃ τὸν Χριστὸ ὡς τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, ὡς τὸν πραγματικὸ προσωπικὸ Σωτῆρα καὶ Λυτρωτῆ τοῦ καθενὸς καὶ ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος. Ὑπενθυμίζομε, ὅτι αὐτὸς ὁ Hegel ἀναγνώριζε, ὅτι «κάθε ἱστορία κατευθύνεται πρὸς τὸν Χριστὸ καὶ προέρχεται ἐξ αὐτοῦ. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ ἄξων τῆς παγκοσμίου ἱστορίας» («Alle Geschichte geht zu Christus hin und kommt von ihm her. Die Erscheinung des Gottessohnes ist die Achse der Weltgeschichte»)². Κατὰ τὸν J. Bernhart, «τὸ παρελθὸν μόνον αὐτὸν ἀναζητοῦσε καὶ αὐτὸς μόνον εἶναι τὸ μέτρο καὶ τὸ νόημα ὅλου τοῦ μέλλοντος»³. Στὸ κέντρο καὶ ὑπεράνω τῆς ἱστορίας εἶναι ὁ Χριστός, πὺ εἶναι «χθὲς καὶ

σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ἐβρ. ιγ΄, 8). Ὁ Χριστὸς δὲν ἦταν μόνον «προσδοκία ἐθνῶν» (Γενέσ. μθ΄, 10), ἀλλά, κατὰ τὴ διατύπωσι τοῦ Ἡσαΐα, καὶ «ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσιν» (Ἡσ. μβ΄, 4).

Ὁ Κύριος δὲν ἀνήκει σ’ ἓνα ἀπολιθωμένο παρελθόν, ἀλλὰ εἶναι ὁ ζῶν, ὁ πάντοτε παρών, ὁ αἰώνιος Χριστός. Γι’ αὐτὸ ὁ μέγας Δανὸς θεολόγος καὶ φιλόσοφος Sören Kierkegaard (1813-1855), πὺ θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς θεμελιωτὲς τῆς νεωτέρας ὑπαρξιακῆς φιλοσοφίας, τονίζοντας ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ζῆ ἀληθινὰ μπροστὰ στὸν Θεὸ μόνον ὅταν ζῆ μπροστὰ στὸν Χριστό, διακήρυττε ὅτι ἡ πίστις στὸν Χριστὸ σημαίνει τὴν ἄμεση ἀντιπαράστασι τοῦ πιστοῦ μὲ τὸν Θεάνθρωπο Ἰησοῦ, πὺ ἐζήσε μέσα σὲ ἱστορικὰ πλαίσια. Ἡ ἀντιπαράστασις αὐτὴ συμβαίνει διὰ τοῦ τρόπου τοῦ «συγχρονισμοῦ» καὶ τῆς ὑπερπηδήσεως τῶν ἱστορικῶν ἀποστάσεων. Ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται σήμερον στὸν κάθε πιστό, ὅπως εἶχεν ἔλθει καὶ πρὸς τοὺς συγχρόνους του. «Ἡ σκέψις αὐτῆ, ὀμολογεῖ ὁ Kierkegaard, εἶναι ἡ σκέψις τῆς ζωῆς μου»⁴.

Ὁ συγχρονισμὸς αὐτὸς στὴν ἀντιπαράστασι μὲ τὸν Χριστὸ εἶναι κατ’ ἐξοχὴν δυνατὸς μέσα στὶς λατρευτικὲς καὶ ἰδίως εὐχαριστιακὲς συνάξεις τῆς Ἐκκλησίας, στὶς ὁποῖες ἀπὸ τὴν ἀποστολικὴ ἐποχὴ μέχρι σήμερον συνεχίζονται μυστικῶς ἢ ζωῆ καὶ τὸ ἀπολυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ⁵. Ἔτσι ἡ

4. W. Ruttenbeck, Sören Kierkegaard, σ. 202. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδωροῦ, ἔνθ’ ἀνωτ., σ. 47.

5. Στὴ λατρεία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅπως πολλές φορές ἔχομε τονίσει, βιώνεται κατ’ ἀπαράμιλλον τρόπο ἡ ἔννοια τοῦ λεγομένου «λειτουργικοῦ» ἢ «συμπυκνωμένου» χρόνου, κατὰ τὴν ὁποία ὁ χρόνος παύει νὰ ὑφίσταται ὑπὸ τὴν μορφὴ τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος. Ἔτσι ἔχομε τὸ μυστικὸ βίωμα, κατὰ τὸ ὁποῖο ἡ μὲν αἰωνιότης βιώνεται στὸ ἐκάστοτε παρόν, τὰ δὲ παρελθόντα καὶ μέλλοντα βιώνονται μυστηριωδῶς ὡς ζῶντα καὶ ὑπάρχοντα ἐνώπιον ἡμῶν. Ἔτσι ἐξηγεῖται γιὰτὶ συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως ἀντηχεῖ τὸ «σήμερον» ἢ γίνεται χρῆσις ἐνεστατικῶν ἐκφράσεων στὰ ὀρθόδοξα λειτουργικὰ κείμενα. Περισσότερα σχετικῶς βλ. στὰ ἐξῆς: Εὐαγγέλου Δ. Θεοδωροῦ, Ἐκκλησία καὶ Χρόνος, Ἀθήναι, 1982. Τοῦ ἰδίου, Ἡ μορφωτικὴ ἀξία τοῦ ἰσχύοντος Τριωδίου, Ἀθήναι, 1958, σσ. 82-85.

2. Τὸ χωρίο αὐτὸ τοῦ Hegel ἀναφέρεται κὶ ἀπὸ τὸν Karl Jaspers στὸ ἔργο του «Einführung in die Philosophie», München 1953, σσ. 96-97. Πρβλ. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδωροῦ, Ἡ Φιλοσοφία τῆς Θεολογίας τοῦ Karl Jaspers, ἐν Θεσσαλονίκη 1963, σ. 43.

3. J. Bernhart, Der Sinn der Geschichte, 1931, σ. 17.

Ἐκκλησία εἶναι ἡ ἐγγύησις τοῦ ἱστορικοῦ καὶ τοῦ αἰωνίου χαρακτήρος τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἁρμονικοῦ συνδυασμοῦ τῆς ἱστορικῆς καὶ τῆς ἐσχατολογικῆς διαστάσεως. Μέσα στήν Ἐκκλησία καὶ διὰ τῆς Ἐκκλησίας γίνεται συνειδητόν, ὅτι «ἐν Χριστῷ» ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἰσῆλθε στὸν κόσμον. Ἡ Βασιλεία αὐτὴ ἀπὸ τὴν σκοπιὰ τοῦ κόσμου εἶναι κάτι, πού ἐρχεται, ἀλλ' «ἐν τῷ Θεῷ» εἶναι κάτι αἰώνιο καὶ ἤδη ἐνεργό. Μὲ τὴν «ἐν Χριστῷ» ζωὴ ἐπιτυγχάνεται ἡ εἴσοδος καὶ ἡ ὀργανικὴ ἔνταξις στήν ἐσχατολογικὴ πραγματικότητα τοῦ κόσμου, πού μεταμορφώνεται καὶ καινοποιεῖται, ἡ ἐνεργοποίησις τοῦ νέου αἰῶνος μέσα στὰ τοπικὰ καὶ χρονικὰ πλαίσια τοῦ παλαιοῦ, ἡ διακήρυξις τοῦ ἐρχομένου αἰῶνος μέσα στὸν «νῦν» αἰῶνα.

Οἱ θεανθρώπινες διαστάσεις τοῦ Χριστοῦ τοῦ κηρύγματος μαρτυροῦνται εὐγλωττως στήν Καινὴ Διαθήκη, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Χριστὸς εἶναι «ἀνατολὴ ἐξ ὕψους» (Λουκ. α', 78), τὸ «φῶς τὸ ἀληθινόν» (Ματθ. δ', 16. Λουκ. β', 32. Ἰωάν. α', 4, 7-9 κ.λπ.), ἐκεῖνος πού διδάσκει ὡς αὐτόσοφος διδάσκαλος, «ὡς ἐξουσίαν ἔχων καὶ οὐχ ὡς οἱ Γραμματεῖς» (Ματθ. ζ', 29). «Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος» (Ἰωάν. ζ', 45-46)⁶. Ὁ ἴδιος ἔχει διασπάσει τὸ φράγμα τῆς ἀνθρωπίνης ἀμαρτωλότητος. Εἶναι «ὁ μὴ γνοὺς ἀμαρτίαν» (Β' Κορ. ε', 21), ὁ «ὄσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος τῶν ἀμαρτωλῶν» (Ἐβρ. ζ', 26). Τολμαῖ νὰ ἐρωτήσῃ: «τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἀμαρτίας;» (Ἰωάν. η', 46). Γι' αὐτὸ «ὕπολιμπάνει ἡμῖν ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ» (Α' Πέτρ. β' 21). Στὸ πρόσωπό του ἔχομε ἀρχιερέα «δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα, καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἀμαρτίας» (Ἐβρ. δ' 15). Ἐπομένως ἡμποροῦμε νὰ «προσερχώμεθα μετὰ παρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεος καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν» (Ἐβρ. δ', 16)⁷.

Κατὰ τὸ κήρυγμα τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὁ Κύριος ἔχει μοναδικὴ αὐτοσυνείδησι. Διακηρύττει ὅτι «οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου» (Ἰωάν. η' 23), ὅτι εἶναι «ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς» (Ἰωάν. στ', 51· πρβλ. καὶ στ', 58). Μακαρίζει τὸν Πέτρο, πού εἶπε πῶς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ (Ματθ. ἰστ', 13 ἐξ· κστ', 63. Μάρκ. ιδ', 62). Ὁ Κύριος ἔχει συνείδησι, ὅτι εἰς Αὐτὸν «πάντα παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς» (Ματθ. ια', 27). Αὐτοπαρουσιάζεται ὡς ὁ ἀναπαύων «κοπιῶντας καὶ πεφορτισμένους» (Ματθ. ια' 28), ὁ ἰατρός τῶν ἀμαρτωλῶν, ὁ κύριος καὶ κριτὴς συνειδήσεων, ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ (Ἰωάν. ια', 25), ὁ συγχωρῶν ὡς Θεὸς ἀμαρτίες (Ματθ. θ', 2), ὁ ἐξαγγέλλων τὸν ἑαυτὸν Του ὡς κριτὴν καὶ ἀνταποδότῃν⁸.

Ἐπειτα γιὰ τὸν Χριστό, ἀπὸ τὴν Γέννησί Του ἕως τὴν Ἀνάληψί Του, φυσικὸν εἶναι τὸ ὑπερφυσικόν⁹. Κατὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἀπ. Πέτρου τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ὁ Κύριος εἶναι «ἀποδεδειγμένος ἀπὸ τοῦ Θεοῦ δυνάμει καὶ τέρασι καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεός» (Πράξ. β' 22). Κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴ Ματθαῖο θεραπεύει «πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχόμενους καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς» (Ματθ. δ', 24). Διὰ τοῦ Χριστοῦ «τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται» (Ματθ. ια', 4-5).

Τὸ περὶ Χριστοῦ κήρυγμα, προβάλλοντας τὸ θαῦμα τῶν θαυμάτων, εἶναι ἐξ ἀρχῆς κατ' ἐξοχὴν κήρυγμα περὶ τῆς Ἀναστάσεως, κήρυγμα βεβαιότητος γιὰ τὸ ὅτι «ἠγγέρθη ὁ Κύριος ὄντως» (Λουκ. κδ', 34). Οἱ Ἀπόστολοι ἐξ ἀρχῆς ἐκήρυτταν μὲ θάρρος: «Ὁ ἀκηκόαμεν, ὃ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν... ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν» (Α' Ἰωάν. α', 1-3). Μὲ θάρρος βροντοφωνεῖ ὁ πρῶτον δειλὸς καὶ ἀρνητὴς Πέτρος: «Γινωσκέτω πᾶς

6. Γιὰ τὸν Χριστό ὡς τὸν μοναδικὸ διδάσκαλο περισσότερα βλ. στὸ ἔργο: Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Ἡ Αἰώνια Ἀλήθεια, Ἀθήναι, 1960, σσ. 204-227.

7. Ἐνθ' ἀνωτ., σσ. 228-238.

8. Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Μαθήματα Ἐκκλησιαστικῆς Ρητορικῆς ἢ Ὀμιλητικῆς, ἐν Ἀθήναις 1983, σ. 73.

9. Κωνστ. Καλλινίκου, Τὰ θεμέλια τῆς πίστεως, Ἀλεξάνδρεια 1924, σ. 34.

οἶκος Ἰσραὴλ. ὅτι Κύριον καὶ Χριστὸν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε» (Πράξ. β', 36). Ἡ πεμπτουσία τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος «δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ πασχαλινὴ βεβαιότης, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ζῆ»¹⁰ καὶ ὅτι κι ἐμεῖς θὰ ἀναστηθοῦμε, ἐφ' ὅσον ὁ Χριστός, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, «ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο» (Α' Κορ. ιε', 20). Τὸ Χριστοκεντρικὸ κήρυγμα συνδέει τὴν Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου μὲ τὴν Ἀνάληψί Του, ἡ ὁποία, κατὰ τὸν Θεοφάνη τὸν Κεραμέα, εἶναι «ἡ τῶν μυστηρίων τοῦ Χριστοῦ κορωνίς· αὕτη τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἢ τελείωσις»¹¹. Μὲ τὴν Ἀνάληψί Του ὁ Κύριος ἀνέβασε τὴ δοξασιμένη ἀνθρώπινη φύσι στὸν οὐρανό, στὸν ὁποῖο «πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν» (Ἐβρ. στ', 20). Ἡ Ἀνάληψις Του ὑπῆρξε τὸ ἐπισφράγισμα τῶν 40 ἡμερῶν μετὰ τὴν Ἀνάστασί Του, κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ὁποίων ὁ Σωτὴρ μὲ τίς ἐμφανίσεις Του ἀπεκάλυψε καὶ φανέρωσε μία ἄγνωστη ἕως τότε ὄντολογικὴ διάστασι καὶ πραγματικότητα, μία νέα ὑπαρξι μὲ ἀφθαρτὴ καὶ αἰωνία ζωὴ. Ἔτσι ἡ Ἀνάστασις κι ἡ Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου δημιούργησαν βαθεῖα τομὴ στὴν ἱστορία τοῦ ὑλικοπνευματικοῦ σύμπαντος, σήμαναν τὴν ἀπαρχὴ τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ κόσμου καὶ συνετέλεσαν στὸ νὰ εἶναι διαρκὲς σύνθημα τοῦ Χριστοκεντρικοῦ κηρύγματος ἢ προτροπή: «Τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος. Τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς» (Κολ. γ', 1-2).

Ὁ Χριστός λοιπὸν τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος εἶναι ἡ κινητήριος δύναμις τῶν βαπτισμένων Χριστιανῶν. «Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη Χριστός ἐκ νεκρῶν διὰ

τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν» (Ρωμ. στ', 4). Στὰ πλαίσια τῆς «καινῆς» αὐτῆς «κτίσεως» (Β' Κορ. ε', 17) ὁ πιστὸς λαμβάνει διὰ τοῦ Χριστοῦ «ἐξουσίαν» τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ» (Αουκ. ι', 19) κι ἔτσι μπορεῖ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ μὲ τὸν Ἀπ. Παῦλο: «Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φιλιπ. δ', 13).

Ἐκ τῆς δειγματοληπτικῆς αὐτῆς ὑπομνήσεως τῶν κυρίων χαρακτηριστικῶν τῆς προσωπογραφίας τοῦ Κυρίου γίνεται φανερόν, ὅτι ὁ Χριστός τοῦ κηρύγματος δὲν ἀνήκει ἀποκλειστικῶς στὴν ἐνδοκοσμικὴ πραγματικότητα, ποὺ περικλείεται στὰ ὅρια τοῦ τρισδιαστάτου φυσικοῦ continuum καὶ κατανοεῖται μέσα στὸ σύστημα καὶ στὰ πλαίσια τῶν ἐμμόνων (ἐν + μένειν) λογικῶν κατηγοριῶν ἢ τοῦ μηχανοκρατικοῦ «ντετερμινισμού» καὶ τῆς φυσικῆς αἰτιοκρατίας, ἀλλ' ὑπερπηδᾷ τὰ πλαίσια αὐτὰ¹¹ καὶ ἀνήκει σὲ μία νέα θεανθρώπινη πραγματικότητα. μέσα στὴν ὁποία πραγματοποιεῖται ἄγνωστη προηγουμένως συνάντησις τοῦ μεταφυσικοῦ καὶ τοῦ ἱστορικοῦ, τοῦ αἰωνίου καὶ τοῦ παροδικοῦ, τοῦ ἀπολύτου καὶ τοῦ σχετικοῦ, τοῦ ἀπείρου καὶ τοῦ πεπερασμένου¹².

Ἄλλ' ἡ κριτικὴ ἐρευνα τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ ἔθεσε τὸ ἐρώτημα: Ἄρα γε ὁ «Χριστὸς τοῦ κηρύγματος» εἶναι δυνατὸ νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὸν «Ἰησοῦ τῆς ἱστορίας»; Ἀπάντησις στὸ ἐρώτημα αὐτὸ θὰ δώσωμε στὸ ἐπόμενο ἄρθρο μας.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

10. Alois Riedmann, Die Wahrheit des Christentums, τόμ. 2: Die Wahrheit über Christus. Ein religionsgeschichtlicher Vergleich², Freiburg 1951, σ. 362.

11. Θεοφάνους Κεραμέως, Ὁμιλία λθ' εἰς τὴν σωτήριον Ἀνάληψιν, Migne Ἐ. Π. 132, 744 ἐξ.

12. Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, Ἡ οὐσία καὶ τὸ βῆθος τοῦ Χριστιανισμοῦ, Ἀθήναι, 1937, σ. 23.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ Σ.Ε. ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ Π.Σ.Ε. ΕΠΙ ΕΝΙΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΑΥΤΟΥ

Ἡ Συνοδική Ἐπιτροπή Διορθόδοξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων ἐν τῇ συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 6ης Νοεμβρίου 1990 ἠσχολήθη μὲ ἀίρετικά τινα σημεῖα τοῦ διβλίου: Ἐ ν ἔ ρ γ ε ι α δ ι ἄ τ ῆ ν ζ ω ῆ ν (Energy for Life), ἀποσταλέντος ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ὡς προπαρασκευαστικοῦ κειμένου διὰ τὴν ἐν Καμπέρα Αὐστραλίας γενησομένην Ζ' Γενικὴν Συνέλευσιν (7-21 Φεβρουαρίου 1991).

Παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι κατὰ τὴν ἐν Βααρ Διάσκεψιν τοῦ Π.Σ.Ε. (2-6 Ὀκτωβρίου 1989), ἥτις συγγέθη πρὸς καταρτισμὸν τῶν προπαρασκευαστικῶν κειμένων διὰ τὸ γενικὸν θέμα, τὰ ὑποθέματα καὶ τὰ ζητήματα τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, ἢ συμβολῆ τοῦ Αἰδ. Καθηγητοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Ἰωάννου Ρωμανίδου ἐγένετο ἐνθουσιωδῶς δεκτὴ καὶ εἶχεν ἐνωματωθῆ εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκριθέν πρὸς δημοσίευσιν κείμενον, οὐδὲν ἔχνος τοῦ κειμένου αὐτοῦ συναγτάται εἰς ὅσα τελικῶς ἐδημοσιεύθησαν.

Ὡς ἐκ τούτου, διὰ νὰ μὴ περάσῃ ἀπρακτῆρος ὁ παρὰ τὴν ὡς ἄνω ἐγκρισιν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξοβελισμὸς τοῦ κειμένου τοῦ Αἰδ. Καθηγητοῦ κ. Ἰωάννου Ρωμανίδου, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ μὴ μείνουν ἀναπάντητα καὶ δὴ εἰς ἐπίσημα κείμενα τοῦ Π.Σ.Ε. τὰ σκοπίμως ἢ μὴ παρεμφερήσαστα ἀίρετικά σημεῖα, ὁ Πρόεδρος τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθόδοξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελεήμων ἀπηύθυνεν, εἰς τὴν ἀγγλικήν, πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Π.Σ.Ε. τὴν κάτωθι ἐπιστολήν τὴν ὁποίαν παραθέτομεν μεταφρασμένην εἰς τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ
Διορθόδοξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων

Αἰδ. κ. Emilio Castro,
Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Π.Σ.Ε.
Εἰς Γ σ ν ε ὑ η ν.

Ἀγαπητὴ κ. Castro,

Διὰ τῆς παρουσίας γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔλαβον τὰ

ἀποσταλέντα ἔντυπα σχετικῶς μὲ τὸ θέμα τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως: «Ἐλθὲ Πνεῦμα Ἅγιον, ἀνακαίνισον τὴν πᾶσαν κτίσιν» καὶ εὐχαριστοῦμεν ὑμᾶς εὐγενῶς. Παρακαλῶ ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐπὶ τῶν κάτωθι:

Α) Σχετικῶς μὲ τὰ κείμενα: «Ἐπιτρέψατε τὸ Πνεῦμα νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὰς Ἐκκλησίας» καὶ «Ἐνέργεια διὰ τὴν Ζωήν».

1. Τὸ πρῶτον κείμενον ὁμιλεῖ περὶ «συνόλου τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις καλεῖται νὰ υἰοθετήσῃ τὴν ὀρθόδοξον διδασκαλίαν, καθ' ἣν τὸ ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ἡ ἄκτιστος ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ» (σελ. 2) καὶ τὸ δεῦτερον κείμενον φαίνεται νὰ προωθῆ τὴν ἰδίαν θεολογικὴν γραμμὴν, ταυτίζον τὸ «Ἐλθὲ Πνεῦμα Ἅγιον» μὲ τὸ «Ἐλθὲ Ἐνέργεια ἁγία» (σελ. viii).

2. Ἡ διδασκαλία, ὅτι τὸ ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ἡ ἄκτιστος ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀίρεσις καταδικασθεῖσα ὑπὸ τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς διδασκαλίας τῶν Λατίνων περὶ *Filioque*. Τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐνεργεῖ μὲ τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ ἀλλὰ δὲν ἀποτελεῖ ἐνέργειαν Αὐτῶν.

3. Οἱ διβλικκοὶ ὄροι διὰ τὴν ἄκτιστον ἐνέργειαν τῆς Ἁγίας Τριάδος εἶναι κυρίως αἱ λέξεις: «δ ὀ ξ ω» καὶ «θ α σ ι λ ε ἰ ω» ἀλλὰ ὀνομάζεται αὕτη καὶ «ἀ γ ἄ π η, δ ι κ α ι ο σ ὄ ν η, χ ἄ ρ ι ς, ζ ω ῆ, φ ὤ ς, γ ν ὀ φ ο ς, ν ε φ ἔ λ η, ἔ τι δὲ καὶ π ὦ θ α ἰ ὶ ὠ ν ι ο ν καὶ σ κ ὴ τ ο ς τ ὸ ἔ ξ ὶ τ ε ρ ο ν. Αὐτὰ εἶναι κατὰ φύσιν κοινὰ τοῦ Πατρὸς, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ταυτίζονται ἐν αὐτοῖς ἀλλ' ὄχι μετ' αὐτῶν ἢ μεθ' ἑνὸς ἐξ αὐτῶν.

Ἡ βασιλεία εἶναι ἄκτιστος ἐνέργεια, ἡ ὁποία λαμβανόμενος μεταφράζεται *kingdom* (βασιλεῖον) ἀντὶ *rule* ἢ *reign* ὑπ' ἐκείνων, οἱ ὅποιοι δὲν ἐγενήθησαν τὸν δοξασμὸν (θέσων), τὸ ὁποῖον εἶναι νὰ βλέπει τις τὸν Χριστὸν ἐν τῇ ἀκτίστῳ Αὐτοῦ βασιλείᾳ - δόξῃ (Λουκ. 9, 27-32).

Β) Σχετικῶς μὲ τὸ κείμενον: «Ἐπιτρέψατε» διὰ τὰ τμήματα, τὸ θέμα, τὰ ὑποθέματα καὶ ζητήματα:

1. Ἐκτὸς ἐνίων μὴ σαφῶν φράσεων ἢ συμβολῆ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἰωάννου Ρωμανίδου διὰ σχετικῶς

κειμένου εις την Διάσκεψιν του Baar (2-6 Οκτωβρίου 1989), ἐπὶ τοῦ ὑποθέματος: «Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας ἐλευθέρωσον ἡμᾶς», ἡ ὁποία εἶχεν ἐνωματωθῆ εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκριθὲν κείμενον, ἔχει ἀφαιρεθῆ. Ἐπίσης δὲν συναριθμῶμεν οὐδὲν ἕγρος τοῦ κειμένου αὐτοῦ διὰ τὸ ὅποιον σημειωτέον ὁμοῦ μετ' ἄλλων κειμένων ἐζητήθη, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15B APP ἐγγράφου (Γενεὴ 25 - 30. 3.1990, σελ. 2), καὶ ἐδόθη ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ ἀπαιτουμένη ἐγκρισίς.

2. Τὸ ἐν λόγῳ κείμενον περὶ φωτισμοῦ καὶ θεώσεως (δοξασμοῦ) εἶναι μία σύντομος περιλήψις Πατερικῶν συγγραμμάτων περὶ τοῦ πῶς γίνεται τις Νὰὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ μέλος τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ διὰ τῆς δωρεᾶς τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς ἐν τῇ καρδίᾳ, διακρινομένης ἐκ τῶν προσευχῶν τῆς διανοίας. Ἐπεμελήθη τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς τῆς πεντατόμου Πατερικῆς Συλλογῆς, ἣτις τιλοφορεῖται *φ ι λ ο κ α λ ι α* (Ἀθήναι 1957-1963). Ἡ προσευχὴ τοῦ Πνεύματος ἐν τῇ καρδίᾳ ἢ ὁποία μεταφέρεται ἀπὸ τὴν διάνοιαν διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἶναι διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἢ «μοναδική» πνευματικότης. Πνευματικότητες, αἱ ὁποῖαι δὲν ὀδηγοῦν εἰς τὴν θεραπείαν, διὰ τοῦ φωτισμοῦ καὶ τοῦ δοξασμοῦ, ἀφήνουν τὸ ἄτιμον αἰχμάλωτον τῆς ἐξουσίας τῆς ἰδιοτελοῦς ἀγάπης, ἣτις ἀναζητεῖ τὴν ἱκανοποίησιν, καὶ ὀδηγοῦν εἰς ἓνα ἠθικισμὸν καὶ εἰς τὴν καύχησιν τῶν ἔργων καὶ, συνεπῶς, εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ διαβόλου.

3. Ἡ συμβολὴ τοῦ καθηγητοῦ Ρωμανίδου εἰς τὴν ἐν λόγῳ παράδοσιν εἶναι ἢ ἀπόδειξις, ὅτι οἱ Πατέρες ἔχουν δίκαιον ὅταν τὴν ἐπισημαίνουν εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν Βίβλον, ὡς σαφῶς ἐξηγεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Οὕτως ἢ παράδοσις αὐτὴ δὲν ἐμφανίζεται ἀργότερον κατὰ τοὺς μετέπειτα αἰῶνας, ὡς διατείνονται ὠρισμένοι. Οὕτως ἐξηγεῖται διατὶ ἢ ἀδθεντία ἀνήκει μόνον εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν φθάσει τοῦλάχιστον εἰς τὸ στάδιον τοῦ φωτισμοῦ ἀλλ' ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν τεθεωμένων, τουτέστιν τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν καὶ τῶν Πατέρων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν φθάσει εἰς τὸν δοξασμόν.

4. Ἡ παράδοσις αὐτὴ δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα περιουλλογῆς ἢ εὐσεβοῦς διαλογισμοῦ, ἀλλὰ πραγματικότητος βασίζομένη καὶ ἐπὶ τῆς βιολογικῆς δομῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἡ καρδιακὴ προσευχὴ εἶναι ἀληθινὴ καὶ δημιουργεῖ τὸ βιολογικὸν φαινόμενον τῶν ἱερῶν λει-

ψάνων. Οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ (Α' Κορ. 12,3). Ὅποιοσδήποτε ὁμως δύναται νὰ τὸ λέγῃ μὲ τὴν διάνοιάν του καὶ τὴν γλῶσσαν του.

5. Ἡ ἐξαφάνισις τοῦ ὡς ἄνω κειμένου τοῦ καθηγητοῦ Ἰωάννου Ρωμανίδου θέτει ἡμᾶς εἰς μειονεκτικὴν θέσιν διότι ἐπ' αὐτοῦ ὑπελογίζαμεν νὰ βασίσωμεν τὴν ἐν Καμπέρα συμβολὴν ἡμῶν.

Γ) Τὰ κείμενα, τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν ἀρχίζον καὶ τελειώνουν ἐπὶ ἐνὸς κύκλου περιουλλογῆς περὶ Θεοῦ καὶ μεταβάσεως ἐκ τοῦ σχεδίου εἰς τὴν πράξιν, ἄνευ ἐνὸς σαφοῦς ἐνδιαμέσου σταδίου θεραπείας τοῦ κέντρου τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος. Πολλὸς λόγος γίνεται διὰ τὴν ἐσωτερικὴν μεταμορφώσιν ἀλλὰ τίποτε δὲν λέγεται διὰ τὸ τί διδάσκουν περὶ τῆς ἐπιτεύξεώς της οἱ Πατέρες καὶ ἢ Ἁγία Γραφή. Ὁ Πατερικὸς ἐστιασμός εἰς τὴν διάγνωσιν, ὅτι ἢ ἀναζητοῦσα τὴν εὐδαιμονίαν ἀρρώστια τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ἢ πηγὴ τῶν κοινωνικῶν καὶ προσωπικῶν νοσημάτων καὶ ἢ θεραπεία της ἔγκειται εἰς τὴν κάθαρσιν, τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν θέωσιν (ἢ δοξασμόν), δὲν ἀναπτύσσεται.

Δ) Πολλοὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ἡγείων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐκλαμβάνουν τὸ Π.Σ.Ε. «σιτὰ σοβαρῶν», ἐντυπωσιάσθησαν ἐκ τοῦ ὡς ἄνω γεγονότος, ὅτι δηλαδὴ οἱ Προτεστάνται εἶχαν δεχθεῖ τὴν ρηθεῖσαν συμβολὴν τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἰωάννου Ρωμανίδου εἰς τὸ Baar καὶ ἤρχισαν νὰ ἀναθεωροῦν τὰς ἐκτιμήσεις των. Ἡ ἐξαφάνισις τοῦ μνημονευθέντος κειμένου ὀδηγεῖ εἰς τὴν τοποθέτησιν: «καὶ τί περιμένετε;».

Ε) Οἱ ὀρθόδοξοι παρουσιάζονται ὡς κατέχοντες μίαν πνευματικότητα ἀξίαν θανμασμοῦ καὶ ἐπαίνου. Παρὰ ταῦτα ἢ καρδιά καὶ ὁ πῶρὴν τῆς θεραπείας τὴν ὁποίαν προσφέρει αὐτὴ ἢ πνευματικότης εἰς τὴν ἀρρώστιαν τῆς ἀναζητήσεως τὴν εὐδαιμονίαν ἀγάπης, διὰ τῆς μεταμορφώσεως αὐτῆς εἰς ἀνιδιοτελῆ ἀγάπην, δὲν παρουσιάζονται μὲ σαφήνειαν. Τὰ χωρία - κλειδιὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου οὕτε ἐπεξηγοῦνται, οὕτε καὶ ἀναφέρονται. Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ κόσμος κατακερματίζεται ὑπὸ τῆς ἀναζητήσεως τὴν εὐδαιμονίαν ἀρρώστιας τῆς ἰδιοτελείας θὰ ἐφαίνετο ὅτι αὐτὸ τὸ ὅποιον εἶναι ζωτικὸν διὰ τὴν ἐπιβίωσιν εἶναι ἢ βιβλικὴ θεραπεία, ἢ ὁποία παράγει προφήτας.

Ἐσοκλείω, συνημμένος, τὴν μελέτην τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἰωάννου Ρωμανίδου περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συνόδων, ἢ ὁποία παρουσιάσθη εἰς τὴν Ὑποεπιτροπὴν Θεολογικοῦ Διαλόγου Ὁρθόδοξων καὶ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΟΠΙΟΙΗΣΗ*

Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ. ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΕΙΛΕΣ.

Στήν Ένωμένη Εύρώπη, πού τήν άνατομία της έπιχειρήσαμε, με κάθε δυνατή συντομία, πιδ μπροστά, άνήκει τυπικά άπό τό 1981 και ή Ελλάδα, με τήν προσοπική της πλήρους και ούσιαστικής έγσωματώσεως της στην Εύρωπαϊκή Κοινότητα και τήν κατάργηση τών συνόρων της άπό τή 1η Ιανουαρίου τοϋ 1992.

Γιά τήν συμμετοχή της χώρας μας στην Ένωμένη Εύρώπη έχουν λεχθή και γραφή κατά καιρούς πολλά άπό πολλούς. Οι περισσότεροι συμφωνούν ότι μιιά τέτοια συμμετοχή για τήν μικρή σε μέγεθος και σε πληθυσμό Πατρίδα μας είναι άναγκαία και εκ τών πραγμάτων έπιβεβλημένη. Άκόμα και εκείνοι πού άρχικά είχαν τοποθετηθή άρνητικά άπέναντι στην ένταξη μας στην ΕΟΚ σήμερα έχουν αλλάξει τήν στάση τους και θεωρούν τούτη τήν ένταξη σε γενικές γραμμές έπωφελή για τήν Ελλάδα. Δέν άπομένουν παρά έλάχιστοι πού έξακολουθούν να δλέπουν τήν έγσωματώσή μας στην Ένωμένη Εύρώπη ως ξεπούλημα στους ξένους και έθνική καταστροφή. Όμως ένα τόσο μεγάλ-

λο γεγονός, όπως ή ένταξη μας στην Εύρωπαϊκή Κοινότητα, δέν είναι μονοσήμαντο. Έχει πολλές πλευρές και μεγάλες προεκτάσεις. Παρέχει δυνατότητες αλλά δημιουργεί και κινδύνους. Γεννά προσδοκίες αλλά ύψώνει και άπειλές. Συνεπάγεται όφέλη αλλά έχει και κόστος.

Τά όφέλη άπό τήν έγσωμάτωση της Χώρας μας στην Εύρωπαϊκή Κοινότητα επικεντρώνονται κυρίως στον οικονομικό και τεχνολογικό τομέα, καθώς επίσης και στον πολιτικό. Η εισαγωγή προηγμένης τεχνολογίας, ή έπιτάχυνση της βιομηχανικής ανάπτυξεως, ή προσέλκυση επενδύσεων, ο έκσυγχρονισμός της γεωργίας, ή αύξηση της παραγωγικότητας, ή δελτίωση του βιοτικού επιπέδου, ή προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς επίσης ή διασφάλιση της έθνικής μας ανεξαρτησίας και της έδαφικής μας άκεραιότητας, ή έμπέδωση του δημοκρατικού μας πολιτεύματος σε συνδυασμό με τον έκσυγχρονισμό τών πολιτειακών μας δομών και θεσμών και ακόμα ή ίσχυροποίηση της θέσεως της Ελλάδος στις διεθνείς σχέσεις, είναι τά κυριώτερα άπό αυτά τά όφέλη και άσφαλώς δέν είναι εύκαταφρόνητα. Ο έλληνικός λαός άπολαμβάνει ήδη τά οικονομικά ευεργετήματα άπό τήν ΕΟΚ με τις έπιδοτήσεις τών γεωργικών προϊόντων, με τήν έκτέ-

(*) Συνέχεια εκ της σελ. 18 τοϋ ύπ' άριθμ. 1 τεύχους.

Λουθηρανών, ήτις συνήλθεν εν Παρισίοις άπό 27.6 - 1.7.1990 και ή όποία θα συζητηθή, εν όλομεία, τον Μάϊον τοϋ 1991. "Όλα τά στοιχεία τοϋ κειμένου τοϋ Baar περιέχονται εν ατή έντός τών ευρυτέρων ιστορικών πλαισίων της πνευματικότητας νοουμένης ως θεραπείας και τελειώσεως, ένότητας, δογμάτων, άποστολικής διαδοχής, σχέσεων Έκκλησίας και Πολιτείας και της κοινωνικής έπιδράσεως τοϋ φωτισμοϋ και της θεώσεως (δοξασμοϋ).

Τό εν λόγω κείμενον έπέχει θέσιν έπισήμου κειμένου της Έκκλησίας της Ελλάδος, τό όποϊον θα ήθέλαμεν να ύποβάλλωμεν ως τοιοϋτον εις τήν Συνέλευσιν της Καμπέρα, ως έχον άμεσον σχέση με τό θέμα της Συνελεύσεως εν γενει, και ειδικώς με τά ύποθέματα 2, 3 και 4.

Έχοντες τό κείμενον ήμϊν ένόπιον της Συνελεύσεως θα διηκολύνετο μεγάλως ή ενεργός συμμετοχή ήμϊν κατ' ότρόπον σύμφωνον προς τους ήμε-

τέρους τεθεωμένους ειδικούς εις τήν Βιβλικήν πνευματικότητα.

Θά εΐμεθα ευγνώμονες διά τήν μεθόδευσιν της διανομής τοϋ εν λόγω κειμένου και συμπεριληφνιν αϋτοϋ εις τήν σχετικήν ύλην προς μελέτην και συζήτησιν.

Έφ' όσον ο πυρήν τοϋ κειμένου είναι ο αϋτός μετ' εκείνου τοϋ Baar, τό όποϊον ενεκρίθη ύπό της Κεντρικής Έπιτροπής ως μέρος τοϋ Κειμένου ύπ' άριθ. 15B APP - Γενεύη 25-30 Μαρτίου 1990, σ. 2, τοϋτο δέν πρέπει να άποτελει πρόβλημα.

Εύχαριστοϋντες εκ τών προτέρων διά τήν εκ μέρους υμϊν θεικήν ενεργειαν επί τοϋ ήμετέρου αιτήματος διατελοϋμεν,

Είλικρινώς ήμέτερος εν Χριστϊ
† Ο Κορίνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
Πρόεδρος της Συνοδικής Έπιτροπής
Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων

λεση σημαντικών αναπτυξιακών έργων σε υποβαθμισμένες και προβληματικές κυρίως περιοχές από τα κονδύλια των λεγομένων μεσογειακών ολοκληρωμένων προγραμμάτων (ΜΟΠ), με τις δανειοδοτήσεις με ευνοϊκούς όρους και με πολλά άλλα.

Θά κινδυνεύαμε να κατηγορηθούμε για μονομέρεια αν δεν σημειώναμε ότι η ένσωματώση της Ελλάδος στην Ένωμένη Εύρωπη, παράλληλα με τα οικονομικά και πολιτικά όφελη, της προσφέρει και ιστορικής σημασίας ευκαιρίες και δυνατότητες για να αποκομίσει αλλά και για να δώσει κυρίως στους Ευρωπαίους εταίρους της πνευματικά όφελη. Στην Ένωμένη Εύρωπη του 2.000 ανοίγονται ευρύτατες προοπτικές για να εκπληρωθεί ο έλληνοισμός μια καινούργια οικουμενική αποστολή, να μπολιάσει μια άπρόσωπη, τεχνοκρατούμενη και απάνθρωπη κοινωνία με την αίσθηση του κάλλους και την αντίληψη του μέτρου, να την πλουτίσει με την πολιτισμική του ιδιαιτερότητα και πάνω από όλα να δώσει σ' αυτή την κουρασμένη πνευματικά και πληγωμένη ήθικα κοινωνία, που προσπαθεί να ξεναρθρή την χριστιανική της ταυτότητα την μαρτυρία της ορθοδόξου πίστεώς του. Χωρίς αυτή την μαρτυρία ο επανευαγγελισμός της Ευρώπης, για τον οποίο πολύς λόγος γίνεται τα τελευταία χρόνια, θά είναι ουτοπικός. Άλλα γι' αυτό θά κάνουμε έκτε-

στερο λόγο στο επόμενο κεφάλαιο της εισηγήσεώς μας. Πέρα όμως από αυτά τα όπωσδήποτε σημαντικά ευεργετήματα, δημιουργούνται πελώρια προβλήματα, διαφαίνονται πολλές απειλές και διαγράφονται μεγάλοι κίνδυνοι από την ένσωματώση 10 μόλις εκατομμυρίων Ελλήνων σε μια Κοινότητα 320 εκατομμυρίων ανθρώπων με διαφορετική γλώσσα, διαφορετική θρησκεία, διαφορετικά ήθη και παραδόσεις και μάλιστα οικονομικά και τεχνολογικά πολύ ισχυρότερων από έμάς. Τα προβλήματα, οι απειλές και οι κίνδυνοι αυτοί είναι διπλής φύσεως, οικονομικής και πνευματικής.

Η ελεύθερη διακίνηση προσώπων, αγαθών, κεφαλαίων και υπηρεσιών από το 1992 στα κράτη της ΕΟΚ άσφαλώς θά προκαλέσει την μετακίνηση και την εγκατάσταση στην Χώρα μας μεγάλων εμπορικών και βιομηχανικών μονάδων, εταιριών, έπιστημόνων και επαγγελματιών, που θά οδηγήσουν σε σκληρή δοκιμασία με την έπιστημονική υπεροχή τους και την τεχνολογική και οργανωτική τους αρτιότητα υπηρεσιών. Ο κίνδυνος αυτός απασχολεί ήδη σοβαρά τους αρμόδιους παράγοντες και φορείς της ελληνικής Πολιτείας και τις παραγωγικές τάξεις. Είναι δε κοινός τόπος

ότι αν δεν ληφθούν εγκαίρως τα κατάλληλα μέτρα, αν δεν ένταθούν οι προσπάθειες σε όλα τα επίπεδα και τους τομείς της δημόσιας και ιδιωτικής μας ζωής και προπάντων αν οι νεοέλληνες δεν αλλάξουμε νοοτροπία και τακτική εγκαταλείποντας την άπρονοησία, την προχειρότητα, την όκηνηρία, την κομματική έμπάθεια, την διεκδίκηση παράλογων συχνα άτομικών και συγτεχνιακών συμφερόντων, ή πατρίδα μας το 2.000 θά είναι άπλως «ξενοδοχείο για θερινές διακοπές» των Ευρωπαίων.

Όμως, χωρίς να θέλουμε να μειώσουμε την σημασία των οικονομικής φύσεως προβλημάτων και κινδύνων του 1992, κρίνουμε σκόπιμο να ασχοληθούμε στην Εισήγησή μας περισσότερο με τα προβλήματα και τους κινδύνους πνευματικής φύσεως. Αυτοί άλλωστε είναι οι σημαντικότεροι και ουσιαστικότεροι, γιατί αναφέρονται στην πνευματική ύπόσταση του Έθνους και άπειλούν την φυλετική μας ένότητα, την πολιτιστική μας ταυτότητα, την έθνική μας αυτοσυνειδησία, ο δε ρόλος της Εκκλησίας στην αντιμετώπιση αυτών κυρίως των κινδύνων είναι πρωταγωνιστικός.

Από την πρώτη ημέρα της έντάξεώς μας στην ΕΟΚ πολλοί πνευματικοί άνθρωποι ύψωσαν την φωνή τους και με τρόπο, θά έλεγα, προφητικό, έπεσήμαναν τον κίνδυνο της ήθικης και πνευματικής μας άλλοτριώσεως. Στα χρόνια που ακολούθησαν και εν όψει του 1992 ο λόγος για την ήθικη και πνευματική άπειλή από την Ένωμένη Εύρωπη έγινε πιο πυκνός και πιο έντονος. Η Εκκλησία δεν έμεινε άδιάφορη. Τόσο στην Διαρκή Γερά Σύνοδο, όσο και στην Γερά Σύνοδο της Γεραρχίας ακούστηκαν εισηγήσεις, έγιναν συζητήσεις, πάρθηκαν αποφάσεις. Πολλοί Σεβασμιώτατοι Γεράρχαι και Καθηγηται των Θεολογικών μας Σχολών με έμπεριστατωμένες μελέτες, εισηγήσεις, άρθρογραφίες, διαλέξεις, συνεντεύξεις, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές ασχολήθηκαν με το ζωτικό τουτο θέμα. Πριν λίγες μόλις ημέρες ή Πανελλήνιος Ένωσις Θεολόγων άφιέρωσε το Ζ' Πανελλήνιο Θεολογικό Συνέδριο στη διερεύνηση του μεγάλου και επικαίρου θέματος «ή Όρθοδοξία στην Ένωμένη Εύρωπη». Γι' αυτό θά λεχθούν στην συνέχεια είναι πιθανόν γνωστά. Χρειάζεται ωστόσο να τα επαναλάβουμε για να συνειδητοποιήσουμε την σημασία του ρόλου της Εκκλησίας μας μέσα στην ευρωπαϊκή κοινοπολιτεία του 1992 και να καταλήξουμε σε πρακτικές προτάσεις ποιμαντικής δράσεως για την διαφύλαξη της ελληνικής πολιτισμικής κληρονομιάς και έθνικής ταυτότητας.

Είναι άναντίρρητο και πανθομολογούμενο ότι ή φυ-

λετική ενότητα, ή εθνική, θρησκευτική, γλωσσική και πολιτιστική ομοιογένεια αποτελούν το μεγαλύτερο πρόνομο και την ισχυρότερη δύναμη της Ελλάδος. Με αυτή την δύναμη κατώρθωσε στην μακραίωνη ιστορία της όχι μόνο να επιδιώξη αλλά και να μεγαλοουργήσει. Η διάσπαση και η διατάραξη, επομένως, αυτής της ενότητας και της ομοιογένειας συνιστά τον μεγαλύτερο κίνδυνο για μας. Και είναι αυτός ακριβώς ο κίνδυνος που διαγράφεται στον ελληνικό ορίζοντα προερχόμενος από την Ένωμένη Ευρώπη του 1992, αφού ο λαός μας θα οδηγηθεί όχι σε μια άπλη και περιστασιακή επαφή με λαούς αριθμητικά, οικονομικά και πολιτιστικά ασύγκριτα ισχυρότερους από αυτόν, αλλά σε μια «νομικά επιβαλλόμενη, μόνιμη και αναγκαστική σχέση»¹⁶. Η παρουσία στην χώρα μας μεγάλου αριθμού ξένων, που θα έχουν τη δική τους θρησκεία, τη δική τους γλώσσα, τη δική τους παράδοση, τὰ δικά τους ήθη, θα έχει ως συνέπεια την κατάρτιση της θρησκευτικής, γλωσσικής και πολιτιστικής μας ενότητας. Με δεδομένη μάλιστα την ξενομανία των νεοελλήνων, που συνεχώς επιτείνεται, και την τάση αντιγραφής και επαγγελόμενης, συνήθως σε κακέκτυπα, ξένων προτύπων ζωής, το πρόβλημα γίνεται ακόμα δεξύτερο. Έτσι θα εμφανισθεί και στον ελληνικό χώρο, όπως όρθα έγγραφη, το φαινόμενο «που ήδη από έτων έχει καθιερωθεί στις ευρωπαϊκές χώρες, δηλ. της αναπτύξεως οργανωμένων ομάδων κοινωνικής πίεσεως που διεκδικούν δικαιώματα με βάση το θρήσκευμα ή την αίρεση την οποία πρεσβεύουν τὰ μέλη των»¹⁷.

Είναι ακόμα φυσικό, κάτω από τις νέες συνθήκες της Ευρώπης χωρίς σύνορα και φραγμούς, να ενταθί ή προσηλυτιστική μαγία των ξένων δογμάτων και των διαφόρων αίρέσεων, καθώς και των αποκρυφιστικών και παραθρησκευτικών κινήματων εις δόρυ του ορθόδοξου εκκλησιαστικού πληρώματος, δοθηθούμενη μάλιστα από τις φιλελεύθερες νεώτερες έρμηνείες των περι δικαιωμάτων του πολίτη και περι προσηλυτισμού συνταγματικών διατάξεων.

Την διάσπαση της εθνικής μας συνοχής και την αλλοίωση της πολιτιστικής μας φυσιογνωμίας και ταυτότητας εύνοούν και διευκολύνουν και οι θεσμικές αλλαγές που επιχειρήθηκαν τὰ τελευταία χρόνια, με έντολη του διευθυντηρίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

στην Χώρα μας, όπως ή καθιέρωση του πολιτικού γάμου, ή τροποποίηση του οικογενειακού δικαίου, ή αποποινικοποίηση της μοιχείας, ή θεσμοθέτηση του λεγόμενου «αυτομάτου διαζυγίου», ή ψήφιση του νόμου για την άοπλη στρατιωτική θητεία των «αντιρρησιών συνειδήσεως» και άλλα.

Τὰ πρώτα άνησυχητικά συμπτώματα από αυτή την έξοντωτική για την εθνική μας ύπόσταση διάσπαση και αλλοίωση έκαμαν ήδη την εμφάνισή τους, με την θλιβερή προοπτική να ένταθούν και να γενικευθούν μετά το 1992, σε δύο από τους πιο σημαντικούς και πιο εύαίσθητους χώρους της κοινωνικής μας ζωής. Την Οικογένεια και την Παιδεία. Η σχετικοποίηση των οικογενειακών δεσμών, ή αυθαίρετη ανεξαρτητοποίηση της γυναίκας, ή πρόωρη αυτονόμηση των παιδιών από την δήτην καταπιεστική πατρική έξουσία, ή κατάργηση του δημόσιου χαρακτήρα του γάμου και ο υποδιεασμός του σε ιδιωτική ύπόθεση, οι καινούργιες μορφές πληροφρήσεως και ψυχαγωγίας, και άκόμα ή κατάργηση της ιεραρχίας και ή ισοπέδωση των σχέσεων ανάμεσα στους διδάσκοντες και τους διδασκόμενους στα σχολεία όλων των βαθμίδων, ή υποδάθμιση της θρησκευτικής άγωγής και ο άποχρωματισμός της Παιδείας από τὰ ελληνορθόδοξα ιδεώδη, ή παραποίηση της ιστορίας μας, είναι μερικά από αυτά τὰ συμπτώματα. Η συνοχή, ιδιαίτερα, της ελληνικής οικογένειας, που αποτελεί το κύτταρο της εθνικής μας ζωής, φαίνεται ότι στο άμέσως προσεχές μέλλον θα ύποστη ισχυρότερο κλονισμό με τον πολλαπλασιασμό των μικτών γάμων, όχι μόνο μεταξύ αλλοδόξων αλλά και αλλοθρήσκων, άκόμα και άθέων, αφού αυτούς τους μικτούς γάμους διευκολύνει ή καθιέρωση του πολιτικού γάμου και στην χώρα μας και ένισχύει ή έλευθέρα διακίνηση και εγκατάσταση εδώ προσώπων από τις χώρες της Κοινότητας. Δεν χρειάζεται να πούμε πως οι συνέπειες από ένα τέτοιο κλονισμό της συνοχής της ελληνικής οικογένειας θα είναι καταλυτικές για τὰ ελληνορθόδοξα ήθη και έθιμα, για την άνατροφή των παιδιών, για την φυλετική μας ομοιογένεια κ.λπ. Η διατάραξη της φυλετικής και θρησκευτικής ομοιογένειας της Ελλάδος θα οδηγήση σε μεγαλύτερη άκόμα υποδάθμιση της θρησκευτικής άγωγής που προσφέρεται στα Σχολεία μας και πολυ πιθανόν στην κατάργηση της. Είναι ένδεικτικά και άνησυχητικά όσα γράφει στην έφημερίδα «Έθνος» της 6-9-90 ο Καθηγητής Βασίλης Φίλιας, με άφορμή τὰ νέα μέτρα για την Παιδεία που εξέγγειλε ο Ύπουργός Παιδείας και τὰ όποια αφήνουν να διαφανούν κάποιες έλπίδες για επάνοδο της εθνικής μας Παιδείας

16. Βλ. π. Γεωργίου Δ. Μεταλληνού, Έπίκ. Καθηγητού του Πανεπιστημίου Άθηνών, ένθ' άνωτ. σ. 30.

17. Βλ. Μητροπολίτου Δημητριάδος Χριστοδούλου, Έτος 1992: Έμπρός στον κίνδυνο της πνευματικής μας αλλοτρίωσης, εις Περιοδικό «Έκκλησία», 15 Νοεμβρίου 1989, τεύχ. 16, σ. 635.

στην σωστή βάση της έλληνορθοδόξου άγωγής: «Όσον άφορά τó θέμα τού ύποχρεωτικού* έκκλησιασμού, τά πράγματα είναι ακόμα πιό ξεκάθαρα. Πέρα τού ότι υπάρχει ή συνταγματική έπιταγή περί τής άνεξιθρησκείας, ή όποία στη διασταλτική της έρμηνεία, πού δέν επιδέχεται άπολύτως καμιά άμφισβήτηση, περιλαμβάνει και τó δικαίωμα τού άγνωστισμού, δηλαδή τής μη παραδοχής κανενός είδους θρησκευτικής πίστης, ύπάρχουν και θέματα ούσίας, πού πρέπει νά εξετασθούν. Πριν άπ' όλα, ή παγκόσμια πλέον πρακτική νά μήν επιβάλλεται στά σχολεία θρησκευτική κατεύθυνση, πράγμα, άλλωστε, πού θά ήταν άδύνατο και θά οδηγούσε σέ τραγελαφικές καταστάσεις σέ χώρες όπου ύπάρχουν έκκλησίες πολλών δογμάτων».

Μιλώντας για τά προβλήματα πού θά προκύψουν στη χώρα μας άπό τήν ολοκλήρωση τής ευρωπαϊκής ένοποιήσεως κρίνουμε σκόπιμο νά έπισημάσουμε ακόμα δύο κινδύνους. Ό πρώτος άναφέρεται στην νόθευση και περιθωριοποίηση τής εθνικής μας γλώσσας και ó δεύτερος στη διάσάλυση τών παραδοσιακών σχέσεων μεταξύ Κράτους και Έκκλησίας στον έλληνικό χώρο.

Η γλώσσα δέν είναι άπλώς ένα όργανο επικοινωνίας, αλλά ούσιώδες στοιχείο εθνικής αυτοσυνειδησίας και φορέας τής ιστορικής και πνευματικής κληρονομιάς για κάθε λαό. Η έλληνική γλώσσα με τήν μοναδικότητά της και τήν μακραίωνη ιστορική της συνέχεια άποτελεί άνεκτίμητο πνευματικό κεφάλαιο όχι μόνο για τήν Ελλάδα, αλλά και για όλόκληρη τήν ανθρωπότητα. Είναι ή γλώσσα τής Αγίας Γραφής, τών κλασικών φιλοσόφων και τών εκκλησιαστικών Πατέρων. Όμως μέσα στον ευρύτατο χώρο τής Ένωμένης Ευρώπης τών 320 εκατομμυρίων ανθρώπων όμιλείται μόνο άπό τήν μικρή μειοψηφία τών 10 εκατομμυρίων ελλήνων. Είναι, λοιπόν, φυσικό όί έλληνες τού μέλλοντος νά ύποχρεωθούν εκ τών πραγμάτων νά μάθουν μιά άπό τίς κύριες γλώσσες τής Κοινότητας, για νά μπορούν νά επικοινωνούν στις διάφορες συναλλαγές τους και στις διαπροσωπικές σχέσεις τους με τούς ευρωπαίους. Έπειδή δέ, όπως σωστά παρατηρήθηκε, «τό επίκεντρο τής ζωής και παρουσίας τού έλληνα μετά τó 1992 δέν θά είναι πιά ή Ελλάδα αλλά ή Ευρώπη»¹⁸ όί νέες γενιές τών ελλήνων θά εξασκούν

όλο και περισσότερο τήν ευρωπαϊκή γλώσσα εις βάρος τής μητρικής τους. Έτσι ή εθνική μας γλώσσα σταδιακά θά περιθωριοποιείται με κίνδυνο νά κατακτήση δεύτερη γλώσσα και για τούς ίδιους τούς έλληνες. Άν ό κίνδυνος αυτός φαίνεται ακόμα μακρινός ύπάρχει κάποιος άλλος πού ήδη έχει έμφανισθή. Είναι ό κίνδυνος τής νοθεύσεως τής γλώσσας μας με τήν εισαγωγή στην καθημερινή χρήση εκατοντάδων ξενικών όρων και λέξεων. Τοúτο φαίνεται στις χιλιάδες ξενόγλωσσες πινακίδες εταιριών, γραφείων, καταστημάτων, πού έχουν επεκταθή ακόμα και τó τελευταίο χωριό τής Πατρίδας μας, και ακόμα στον προφορικό και γραπτό λόγο τής νέας γενιάς, πολλών διανοουμένων και αυτών ακόμα τών μέσων τής λεγομένης μαζικής πληροφόρησης. Άν αυτό γίνεται τώρα, μπορεί κανείς νά φαντασθή τί θά γίνει μετά τó 1992.

Η διάσάλυση τού πατροπαράδοτου συστήματος σχέσεων μεταξύ Έκκλησίας και Πολιτείας στον χώρο τής Πατρίδας μας πού έπιχειρείται συστηματικά τά τελευταία χρόνια άπό ύπεύθυνους πολιτικούς παράγοντες και ή προώθηση τής ιδέας τού χωρισμού τού Κράτους άπό τήν Έκκλησία δέν είναι άσχετες με τίς ιδέες τής αυτονομήσεως τού ανθρώπου άπό τήν εκκλησιαστική αυθεντία και με τó όραμα τού λαϊκού κράτους και τής εκκοσμιευμένης κοινωνίας, πού καλλιεργήθηκαν άπό τόν ευρωπαϊκό Διαφωτισμό και τόν αυτόνομο Ούμανισμό, όπως είπαμε σέ ένα άπό τά προηγούμενα κεφάλαια, και κυριαρχούν σήμερα στην Ευρώπη. Η ευρωπαϊκή ένοποίηση με δεδομένη τήν πρόθεση και τήν επιδίωξη τής έναρμονίσεως τού Δικαίου τών χωρών - μελών τής Κοινότητας πρós τήν Κοινωνική νομοθεσία, είναι φανερό ότι θά οδηγήση άργά ή γρήγορα σέ αναθεώρηση τού ισχύοντος συστήματος σχέσεων μεταξύ τής Έλλαδικής Έκκλησίας και τής Έλληνικής Πολιτείας, ό δέ θεσμός τής κρατικής Έκκλησίας συνεχώς θά εξασθενή. Η Έκκλησία δέν θά μπορέσει πιά νά στηρίξεται στην δύναμη τού νόμου και στην κρατική ισχύ για νά εκπληρώση τó ποιμαντικό της έργο, νά διατηρήση τήν έσωτερική πειθαρχία της και νά αντιμετώπιση τίς έξωτερικές επιβουλές και άπειλές. Θά στηρίξεται αποκλειστικά και μόνο στις δικές της πνευματικές και ήθικές, ίσως και οικονομικές, δυνάμεις και θά επιβάλλεται με τó πνευματικό της κύρος και με τήν πειθώ. Η αναθεώρηση αυτή τού συστήματος τών σχέσεων Έκκλησίας και Πολιτείας στην χώρα μας, πού άναμένεται έτσι ή άλλως, έχει πολλά θετικά αλλά και πολλά άρνητικά στοιχεία και είναι άνάγκη νά γίνει τó συντομότερο αντικείμενο ένδελεχούς έρεύνης άπό τήν σεπτή Έραρχία, ώστε νά

* Ό όρος «ύποχρεωτικός εκκλησιασμός» νομίζω ότι δέν είναι έπιτυχής. Όρθότερος και άκριβέστερος είναι ό όρος «δμαδικός εκκλησιασμός».

18. Βλ. Γεωργίου Δ. Μεταλληνού, Έπίκ. Καθηγητού τού Πανεπιστημίου Άθηνών, ένθ' άνωτ. σ. 32.

Η ΚΑΥΧΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ "ΕΝ ΤΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑ" ΤΗΣ*

*«Έχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν δοξα-
στικοῖς σκεύουσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως
ἡ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν» (Β΄ Κορ. 4,7).*

Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, συγκλονι-
στικοὶ εἰς τὴν ἔκφρασιν καὶ θαυμάσιοι εἰς τὸ περιε-
χόμενόν των, ἔρχονται νὰ μᾶς ἀποκαλύψουν, ἀγαπη-
τοὶ ἀδελφοί, τὸ μέγα παράδοξον τὸ ὁποῖον συνθέτει

* Ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος
κ. Βαρθολομαίου, Προέδρου τῆς Διορθόδοξου Προπαρασκευα-
στικῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν Θεσίαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱερῷ
Σταυροπηγίῳ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου Σαμπεζῶ Γενεύης, 11
Νοεμβρίου 1990.

προετοιμασθούμε ἐγκαιρὰ καὶ νὰ μᾶς προλάβουν
τὰ γεγονότα.

Συνοψίζοντας τοὺς κινδύνους πὸν συνεπάγεται ἡ
ἐνσωμάτωση τῆς Πατρίδας μας στὴν Ἑνωμένη Εὐρώ-
πη τοῦ 1992 θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι ἐκεῖνο πὸν
διακυβεύεται εἶναι ἡ ἑλληνορθόδοξη ταυτότητα τῶν
ἐλλήνων. Ἐνας νέος, ἀγνωστος γιὰ τὰ ἦθη καὶ τὶς
παραδόσεις μας, τύπος ἀνθρώπου μπολιάζεται στὸν ἔ-
θνικό μας κορμό. Ὁ τύπος τοῦ αὐτονομημένου καὶ ἐκ-
κοσμιευμένου ἀνθρώπου, πὸν στὴ θέση τοῦ Θεοῦ ὑ-
ψώνει εἰδῶλο τὸν ἑαυτό του καὶ ἔτσι ἐκφυλίζεται σὲ
ἀπρόσωπη μάζα, ὑποθαμιάζεται σὲ ἀριθμητικὴ μονά-
δα, καταντὰ οἰκονομικὸ μέγεθος, χάνει τὴν ἀνθρω-
πιὰ του καὶ μετρᾷ τὴν ἀξία του ἀνάλογα μὲ τὴν πα-
ραγωγικότητά του. Ὁ οἰκονομικὸς ἄνθρωπος (HOMO
ECONOMICUS), ὁ αὐτόνομος καὶ αὐτάρκης (HOMO
AUTONOMUS), ὁ BUSINESSMAN, εἶναι ὁ ἄν-
θρωπος ἰνδάλμα στὴν Εὐρώπη τοῦ 1992. Ὁ ἄνθρωπος
πὸν περιφέρει αὐτάρεσκα καὶ ὑπεροπτικὰ τὰ κεφάλαια
καὶ τὰ κέρδη του καὶ μαζὶ τὴν ὑπαρξιακὴ ἀγωνία,
τὸ ἄγχος, τὶς νευρώσεις, τὴ μοναξιά του. Τοῦτος ὁ ἄν-
θρωπος εἶναι ὁ καινούργιος κοσμοκράτορας, πὸν συνε-
χῶς ἐπεκτείνει τὴν δικαιοδοσία καὶ τὴν ἐξουσία του,
ἀφοῦ οἱ κατακτήσεις τώρα πιά δὲν γίνονται μὲ τὰ
ὄπλα, ἀλλὰ μὲ τὴν οἰκονομικὴ ἰσχύ, γι' αὐτὸ καὶ «τὶς
πολεμικὲς συμμαχίες τοῦ χθὲς ἀντικαθιστοῦν οἱ οἰκο-
νομικὲς καὶ πολιτικὲς ἐνότητες τοῦ σήμερα. Οἱ μεγά-
λοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ προσφέρουν ὕλικά ἀγαθὰ στοὺς μι-
κροὺς καὶ ἀδύναμους. Προηγμένη τεχνολογία. Ἀνα-
πτυγμένη βιομηχανία. Ἴσως ἀκόμα καὶ πολιτικὴ στα-
θερότητα. Μαζὶ ὅμως μὲ ὅλα αὐτὰ τοὺς ἐπιβάλλουν

τὴν χριστιανικὴν ὑπαρξιν καὶ ὅπως ἰδιαίτερος τὴν
ὑπαρξιν καὶ τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τὸ ἕνα
μέρος ἑλλαμψίς φωτός, γνώσις τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ,
θησαυρός. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος σκευὸς ὀστράκινον, θλι-
ψίς καὶ στενοχωρία, ἀπορία καὶ ἐγκατάλειψις, ταπει-
νωσις καὶ νέκρωσις. Αἱ δύο αὐταὶ ἀντιθετικαὶ πραγμα-
τικότητες πρέπει νὰ βιωθοῦν συγχρόνως ἀπὸ τοὺς πι-
στοτοὺς καὶ νὰ ἀποτελέσουν τὸ μέγα παράδοξον τῆς Ἐκ-
κλησίας τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τί ἄραγε νὰ εἶναι ἔτσι τὰ
πράγματα; Πρὸς τί ἡ συνύπαρξις αὐτῆ τῆς δόξης καὶ
τῆς ἀτιμίας, τοῦ ἀνεκτιμήτου θησαυροῦ καὶ τοῦ ταπει-
νοῦ, τοῦ εὐθραύστου ὀστρακίνου σκεύους; Διὰ τί, ἀφοῦ

τὶς ἀρχές τους, τὶς ιδέες τους, τὶς κοσμοθεωρίες καὶ
βιοθεωρίες τους, τὸν δικὸν τους τρόπο σκέψεως καὶ
ζωῆς. Ἔτσι τοὺς ὑποτάσσουν, τοὺς ἀλλοτριώνουν καὶ
τοὺς ἀφομοιώνουν μὲ τρόπο ἀνώδυνο καὶ ἀσφαλῆ»¹⁹.
Εἶναι, λοιπόν, ὑπαρκτὸς καὶ δρατὸς ὁ κίνδυνος νὰ ἐ-
πιτύχη εἰς δάρος τῆς ἐθνικῆς μας ὑποστάσεως ἡ ΕΟΚ
ἐκεῖνο πὸν δὲν κατάρθωσαν στὸ παρελθὸν οἱ Σταυ-
ροφόροι καὶ οἱ δυτικοὶ μισσιονάριοι, ἀλλὰ καὶ τόσσοι
ἄλλοι ἐπιδρομεῖς καὶ δυνάστες.

Καὶ γεννᾶται τὸ μεγάλο ἐρώτημα: Πῶς θὰ μπο-
ρέσει ἡ μικρὴ καὶ ἀδύνατη χώρα μας νὰ ἀντισταθῇ
στὸν τεράστιο κίνδυνο τῆς ἀλλοτριώσεως καὶ τῆς ἀ-
φομοιώσεως ἀπὸ τὴν οἰκονομικὰ καὶ τεχνολογικὰ πα-
νίσχυρη Εὐρώπη τοῦ 1992; Ἡ ἀπάντησις εἶναι ἁ-
πλῆ: Μόνο μὲ τὶς πνευματικὲς καὶ ἠθικὲς τῆς δυνά-
μεις. Ὅμως ἡ σύγχρονη ἑλληνικὴ πραγματικότητα
δείχνει ὅτι οἱ περισσότερες ἀπὸ αὐτὲς τὶς σωστικὲς δυ-
νάμεις τοῦ ἑλληνισμοῦ ἔχουν παραλύσει. Ὅσες μένουν
ἀκόμα ὀρθιες καὶ δραστικὲς περικλείονται καὶ διαφυ-
λάσσονται μέσα στὰ ἱερὰ ἄδυτα τῆς ἁγίας Ἐλληνικῆς
Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἐπισημαί-
νει τὸν μεγάλο ρόλο τῆς Ἐκκλησίας μας στὴν διατή-
ρησι τῆς ταυτότητος καὶ αὐτοσυνειδησίας τοῦ ἑλλη-
νισμοῦ μέσα στὸ χωνευτήρι τῆς Ἑνωμένης Εὐρώπης.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Ζακύνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

19. Βλ. Μητροπολίτου Ζακύνθου Παντελεήμονος Μπεζε-
νίτη, Ἡ Ὀρθόδοξη Ἑλλάδα στὴν Ἑνωμένη Εὐρώπη. Ἡ
θερησκευτικὴ σημασία τῆς ἐντάξεως γιὰ τὴ Δύση, εἰς ἐφημερίδα
«Ἡ Βραδυνή», 17 Ἰανουαρίου 1981.

πρόκειται περί τόσο σπουδαίου θησαυρού, να μην τοποθετηθῆ οὗτος εἰς πολύτιμον καὶ ἰσχυρὸν σκεῦος; Διὰ τί οἱ Ἀπόστολοι τῆς Ἐκκλησίας νὰ εἶναι ἀσθενεῖς ὡς ὁ Παῦλος, ἀγράμματοι ὡς οἱ ἄλλοι μαθηταί, διωκόμενοι καὶ ταπεινούμενοι ὑπὸ πάντων; Διὰ τί ἡ Ἐκκλησία νὰ μὴ εἶναι συγχρόνως δύναμις κοσμική, ἱκανὴ νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν θέλησίν της ἐπὶ ἐκείνων ποὺ ἐξουσιάζουν τοῦ κόσμου ἢ ἔστω ἀπλῶς ἱκανὴ νὰ ἀποφύγῃ τὸ μαρτύριον καὶ τὸν διωγμὸν; Διὰ τί νὰ καυχᾶται ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ της καὶ νὰ στολιζέται ὡς μὲ «πορφύραν καὶ θύσον» μὲ τὰ αἵματα τῶν μαρτύρων της; Ἴδού ὠρισμένα ἐρωτήματα ποὺ γεννᾶ εἰς τὴν σκέψιν τοῦ ἀνθρώπου ἢ σημερινῆ ἀποστολικῆ περικοπή. Τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ ἀφοροῦν εἰς ὅλους τοὺς χριστιανούς, ὅλως ὅμως ἰδιαίτερως εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀγὰ τὴν Οἰκουμένην Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον καλὸν θὰ ἦτο νὰ σταθῶμεν ἐπ' ὀλίγον ἐνώπιον τῶν ἐρωτημάτων τούτων καὶ νὰ στοχασθῶμεν.

Ὁ Σεβ. Γέρον Χηλκηδόνας κ. Βαρθολομαῖος κηρύττων.

Ἡ πρώτη καὶ προφανὴς ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ὁ Κύριος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ πρότυπον τῆς ζωῆς κάθε πιστοῦ εἶναι ὁ Ἐσταυρωμένος Ἰησοῦς. Ὡς, πόσον σκανδαλίζει τὴν ἀνθρωπίνην λογικὴν ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ! Ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος ἀναφερόμενος κάπου εἰς τὸ γεγονός τῆς Σταυρώσεως τοῦ Χριστοῦ λέγει ὅτι πρόκειται διὰ τὴν σκάρωσιν τοῦ «Κυρίου τῆς δόξης» (Α' Κορ. 2,8) καὶ διὰ τοῦτο ὁ Σταυρὸς εἶναι σκάνδαλον καὶ μωρία (Α'

Κορ. 1,23). Καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ταυτίζει τόσο πολὺ τὸν Σταυρὸν μὲ τὴν δόξαν, ὥστε νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς ἄξονα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου του τοὺς πρὸ τοῦ Πάθους λόγους τοῦ Κυρίου, κατὰ τοὺς ὁποίους διὰ τοῦ Σταυροῦ δοξάζεται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐλευθερὸς πάντας εἰς τὴν δόξαν Του. Σταυρὸς καὶ δόξα εἶναι τὸ μέγα καὶ παράδοξον δίπτυχον τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου. Τὰ διάφορα θρησκευόμενα ὑπόσχονται κατὰ κανόνα τρόπους ἀποφυγῆς τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ φυσικοῦ πόνου. Ἄλλ' ὅχι τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ εἶναι θεμελιωμένον ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, καὶ ὅποιος τὸ ἀκολουθεῖ καλεῖται νὰ ἄρῃ τὸν σταυρὸν του (Ματθ. 16,24).

Ἄλλ' ὁ Σταυρὸς ὡς τὸ ὀστράκιον σκεῦος τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἀναιτιολόγητος. Αἰτία καὶ λόγος του εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ναι, ἀδελφοί μου, ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκδηλώνεται μὲ τὴν πλήρη καὶ ἀνεπιφύλακτον συμμετοχὴν Του εἰς τὴν τραγωδίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου. «Ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ» «ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Β' Κορ. 4,6 καὶ 1,3) δὲν ἀγαπᾶ τὸν κόσμον ἐξ ἀποστάσεως. Συμμετέχει εἰς τὴν ὑπαρξίν του. Καὶ ἡ ὑπαρξις αὐτῆ εἶναι ὀδυνηρά, εἶναι ταπεινωτικὴ, εἶναι σφραγισμένη ἀπὸ τὸν πόνον καὶ τὸν θάνατον. Ὁ ἐνδοξος Θεὸς κενώνει ἑαυτὸν (Φιλ. 2,7) ἀπὸ τὴν δόξαν Του καὶ ἐνδύεται τὴν ἀτιμίαν τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου. Μόνον ἔτσι ἀποδεικνύεται ὅτι ὄντως εἶναι Θεὸς ἀγάπης. Διότι ἀγαπᾶ μόνον ἐκεῖνος ποὺ ταυτίζεται μὲ τὸν πόνον καὶ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ ἄλλου.

Ἔτσι καὶ οἱ Ἀπόστολοι καὶ ἡ Ἐκκλησία Του δὲν γνωρίζουν ἄλλην δύναμιν παρὰ ἐκείνην ποὺ ἐκφράζεται ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ἀδυναμίᾳ των. «Ὅταν ἀσθενῶ, τότε δυνατὸς εἰμι» (Β' Κορ. 12,10), γράφει ἄλλοῦ ὁ Παῦλος. Καὶ εἰς τὴν παράκλησίν του πρὸς τὸν Θεὸν νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ κάποιαν ἐπώδυνον ἢ καὶ ταπεινωτικὴν ἀσθένειαν, λαμβάνει τὴν ἀπάντησιν ὅτι «ἡ δύναμις Του ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται». Ἔτσι ὁ Παῦλος εὐχαρίστως, «ἡδίστα», καυχᾶται ἐν ταῖς ἀσθενείαις του, «εἶνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' αὐτὸν ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ» (Β' Κορ. 12,9).

Ἔτσι ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἢ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν. Αὐτὴν τὴν ἐξήγησιν δίδει ὁ θεῖος Ἀπόστολος εἰς τὴν διαπίστωσιν ὅτι τὰ σκεῦη τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ εἶναι «ὀστράκινα». Πρέπει ἐν πᾶσι νὰ δοξάζεται ὁ Θεός, διότι μόνον ἡ ἰδικὴ Του δύναμις εἶναι δύναμις ἀληθινή. Ἡ ἀνθρωπίνη δύναμις εἶναι ψευδαίσθησις δυνάμεως. Παρέρχεται, ἀλλάσσει κυρίους καὶ ἐκφραστάς, ἀποδεικνύεται συγῆθως δύναμις εἰς τὸ κακόν, καὶ δὲν συμπίπτει μὲ τὴν ἀγάπην. Αὐτὰ μαρτυρεῖ ἡ ἱστορία, καὶ αὐτὰ ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ κοσμικὴ δύναμις

μεις δὲν συμβιδιάζεται μετὴν φύσιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

* * *

Ἀδελφοί μου,

Καμμία ἴσως ἄλλη Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ καυχᾶται μετὰ τοῦ Παύλου «ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τῆς» τόσον ὅσον ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία. Τοῦτο δὲν ἀφορᾷ μόνον εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ παρόν· ὄχι μόνον εἰς τὸ χθές, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ σήμερον. Πολλοὶ σκαυδαλίζονται ὅταν βλέπουν τὰς ἱστορικὰς περιπετείας τῆς Ὁρθοδοξίας. Πολλοὶ διερωτῶνται μήπως ὁ Θεὸς εὕρισκεται μετὴν χάριν Του ἀλλοῦ, ἐκεῖ ὅπου ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ὁ λαὸς εὐήμερεῖ. Πολλοὶ δὲν κατανοοῦν διατὶ ἢ πλειονότητος τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διαδιστῶν ἐν περιστάσει, διατὶ τόσοι μάρτυρες καὶ τόσοι διωκόμενοι εἰς κάθε περίοδον τῆς ἱστορίας τῆς, περιλαμβανομένης καὶ τῆς σημερινῆς. Πολλοὶ καὶ ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους διερωτώμεθα, διατὶ ἄλλοι ἰσχυρότεροι ἡμῶν κατορθώνουν νὰ ἐπιφελούντων τῶν κοσμικῶν δυνατοτήτων τῆς ἱστορίας, διὰ νὰ ὑποτάξουν Ὁρθοδόξους λαούς, διὰ νὰ ἐξασθενίσουν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Εἰς ὅλα αὐτὰ ἢ ἀπάντησις προέρχεται ἀπὸ τὸ σημερινὸν Ἀποστολικὸν ἀνάγνωσμα καὶ συνοψίζεται εἰς τὴν φράσιν «ἴνα ἢ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἢ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν». Ἡ Ὁρθόδοξία εἶναι μία εἰκόνα· ἢ τιμὴ τῆς «ἐπὶ τὸ πρῶτότυπον διαδραματίζεται». Δὲν ὑπάρχει παρὰ διὰ νὰ μαρτυρῇ διὰ τοῦ Σταυροῦ τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

Συμβαίνει πολλές φορές ἢ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία νὰ καλεῖται «θριαμβολογική» (triumphaliste). Διότι προσπαθεῖ εἰς τὴν λατρείαν τῆς νὰ ἐκφράσῃ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, τὴν λάμψιν τῆς ἐπουρανοῦ Βασιλείας Του, τῆς κοινωνίας τῶν ἁγίων. Καὶ ἔτσι εἶναι ὄντως τὰ πράγματα μέσα κυρίως εἰς τὴν Θεῖαν Εὐχαριστίαν, ἢ ὅποια δι' ἡμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους δὲν εἶναι παρὰ εἰκόνα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' αὕτη εἶναι ἢ μία πλευρὰ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἡ ἄλλη εἶναι παρούσα εἰς τὴν ἱστορικὴν πραγματικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, μίαν ἱστορικὴν πραγματικότητά σφραγισμένην ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων, τὸ δάκρυ τῶν ἀσκητῶν καὶ τῶν ὁμολογητῶν, τὰς νηστείας τῶν ἀπλῶν πιστῶν, τὰς ἱστορικὰς περιπετείας τῶν ὀρθοδόξων λαῶν. Καὶ αἱ δύο ὀψεις τῆς ζωῆς τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι οὐσιώδεις καὶ ἐκφράζουν τὸν χαρακτήρα καὶ τὴν ἰδιαιτερότητα τῆς. Ἀποτελοῦν τὸ δίπτυχον τοῦ παραδόξου ποῦ σφραγίζει τὴν ὑπόστασίν τῆς: ὁ θησαυρὸς καὶ τὸ δασυράκιον σκεῦος τῆς. Ἐὰν ἔχη κάτι διὰ νὰ καυχῆθῃ ἢ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, εἶναι τὸ ὅτι διατηρεῖ τὸ παράδοξον

αὐτὸ δίπτυχον εἰς τὴν ζωὴν τῆς. Συμβαίνει ἐνίοτε νὰ ὑπεισέληθῃ καὶ εἰς αὐτὴν ὁ πειρασμὸς τῆς κοσμικῆς δυνάμεως, ἀλλ' ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐπιμβαίνει καὶ ἐπαναλαμβάνεται καὶ εἰς αὐτὴν τὸ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Παύλου «ἀρκεῖ σοι ἢ χάρις μου». Καὶ ὅταν γεύεται δόξης κοσμικῆς —διότι καὶ τοῦτο τὸ ἐπιτρέπει ὁ Θεὸς εἰς ὀρισμένους περιόδους τῆς ἱστορίας τῆς— δὲν ἀφίεται ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ νὰ ἐπαρθῇ καὶ νὰ οἰκειοποιηθῇ ἐκείνη τὴν «ὑπερβολὴν τῆς δυνάμεως». Διότι, κατὰ θεῖαν παραχώρησιν, τὴν δύναμιν τῆς τὴν διαθέτεται κατὰ κανόνα μετ' ὀλίγον ἢ κοσμικὴ ἀδυναμία. Ἔτσι, εἴτε ἐν δόξῃ, εἴτε ἐν ἀτιμῇ, εἴτε διὰ δυσφημίας, εἴτε διὰ εὐφημίας, εἴτε ἐν λύπῃ, εἴτε ἐν χαρᾷ, εἴτε ἐν πλούτῳ, εἴτε ἐν πτωχείᾳ, ἐν παντὶ συνιστᾷ ἑαυτὴν «ὡς Θεοῦ διάκονον» καὶ πλουτίζει πολλοὺς ἐν τῇ πτωχείᾳ τῆς (Β' Κορ. 6, 4-10).

Καὶ ἐνῷ ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν συστατικὰ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς φύσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὑπάρχει καὶ ἢ ἀδυναμία, ἢ ὅποια ὀφείλεται εἰς τὰ σφάλματα καὶ τὰς ἀμαρτίας μας. Ὁ ἀνθρώπινος παράγων ὀδηγεῖ πολλάκις τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἀδυναμίαν ἐκπληρώσεως τῆς ἀποστολῆς τῆς ἐν τῷ κόσμῳ, ὅταν προβάλλεται ἢ δόξα τῶν ἀνθρώπων καὶ ἢ δύναμις τοῦ κόσμου τούτου ὑπὲρ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ἢ φυλετικὴ ἢ ἐθνικὴ συνειδήσις ὀδηγῇ εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ ὑποταχθῶν εἰς τὰ συμφέροντά τῆς θεμελιώδεις ἀρχαὶ τῆς ὑποστάσεως τῆς Ἐκκλησίας, τότε αὐτομάτως ἢ Ἐκκλησία ἀποκτᾷ ἰσχύον κοσμικὴν, πλήν εἰς δάρος τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ἢ δύναμις τῆς Ἐκκλησίας τείνει νὰ στηρίζεται εἰς τὴν δύναμιν τοῦ κράτους, καὶ ὅταν ἢ δύναμις αὕτη ὑποχωρήσῃ, ἢ ἴδια ἢ Ἐκκλησία ἀπογυμνώνεται ἀπὸ τὴν δύναμιν τῆς. Ἡ τύχη τῆς κρατικῆς δυνάμεως συμπαρασύρει τότε καὶ τὴν τύχην τῆς Ἐκκλησίας.

Τοιαύτης φύσεως προϋποθέσεις ἔχουν συντελέσει καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν προβλημάτων, τὰ ὅποια θὰ μᾶς ἀπασχολήσουν κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς. Εἶναι, λοιπόν, ἐπίκαιρος ὁ λόγος τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν, ὁ ὁποῖος ἠκούσθη πρὸ ὀλίγου κατὰ τὴν θεῖαν ταύτην Λειτουργίαν. Εἶναι ὑπόμνησις τῆς ἀληθινῆς φύσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ πηγὴ ἐμπνεύσεως διὰ τὰς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς μας. Σύσσωμος ἢ Ὁρθόδοξία, πιστὴ εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς, ἐπιθυμεῖ νὰ ἄρῃ τὸ περιβάλλον τῶν παθῶν, τὰ ὅποια τῆς ἐπεσώρευσεν ὁ κόσμος οὗτος, διὰ νὰ φανῇ ἢ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ.

Ζητοῦμεν τὰς προσευχὰς ὅλων σας διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐργασιῶν μας.

† Ὁ Χαλκηδόνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

Η ΕΚΛΟΓΗ, ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ κ. ΙΑΚΩΒΟΥ*

Δ' Ο ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ἀκολουθῶς ὁ νέος Μητροπολίτης Νικαίας κ. Ἰάκωβος ἐξεφώνησε τὸν ἐνθρονιστήριον αὐτοῦ λόγον, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ,

Σεβασμιώτατε ἐκπρόσωπε τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Πατριάρχου κ.κ. Δημητρίου, Μητροπολίτα Λαοδικείας κ. Ἰάκωβε,

Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι Μητροπολίται καὶ Ἐπίσκοποι,

Ἐντιμώτατε κ. Ἀντιπρόεδρε τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων,

Ἐντιμώτατε κ. Ὑπουργέ,

Κύριοι Βουλευταί,

Κύριοι Νομάρχαι,

Κυρίες καὶ Κύριοι Δήμαρχοι,

Κύριε Γενικὸ Γραμματεῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων,

Κύριοι ἐκπρόσωποι τῶν τοπικῶν Συλλόγων καὶ Σωματείων,

Περιοῦσιε λαὸ τοῦ Θεοῦ, λαὸ τῆς Νικαίας,

Ἡ παρούσα στιγμή εἶναι ἡ πλέον ευαίσθητη τῆς ζωῆς μου. Ἡ σημερινὴ σελίδα εἶναι σελίδα χαρᾶς, ὅπου οἱ ἐκλεκτὲς προσωπικότητες μαζί με τοὺς χριστιανοὺς ἀναφωνοῦν με ὄλην τὴν εὐλογοῦμένην τὴν «ὠσαννὰ» γιὰ νὰ τιμήσουν τὸν νέο Μητροπολίτη. Τὸ γιορταστικὸ φῶς ἐπιτρέπει σὶν καθένα σας νὰ ζωγραφίξη, κατὰ τὴ δύναμη τῆς φαντασίας του, ἕνα Δεσπότη ἰδανικὸ καὶ φανταστικὸ, καὶ σὶν ἐνθρονιζόμενον παραχωρεῖ τὴν δυνατότητα νὰ ἐλπίζη ὅτι ὅλος ὁ λαὸς θὰ ἀσπάζεται με σεβασμὸ τὸ χέρι του καὶ θὰ ζητεῖ τὶς εὐλογίες του.

Ὅμως, ἡ αὐριανὴ σελίδα θὰ εἶναι σελίδα δάσους καὶ εὐθύνης, εἰς τὴν ὁποία θὰ ἐκτίθεται ὡμὴ ἢ πραγματικότης. Καὶ τὸ βάρος αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι εἶμαι Δεσπότης τοῦ 1990, σὲ μία πολυπληθὴ ἀστική περιοχή, πὸν ὁ λαὸς τῆς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Μικρασιατικὸς, φέρνει μαζί του τὸ σῆγμα τοῦ μαρτυρίου, ἀλλὰ καὶ μία πατροπαράδοτη εὐσέβεια, μοσχοβολισμένη ἀπὸ τὰ λείψανα τῶν Μικρασια-

τῶν ἀγίων, πὸν πρέπει νὰ διατηρηθῆ ὡς κόρη ὀφθαλμοῦ καὶ νὰ ἐπανζηθῆ.

Συνηθίζεται ὁ Μητροπολίτης κατὰ τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον του νὰ προβαίη σὲ προγραμματικὰς δηλώσεις, γιὰ νὰ ἀκούσουν οἱ Ἀρχεῖς καὶ ὁ λαὸς τὰ ἔργα πὸν πρόκειται νὰ τελεσθῶν. Θὰ κάμω αὐτὸ τὸ βαρὸν τόλμημα, πρῶτον μὲν γιὰ νὰ αὐτοδεσμευθῶ, δεύτερον δὲ γιὰ νὰ προκαλέσω κάθε ἀρμόδιον καὶ δυνάμενον νὰ συμπαρασταθῆ εἰς ἐνδειξιν ἐνδιαφέροντος.

α) Τὸ πρῶτον καὶ κύριον ἔργον κάθε ποιμένος καὶ ἐπομένως ἐμοῦ εἶναι νὰ δώσω τὸν Χριστὸ καθαρὸ καὶ ἀνόθεντο σὶν ποιμνίῳ μου. Εἶναι σὲ ὄλους πλέον γνωστὸ ὅτι ἡ ἔλλειψη Χριστοῦ φέρνει τοὺς πολέμους, ἡ ἔλλειψη Χριστοῦ ἀνοίγει τὴν πόρτα σὶν ναρκωτικὰ, πληθύνει τὰ διαζύγια, τὴν ἐγκληματικότητα· τὸ ἄδειασμα τοῦ Χριστοῦ γεμίζει τὶς φυλακὰς τοῦ Κορυδαλλοῦ, τὸ διώξιμον τοῦ Χριστοῦ ὀδηγεῖ τοὺς ἀνθρώπους μας σὶν παραθροσκεία καὶ τὴ μαγεία, δύο μοντέρνα κακὰ πὸν τείνουν νὰ ἀλλοιώσουν τὴν ταυτότητα καὶ τὸν ἐλληνορθόδοξο χαρακτήρα τοῦ λαοῦ τῆς Χώρας μας.

Εἶναι ἀνάγκη σήμερον νὰ συνειδητοποιήσουν οἱ πάντες ὅτι ἡ Ἑλλάδα χωρὶς Χριστὸν δὲν ζεῖ· καὶ ὅτι οἱ ἐνδοξοὶ ἀγῶνες τοῦ παρελθόντος, πὸν τοὺς κατέγραψε με χρυσὰ γράμματα ἡ Ἱστορία, ἔγιναν ὅταν τὸ ἔθνος ἦταν σφιχταγκλισμένο με τὴν Ἐκκλησία, ἔγιναν ὅταν τὰ Μοναστήρια ἦταν κορφὰ σχολεῖα καὶ μαρτυροποθῆκες, ὅταν ἄστραψε καὶ θρόνησε τὸ Κούγκι, ὅταν ὁ Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς γύρισε τὴ χώρα καὶ ἔκτιζε σχολεῖα, ὅταν ὁ Πατριάρχης ἀπαρχονιζόταν σὶν πόρτα τοῦ Πατριαρχείου.

Θὰ τολμήσω νὰ πῶ ἕνα εἶδος, ὅχι βέβαια με τὴν καρδιά μου, σὶν πρῶτον πρῶτον γειτονικῆς ἀδελφικῆς χώρας, ὅχι τόσο φιλικῆς, ὅταν πρὸ καιροῦ εἶπε: «φιλοδοξῶ νὰ μπῆ ἡ χώρα μου σὶν Ἐυρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) με τὸν σκοπὸν νὰ μεταδώσω τὸ θρησκευτικὸν τῆς πατρίδος μου σὶν Ἐυρώπη, δηλαδὴ νὰ κάμω ὄλους τοὺς εὐρωπαίους Μουσουλμάνους».

Αὐτὸ ἂς γίνη ἰσχυρὸ μῆνυμα γιὰ ὄλους μας· ἂς συνειδητοποιήσουμε ὅτι ἡ θρησκεία εἶναι γιὰ ἕνα ἔθνος ἢ μόνη δύναμις πὸν ἐνώνει τοὺς ἀνθρώπους κάθε κομματικῆς ἢ ἰδεολογικῆς τοποθετήσεως, μικραίνει τὶς ἀποστάσεις, φνγαδεύει τὶς διαφορὰς, ἀμ-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 20 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 τεύχους.

θλύνει τὰ μίση καὶ κινητοποιεῖ τὰ πλήθη γιὰ τὴν ἐπίτευξη κάθε ὠραίου καὶ εὐγενοῦς.

β) Γιὰ τὴν ὑλοποίηση αὐτοῦ τοῦ στόχου, καὶ πέ-
ραν τῶν ὑφισταμένων σπουδαίων ὄντως δραστηριοτή-
των τῆς Μητροπόλεώς μας, θὰ ἐργασθοῦμε μὲ κάθε
προσφερόμενο τρόπο καὶ μέσον, γιὰ τὸ πλησίασμα τοῦ
κόσμου ἔτι περισσότερο πρὸς τὴν Ἐκκλησία, γιὰ τὴν
ικανοποίηση τῶν μεταφυσικῶν του ἀναζητήσεων καὶ
ἀνησιχικῶν καὶ τὴν ἐπίλυση τῶν σχετικῶν προβλημά-
των. Ἐκεῖ οἱ ψυχικὰ τραυματισμένοι θὰ βροῖσκουν
τὴν ἰατρεῖα· ἐκεῖ οἱ στενοχωρημένοι θὰ παίρνουν τὴν
ἀνακούφιση, ἐκεῖ οἱ πενθοῦντες θὰ ἀναζητοῦν τὴν
παρηγορία τοῦ Θεοῦ. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν οἱ Ναοὶ
θὰ εἶναι ὅλη τὴν ἡμέρα ἀνοικτοὶ καὶ ὁ ἐφημέριος
παρῶν, εἰς ἐπιτέλειαν τῶν ποιμαντικῶν του καθηκόν-
των.

Ὁ ἔξομολόγος Ἱερεὺς μεταβάλλεται ταυτόχρονα
σὲ ἐθελοντὴ ψυχαναλυτὴ, πὺν μπορεῖ νὰ λύη καὶ νὰ
θεραπεύη τὰ ψυχολογικὰ προβλήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα
πάσχει ἡ σύγχρονη κοινωνία, ὥστε νὰ ἀποφεύγων-
ται ἀτομικὰ καὶ κοινωνικὰ δεινά. Θὰ δώσουμε ἰδιαί-
τερη σημασία καὶ θὰ τονώσουμε ἔτι περισσότερο τὴ
λειπουργικὴ καὶ λατρευτικὴ ζωὴ τῆς Μητροπόλεώς
μας, μὲ τὴν ἐπιβάλλομένη προσωπικὴ μου παρουσία
καὶ τὴν τοιαύτη τῶν περὶ ἐμὲ κληρικῶν, ὥστε ὁ Ναὸς
νὰ εἶναι πόλος ἑλξέως καὶ χαταφύγιο τῶν χριστια-
νῶν. Εἶναι σὲ ὄλους γνωστὸ ὅτι, σὺς μέχρι πρὸ τινος
ἀθεϊστικὲς χῶρες τῆς Εὐρώπης, μόνη ἡ Λατρεία ἐ-
κράτησε ἄσβεστη τὴ γλῶσσα τῆς πίστεως τοὺς λαοὺς
αὐτοὺς πὺν ἐστεροῦντο ἄλλων θρησκευτικῶν ἐκδη-
λώσεων.

γ) Θὰ στηριξοῦμε καὶ θὰ ἐνισχύσοῦμε τὰ μέχρι
τοῦδε, μὲ πολὺν ζήλο καὶ μὲ αὐτοθυσία, ἐκτελεσθέντα
ἔργα ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου μου καὶ ἰδιαί-
τέρως αὐτὸ πὺν ἀφορᾷ τὴν νεότητα, μὲ τὴν ἀπα-
σχόλησή της σὲ εὐκαιρίες πνευματικῆς - πολιτιστι-
κῆς, διότι «εὐόλισθον ἡ νεότης καὶ εὐεξαλάτητον καὶ
πολλοὺ δεῖται τοῦ χαλινοῦ», κατὰ τὸν Ἱ. Χρυσόστομο.
Πολλοὶ κίνδυνοι ἀπειλοῦν τὰ παιδιὰ μας: ἐγκλημα-
τικότης, ἀλητεία, ναρκωτικά, ἀναρχισμός, παραρη-
σκεία καὶ τόσα ἄλλα, εἶναι οἱ σύγχρονοι ἐχθροὶ τῆς
νεότητος, πὺν ἀνύποπτοι κυκλοφοροῦν ἀνάμεσά μας.
Χρειαζέται, λοιπὸν, ἐμεῖς οἱ μεγαλύτεροι νὰ δώσω-
με τὰ χέρια καὶ νὰ κάνωμε ἓνα πλέγμα προστατευ-
τικὸ γιὰ νὰ σώσωμε τοὺς νέους μας.

Δυσπᾶμαι, ἀλλὰ θὰ τὸ πῶ! Δυστηχῶς, λόγω οἰκο-
νομικῶν δυσχερειῶν, δὲν μποροῦμε νὰ φθάσωμε σὺς
μέτρα τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐκκλησιῶν ὡς πρὸς τὴν νεό-
τητα. Ἐκεῖ ἡ ὑψηλῆς ποιότητος παιδεία εἶναι σὺς

χέρια τῆς Ἐκκλησίας· καὶ διὰν ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλ-
λίας Μιτερὰν ἐσκέφθη νὰ τὴν καταργήσῃ, τοῦ εἶ-
παν: μὴ τοιμήσῃς νὰ τὸ κάνῃς, διότι ἡ Παιδεία πὺν
προσφέρει ἡ Ἐκκλησία βγάζει τοὺς καλύτερους νέους
καὶ τοὺς καλύτερους ἐπιστήμονες. Καὶ τότε ἐματῶ-
σε τὸ σχέδιό του. Μακάρι νὰ ἐδίδοτο καὶ σὺς δικὴ
μας Ἐκκλησία αὐτὴ ἡ δυνατὸτης κάποτε. Θὰ εἶχε
θαυμάσια ἀποτελέσματα.

δ) Ἀγαπητοὶ μου, τὰ τελευταῖα χρόνια ἡ χώρα
μας ἔχει καταστῆ στόχος τῶν ἔξωθεν προσερχομένων
προπαγανδῶν. Σκοτεινὲς δυνάμεις ἔχουν εἰσβάλλει
στὸν τόπο μας μὲ σκοπὸ νὰ τὴν διαλύσουν καὶ μὲ τὸ
πρόσχημα τῆς διαδόσεως διαφόρων θρησκευτικῶν
δοξασιῶν στοχεύουν εἰς τὸν ἐθνικὸ καὶ θρησκευτικὸ
ἀποχρωματισμὸ τοῦ λαοῦ μας, τὴν ἀλλοίωση τῆς ἐ-
θνικῆς καὶ θρησκευτικῆς του ταυτότητος, ὥστε ἡ πα-
τριδα μας νὰ γίνῃ λεία σ' ἐκείνους πὺν ἐπιβου-
λεύονται τὴν ἀκεραιότητά της. Αὐτὰ δὲν εἶναι φαι-
νόμενα τυχαία, οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ πιστέψωμε ὅτι
οἱ δυτικοὶ φλέγονται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία νὰ ἐκχρι-
στιαίσουν τὴν Ἑλλάδα, ἀφοῦ ξέρον πολὺ καλά δι
ἡ χώρα μας εἶναι ἡ ἐστία τοῦ Χριστιανισμοῦ, αὐτὴ
πὺν ἐγέννησε τοὺς Μάρτυρες, ἔδωσε τὴ γλῶσσα της
στὴν Ἀγία Γραφή, καὶ πὺν διέδωσε τὴν ἀληθινὴ
θρησκεία σὲ ὅλο τὸν κόσμο.

Σ' αὐτὸ τὸ ἀνοσιούργημα συνετέλεσε θεληματικὰ
ἡ ἀδελὰ της καὶ ἡ ἑλληνικὴ Πολιτεία μὲ τὴν ἀλλοίω-
ση τῶν ἀρθρῶν 3 καὶ 13 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος
καὶ μὲ τὶς ἐπὶ μέρους συμφωνίες μὲ δυτικὰ κράτη
εἰς τὶς ὁποῖες διαλαμβάνονται ἀρθρα περὶ δῆθεν
«ἐλευθέρως ἀνταλλαγῆς καὶ διακινήσεως ἰδεῶν» (ση-
μειῶστε προπαγανδῶν), πὺν γιὰ τὴν ἀναθεώρηση τῶν
ὡς ἄνω ἀρθρῶν θὰ προκαλέσωμε τὶς ἐνέργειες τῆς
Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διὰν ἔλθῃ
ὁ κατάλληλος καιρὸς.

Ὅλοι λοιπὸν ἀνησυχοῦμε καὶ ἀναρωτιόμαστε,
γιατὶ γέμισε ὁ τόπος μας ἀπὸ αἰθουσες πενηκοστια-
νῶν, χιλιαστῶν καὶ ἄλλων θρησκευτικῶν παραφνά-
δων καὶ γιατί βλέπομε τοὺς δρόμους καὶ σὺς λαϊ-
κὲς ἀγορὲς ἀνθρώπους ἀκίνητους νὰ κρατᾶνε ἐπι-
δεικτικὰ βιβλία καὶ δὲν φανταζόμαστε δι αὐτὰ εἶ-
ναι βόμβες πὺν σκοπεύουν νὰ ἀνατινάξουν τὴν πατρι-
δα μας στὸν ἀέρα.

Συνειδητοποιώντας, λοιπὸν, ὅτι ὁ κίνδυνος εἶναι
ἐπὶ θύραις καὶ ἔχων συναίσθησιν τῆς ποιμαντορικῆς
μας εὐθύνης, θὰ συστήσω σύντομα κέντρο ἐπισταμέ-
νης μελέτης τῶν δρώντων ἐδῶ διαφόρων αἰρέσεων
καὶ ξενόφερτων θρησκευμάτων ἀπὸ ἐξειδικευμένους
ἐπιστήμονας πρὸς ἐνημέρωσιν τῆς κοινῆς γνώμης

και διαφύλαξιν τοῦ ἐμπιστευθέντος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ποιμνίου μου ἀπὸ τοὺς προβατόσχημους λύκους ποὺ κυκλοφοροῦν ἀνάμεσά μας.

Διότι πιστεύω πὼς ἡ διατήρηση ἀναλλοιώτων και ἀπαραχαράκιων τῶν τῆς Ἐκκλησίας δογματίων εἶναι τὸ κυριότερον μέλημα και καθήκον τοῦ Ἐπισκόπου και ἡ μεγαλύτερη ὑπηρεσία ποὺ μπορεῖ νὰ προσφέρει κανεὶς σ' αὐτὸν τὸν τόπο σήμερα.

ε) Ἐνα ἔργο - πρόκληση, ποὺ δὲν ἔχουν ἀσχοληθῆ στὴν Ἑλλάδα ὑπεύθυνα πρόσωπα, εἶναι ἡ ἴδρυση κέντρου ἀποτοξινώσεως ναρκωμανῶν τὸ φαινόμενον αὐτὸ ἀποτελεῖ τὴν μάλιστα τῆς νεότητός μας. Τὸ ἔργο αὐτὸ θὰ ἀποτελέσῃ τὸ κέντρον τοῦ ἐνδιαφέροντός μου, θὰ ἐργασθῶ μὲ πείσμα γιὰ τὴν ὑλοποίησή του, και παρακαλῶ, ἀπὸ τοῦτο τὸ βῆμα, ὅλες τὶς δυνάμεις τοῦ τόπου νὰ συμπαρασταθοῦν, διότι ἡ ἐθνὴν ὅλων μας εἶναι μεγάλη.

Ὅλοι καταλαβαίνετε ὅτι τὸ ἔργο αὐτὸ δὲν εἶναι ἔργο ἀρμοδιότητος τῆς Ἐκκλησίας· ἀλλὰ ἡ ἐγκατάλειψις τῆς νεολαίας στὴν τύχη της ἐξεγείρει τὴν συνείδησή μας και κινητοποιεῖ ὅλες τὶς δυνάμεις μας, ὥστε νὰ περισώσωμε μερικὰ ἀπὸ τὰ θύματα τῶν ναρκωτικῶν, μὲ τὸν ἀπώτερο σκοπὸ «ἵνα ἴδωσιν ἡμῶν τὰ καλὰ ἔργα και δοξάσωσι τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

Μακαριώτατε,

Τὰ ὅσα ἐξέθεσα εἶναι ἐγγενεῖς πόθοι και ἱερὰς φιλοδοξίες, ποὺ θὰ συντελεστοῦν μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ και μὲ τὴν φιλότιμη συμπράξαση τῶν τοπικῶν και ἄλλων παραγόντων. Ἀποτελεῖ καύχημα γιὰ τὴ Μητροπολὶ μας τὸ γεγονός ὅτι ὁ Δήμος Νικαίας κατὰ πρότον λόγον και οἱ λοιποὶ Δήμοι τῆς περιφερείας μας ἐπαύθησαν φίλοι και ἀρωγοὶ στὰ ἔργα τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας μας, γεγονός σπάνιο στὰ ἐκκλησιαστικὰ χρονικά. Ἀπὸ τοῦ βῆματος αὐτοῦ τοὺς εὐχαριστῶ, τοὺς εὐλογῶ και τοὺς παρακαλῶ νὰ συνεχίσουν τὴν εὐλογημένη συνεργασία μαζί μου γιὰ τὸ καλὸ τοῦ λαοῦ μας, ὁ ὅποιος οἰκοδομεῖται ὅταν βλέπει αὐτοὺς τοὺς δύο ζωτικὸς παράγοντες, Ἐκκλησία και Τοπικὴ Ἀυτοδιοίκηση, ὁμονοιασμένους και συνεργαζομένους.

Εἶμαι διατεθειμένος νὰ ἀναλώσω τὶς δυνάμεις μου γιὰ τὴ δόξα τῆς Ἐκκλησίας και τοῦ ἐγγενούς μας γένους, μὴ φειδόμενος κόπων και θυσιῶν. Εἶμαι προετοιμασμένος νὰ μισηθῶ και νὰ κατηγορηθῶ ἀπὸ μερίδα ἀνθρώπων· αὐτὸ εἶναι ἕνα δείγμα ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος κάνει καλὰ τὸ καθήκον του, κατὰ τὸ λόγο τοῦ Κυρίου: «Ὅσαί, ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσι πάντες

οἱ ἀνθρώποι» (Λουκ. σι' 26). Δηλαδή δὲν ἀρμόζουν πάντοτε τὰ χειροκροτήματα στὸν Ἐπίσκοπο. Γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ποιμνίου μου μὲ τὸ ἴδιο συναίσθημα και τὴν ἴδια ἀντίδραση θὰ δέχομαι τὸν ψόγο και τὸν ἔπαινο. Ἄλλοτε θὰ ἀκούω και ἄλλοτε θὰ εἶμαι κωφός. Πότε θὰ φωνάζω μὲ στεντόρεια φωνή και πότε θὰ γίνωμαι ἄλαλος. Τοὺς κατηγοροῦντες θὰ εὐλογῶ και θὰ προσεύχομαι γιὰ τὴν ἐν Χριστῶ προκοπή των και ὅλα αὐτὰ μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ μας, τὴν ἰδική σας συμβολή και προσευχὴ και μὲ τὶς δικές μου ἄκνες προσπάθειες, γιὰ τὸ οἱ καιροὶ εἶναι δύσκολοι.

Τὴν ὥρα αὐτὴ ἀπευθύνω θερμὴ προσευχὴ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου μου Μητροπολίτου κυροῦ Γεωργίου, τοῦ πρώτου Ἐπισκόπου τῆς Μητροπόλεως Νικαίας, τοῦ και θυσιάζαντος ἑαυτὸν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πολλῶν και ἀξιολόγων ἔργων στὸ χῶρο αὐτὸ ποὺ παιτᾶμε αἰωνία ἡ μνήμη αὐτοῦ· ἡ προσευχὴ μου γι' αὐτὸν και ἡ ἐγγνωμοσύνη μου θὰ εἶναι καθήκον ἀπαράβατο.

Εὐχαριστῶ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, τὸν σθεναρὸν πηδαλιούχον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ποὺ αὐτὴ τὴ στιγμή τιμᾶ διὰ τῆς παρουσίας του ἐμὲ και τὸν λαὸν τῆς Νικαίας.

Εὐχαριστῶ τοὺς Σεβ. Ἀρχιερεῖς ποὺ ἦλθαν ἀπὸ μακρὰν και ἀπὸ ἐγγὺς στὸ προσκλητήριο προσευχῆς γιὰ τὴν εὐδόωση τοῦ ποιμαντορικοῦ μου ἔργου.

Εὐχαριστῶ τοὺς πολιτικὸς και δημοτικὸς Ἀρχοντες τοῦ τόπου και τῆς πατρίδος μου, ποὺ μὲ τιμοῦν διὰ τῆς παρουσίας των.

Εὐλογῶ μὲ τὴν Ἀρχιερατικὴ μου εὐλογία τοὺς προστρέξαντας φίλους και τὸν εὐσεβῆ λαὸν τῆς Μητροπόλεώς μας και τοῦ ὑπόσχομαι α) ὅτι θὰ κάνω τὸ πᾶν γιὰ νὰ φανῶ ἀντάξιος τῶν προσδοκιῶν του και β) ὅτι στὴν πράξη και στὶς προσευχές μου θὰ λέω στὸ Θεὸ τὴν προσευχὴ τοῦ Ἀββᾶ Βαρσανουφίου:

«Κύριε ἡ συνεισάγαγέ με μετὰ τῶν τέκνων μου ἐν τῇ Βασιλείᾳ σου ἢ ἐξάλειρον καμὲ ἐκ βίβλου ζωῆς σου». Ἀ μ ἡ ν.

Μετὰ τὰς ὁμιλίας ὁ Σεβ. Νικαίας ἐτέλεσε Τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ μακαριστοῦ προκατόχου του κυροῦ Γεωργίου και ἐν συνεχείᾳ ἐδέχθη τὰς εὐχὰς τοῦ λαοῦ, ἱστάμενος εἰς τὸν πρόναον τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ. Ἐν συνεχείᾳ μετέβη εἰς τὸ Ἐπισκοπεῖον ὅπου, ἐν μέσῳ πηγαίων ἐκδηλώσεων σεβασμοῦ και ἀγάπης, ἐδεξιώθη τοὺς Σεβ. Ἀρχιερεῖς, τὸν Κληρὸν τῆς Μητροπόλεως και τοὺς ἐπισήμους.

Πρὸς τὸν Σεβ. Νικαίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ

Η ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΕΒΑΣΤΕΙΑΣ Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Τὴν Κυριακὴν, 4 Νοεμβρίου 1990, ἐν χαρισμένῳ ἀτμοσφαιρᾷ καὶ μὲ ἐκδηλώσεις προσηκούσης τιμῆς καὶ μεγαλοπρεπείας, ἐτελέσθη ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῶ, προεξαρχούσης τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Πατριάρχου, ἢ εἰς Ἀρχιερέα χειροτονία τοῦ ἀπὸ Μεγάλων Ἀρχιδιακόνων Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σεβαστείας κ. Δημητρίου.

Μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Πατριάρχου, συνελευτούργησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Γέρον Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαῖος, Ροδοπόλεως κ. Ἰερώνυμος, Ἰμβρου καὶ Τενέδου κ. Φώτιος, Σταυρουπόλεως κ. Μάξιμος, Πριγκηποννήσων κ. Συμεών, Κολωνίας κ. Γαβριήλ, Πέργης κ. Εὐάγγελος, Λύστρων κ. Καλλίνικος, Δέρκων κ. Κωνσταντῖνος, Μελιτηνῆς κ. Ἰωακείμ, Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος, Περγάμου κ. Ἰωάννης καὶ Φιλαδελφείας κ. Μελίτων.

Κατ' αὐτὴν, παρέστησαν συμπροσευχόμενοι, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Εὐχαΐτων κ. Τιμόθεος, Θεοδορουπόλεως κ. Γερμανός καὶ Τρανουπόλεως κ. Γερμανός, οἱ Πανιερώτατοι Μητροπολίται Ἀμφιπόλεως κ. Θεόκλητος, Σελευκείας κ. Κύριλλος καὶ Λαοδικείας κ. Ἰάκωβος, οἱ Θεοφ. Ἐπίσκοποι Πατάρων κ. Εἰρηναῖος, Ἰαμνείας κ. Θεοφάνης, Ἐξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Τράλλεων κ. Ἰσίδωρος, Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Πάτμου καὶ Πατριαρχικῆς Ἐξαρχος τῆς Ἱερᾶς Νήσου ταύτης, ὁμᾶς Ἁγιορειτῶν Πατέρων, ὁ Πανος. Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης κ. Παν-

Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Δ η μ ή τ ρ ι ο ς,
ἀπέστειλε τὸ κάτωθι τηλεγράφημα:

*Ἱερώτατον
Μητροπολίτην Νικαίας Ἰάκωβον
Ἱερά Μητρόπολις
Νίκαια Πειραιῶς*

Ἐδλογοῦντες ἀπὸ Μητροῦς Ἐκκλησίας καὶ προσωπικῶς ἀπαρχὴν ποιμαντορίας ὑμετέρας ἀγαπητῆς Ἱερότητας, συγκαίρομεν αὐτῇ εὐχόμενοι ἀποδειχθῆτε ἄξιος προσδοκιῶν Ἐκκλησίας, ποιμνίου ὑμῶν.

Πατριάρχης Δημήτριος.

τελετήμων Καλπακίδης, ὁ Πανος. Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Ἀλέξανδρος Καλπακίδης, ὁ Σχολάρχης τῆς Ἀθωνιάδος Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας κ. Νικηφόρος Μικραγιαννανίτης, ὁ Πανος. Ἱεροκέρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας κ. Νεκτᾶριος Σκούρτας, ὁ Αἰδεσιμολ. Μέγας Οἰκονόμος κ. Μελέτιος Σακουλίδης καὶ πολλοὶ κληρικοὶ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, Εὐρώπης καὶ Ἑλλάδος.

Ἐπίσης παρέστησαν ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Ἐλευθέριος Δανέλης, ὁ Πρόξενος κ. Γαβριήλ Κοπτοΐδης, ὁ Μορφωτικὸς Ἀκόλουθος κ. Ἀπόστολος Τζαφερόπουλος, ὄφρικιάλοι τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, Νομικοὶ Σύμβουλοι τῶν Πατριαρχείων, Ἐκπαιδευτικοί, ὁ μεγαλοβιομήχανος κ. Θεόδωρος Ἀγγελόπουλος, ὁ Εὐρωβουλευτὴς κ. Γεώργιος Ζαββός, ἡ μήτηρ καὶ ἡ θεία τοῦ νεοχειροτονηθέντος Ἀρχιερέως κ. Ζωὴ Κομματᾶ καὶ Εὐμορφία Πετροπούλου καὶ πλείστοι ἄλλοι προσκνηταὶ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ.

Ἐν τῷ τέλει τῆς Θείας Λειτουργίας, ὁ νεοχειροτονηθεὶς Μητροπολίτης Σεβαστείας κ. Δημήτριος, ἀνελθὼν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον ἐποίησεν ἀπόλυσιν καὶ διένειμεν εἰς τὸ πυκνὸν Ἐκκλησίασμα ἀντίδωρον.

Ἀκολούθως ἐδόθη δεξίωσις ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ Θρόνου τῶν Πατριαρχείων, καθ' ἣν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Δημήτριος προσεφώνησε τὸν νέον Ἀρχιερέα, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Ἱερότατε καὶ ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ καὶ νιὲ κατὰ πνεῦμα ἄγιε Σεβαστείας κόριε Δημήτριε,

«Τὸ πανάγιον Πνεῦμα, τὸ προϊὼν ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ δι' Υἱοῦ ἐνδημῆσαν τοῖς ἀγραμμάτοις μαθηταῖς» ἐπεδήμησε σήμερον καὶ ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῶ καὶ σὲ κατέστησε διὰ τῆς θείας χάριτος αὐτοῦ ἐπίσκοπον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ Μητροπολίτην Σεβαστείας.

Εἶναι μεγάλη καὶ χαρμόσυτος ἡ ἡμέρα οὐχὶ μόνον διὰ σὲ καὶ τοὺς περὶ σέ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ἥτις ἀποκτᾷ ἐν τῷ προσώπῳ σου ἕνα νέον καὶ δυναμικόν, ἀξιοπρεπῆ καὶ εὐγενῆ, εὐσεβῆ καὶ ἀφρωσιωμένον εἰς αὐτὴν Ἱεράρχην, καλούμενον ἵνα βασιάσῃ μετὰ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν

του «τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα» (Ματθ. 20,12), ἵνα ἀγωνισθῇ τὸν ἀγῶνα τὸν καλόν, ἵνα τελήσῃ τὸν δρόμον καὶ ἵνα τηρήσῃ τὴν πίστιν (Προβλ. Β' Τιμ. 4,7) καὶ «τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Α' Τιμ. 6,14), ταῦτα δὲ πάντα διὰ τὴν ἐδυστάθειαν τῆς πρωτοθρόνου ταύτης Ἐκκλησίας, διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σεβαστείας κ. Δημήτριος

Ἐπειδὴ σὲ γνωρίζομεν παιδιόθεν καὶ ἐκτιμῶμεν τὰς ἀρετὰς σου, πιστεύομεν ὅτι δυνάμεθα ἵνα ἐμπιστευθῶμεν εἰς τὰς χεῖράς σου τὴν παρακαταθήκην ταύτην. Δι' αὐτὸ καὶ ἐκλήθης ὁμοφώνως ἐπὶ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱεράς Συνόδου ἐπὶ τὴν περιβλεπὸν ταύτην πνευματικὴν σκοπιὰν τῆς ἀρχιερωσύνης.

Τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα εἶναι τόσο ὑψηλὸν καὶ ἅγιον, ὥστε ὁ ἐπίσκοπος νὰ χαρακτηρίζεται ὡς «ἐπι-

γειος Θεὸς μετὰ Θεὸν» (Διαταγαὶ Ἀποστόλων, Β 26), ὅμως εἶναι συγχρόνως καὶ τόσο ὑπεύθυνον, ὥστε νὰ ἀπαιτῇ θυσίας πολλὰς καὶ μεγάλας μέχρι τῆς θυσίας καὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας χάριν ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἐνεπιστεύθη εἰς ἡμᾶς ὁ ἐπουράνιος Θεὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία Του: «εἰ οἶόν τε οὖν, ἰδιοποιείσθω ὁ ἐπίσκοπος τὸ πλημμέλημα, καὶ λεγέτω τῷ ἡμαρτηκῷ, ὅτι σὺ μόνον ἐπίστρεφον, κἀγὼ τὸν ὑπὲρ σοῦ θάνατον ἀναδέξομαι, ὡς ὁ Κύριος τὸν ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ πάντων», ἦτοι ὁ ἐπίσκοπος θασιάζει καὶ ἐξειδιοποιεῖται τὰς ἀμαρτίας τοῦ λαοῦ (Διαταγαὶ Ἀποστόλων, Β 20 καὶ 25), ὅπως καὶ ὁ Παῦλος ἠύχετο νὰ εἶναι ἀνάθεμα ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν του (Ρωμ. 9,3).

Ἰδιαίτερος εἰς τὴν ἐποχὴν ἡμῶν, ἐποχὴν ἀλλαγῶν καὶ ἐξελίξεων καὶ προκλήσεων, ὁ Ἱεράρχης καὶ δὴ ὁ ἔχων τὴν τιμὴν ἵνα ἀνήκῃ εἰς τὸ κλίμα τοῦ πανιέρου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἴκουμενικοῦ Θρόνου, ὀφείλει ἵνα ἔχῃ ὑψηλὸν αἶσθημα εὐθύνης, διότι ἡ Ἐκκλησία σήμερον, τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου καὶ δομήτορος αὐτῆς, καλεῖται ἵνα διαδοραματίσῃ πρωταρχικὸν πρόσωπον εἰς τὴν παγκόσμιον κοινότητα καὶ δὴ καὶ ἐκεῖ ἔνθα μέχρι τῆς χθὲς ἐδιώκετο ὡς ἐπικίνδυνος καὶ ἐξωβελίζετο ὡς τὸ ὄπιον τῶν λαῶν.

Καὶ ἀπεδείχθη μὲν ὅτι δὲν εἶναι, ἀλλ' ἀντιθέτως εἶναι τὸ μέλι τὸ γλυκαῖνον τὰ τῶν εὐσεβῶν αἰσθητήρια, ὅμως ἡ ἀπόδειξις τῆς πραγματικότητος ταύτης δὲν εἶναι ἀρκετὴ. Προσ απαιτεῖται ἐνεργοποίησις τῆς σωστικῆς ιδιότητος τῆς Ἐκκλησίας, διεύρυνσις τῶν τομέων δράσεως αὐτῆς, μεγαλυτέρα διάδοσις τοῦ κηρυγματιοῦς της, εἰσοδός της ἐκεῖ ὅπου ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἀνεμένετο νὰ ἀκουσθῇ ἡ παρήγορος φωνή της. Ἴδού διατὶ εἶναι βαρὺ καὶ ὑπεύθυνον τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐπισκόπων της ἰδιαίτερος σήμερον.

Ἱερώτατε καὶ ἀγαπητὲ Μητροπολίτα Σεβαστείας κύριε Δημήτριε,

Μὲ τὰς σκέψεις ταύτας, εἰς τὰς ὁποίας ὀδηγεῖ ἡμᾶς ἡ σημερινὴ χειροτονία σου, συγχαίρομέν σοι πατρικῶς ἐπὶ τῇ τοιοῦτοτρόπῳ ἐπιβραβεύσει τῶν κόπων σου ὑπὲρ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ὁμοῦ μετὰ σοῦ συγχαίρομεν καὶ εὐλογοῦμεν τὰς παρισταμένας εὐτυχεῖς μητέρας καὶ θεῖαν σου καὶ τοὺς λοιποὺς κατὰ σάρακα συγγενεῖς σου καὶ πάντα τὰ προσφιλῆ σου πρόσωπα, καὶ δεόμεθα τοῦ Ἀρχιπολιέμενος Χριστοῦ ὅπως χαρίζηταί σοι δύναμιν ἐξ ὕψους ἵνα συνεχίξῃς πιστῶς, ἀπὸ ὑψηλοτέρας τώρα ἐπάλξεως, τὴν διακορίαν σου πρὸς τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἀναδεικνύμενος συνετὸς καὶ παραδοσιακός

καὶ διακεκριμένος αὐτῆς Ἱεράρχης ἐπὶ χαρᾶ καὶ
καυχῆσαι τῆς πατρικῆς ἡμῶν καρδίας καὶ εἰς δόξαν
Θεοῦ Πατρὸς σὺν τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ νέος Ἱεράρχης Σεβασμιώτατος
Μητροπολίτης Σεβαστείας κ. Δημήτριος ἀνεφώνησε
διὰ τοῦ κάτωθι Χειροτονητηρίου Λόγου:

Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Ἐν πρώτοις, δοξολογῶ καὶ ἀνυμνῶ τὸ πάντιμον
καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομα τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, τοῦ
δαριλῶς διὰ θίου ἐλλογήσαντός με καὶ ἐν τῷ ἀμε-
τηρῷ Αὐτοῦ ἐλέει ἐπιτρέψαντός νὰ ζῶ σήμερον τὴν
μεγάλην χαρὰν ταύτην. Εἴη τὸ ὄνομα Αὐτοῦ εὐλογη-
μένον καὶ δεδοξασμένον εἰς τοὺς αἰῶνας.

Προσέτι κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμήν τῆς ζωῆς
μου, καθ' ἣν ἴσταμαι ἐνώπιον τοῦ Σεπιτοῦ Προκαθη-
μένου καὶ τῆς σεβασμίας Ἱεραρχίας τῆς Μητροδὸς
Ἐκκλησίας, ὡς Ἐπίσκοπος Αὐτῆς, αἰσθήματα μονα-
δικῆς συγκινήσεως μὲ διακατέχουν.

Παρὰ τὴν συγκίνησιν ὅμως, ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα καὶ
τὸ ἔθος τὸ προβλέπων, θὰ ἐπιχειρήσω δι' ὀλίγων νὰ
ἀναφερθῶ εἰς μερικὰς σημαδειακὰς περιόδους τῆς
ζωῆς μου, εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλεται ἡ χαρὰ τῆς σή-
μερον.

Ἀλησμόνητον μοῦ εἶναι, Παναγιώτατε, τὸ ἔτος
1964, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ Χά-
ρις τοῦ προστάτου μου Ἁγίου Δημητρίου μὲ ὠδήγη-
σαν πλησίον Σας ἐν τῇ ἱστορικῇ Κοινότητι Ταταού-
λων καὶ κατέστησαν ἔκτοτε τὸν τότε ἱερόπαιδα ἀντι-
κείμενον τῆς ἰδιαίτερας προσοχῆς καὶ φιλοστόργου
πατρικῆς μερίμνης Σας. Εἰς τὴν μέριμναν ταύτην
ὀφείλω τὴν καλλίεργειαν τῆς ἐμφύτου εἰς τὸν ἄνθρω-
πον πίστεώς μου καὶ τὴν γνωριμίαν μου μὲ τὴν Μη-
τέρα Ἐκκλησίαν, καθότι εἰς αὐτὴν τὴν φροντίδα, ἐν
πολλοῖς, ὀφείλεται ἡ κατὰ τὰ ἐφηθικά ἔτη τῆς ζωῆς
μου ἀπόφασίς μου νὰ συμπληρῶσω τὰς Λυκειακὰς
μου σπουδὰς εἰς τὴν Ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς
Χάλκης καὶ ἔπειτα νὰ σπουδάσω Θεολογίαν ἐν τῇ φι-
λοξένῳ πόλει τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, κατόπιν τῆς,
κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, ἀναστολῆς τῆς λειτουργίας
τῆς τροφῆς ἡμῶν Σχολῆς.

Ὁ Ἅγιος Δημήτριος, ὁ περισσότερον ἐκδήλωσ
προστατεύσας ἡμᾶς, τοὺς ἱερολογίτας τότε τῆς Μη-
τροδὸς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν γεννήσασαν Αὐτὸν Θεσσα-
λονίκην, πλουσίως ἠλόγησε καὶ τὴν περίοδον ἐκεί-
νην τῆς ζωῆς μου, ἀξιῶσας με, τῇ ἀληθινομνήτῳ ἐν-
θαρρύνσει Ὑμῶν, Παναγιώτατε, ὡς Οἰκουμενικοῦ
πλέον Πατριάρχου, νὰ λάβω τὴν ἀπόφασιν τῆς εἰσό-
δου μου εἰς τὸν ἱερὸν κλῆρον.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, μὲ πολλὴν ἱερὰν συγκίνη-
σιν καὶ θαυμάτιαν εὐγνωμοσύνην μνημονεύω τοῦ με-
γάλου ὀνόματος τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1974 χειροτονήσαν-
τος καὶ πολλαπλῶς τιμήσαντός με σοφοῦ Γέροντος,
ἀοιδίμου Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κυροῦ Μελλίτω-
νος, τὸν ὁποῖον εὐδόκησεν ὁ Θεὸς νὰ γνωρίσω ἐκ τοῦ
πλησίον, κατὰ τὰ τελευταῖα δέκα εὔλαλα ἔτη τῆς ζωῆς
του. Τὰς διὰ τὴν μαρτυρικὴν ταύτην Μητέρα Ἐκ-
κλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως εὐαισθησίας καὶ
ἀγωνίας του, τὰ ὄντως σπάνια τάλαντά του καὶ τὴν
περὶ καθήκοντος καὶ χρέους κορυφαίαν του συνειδη-
σιν, διαρκούσης τῆς ταπεινῆς μου ζωῆς μετὰ θανατα-
σμοῦ θὰ ἐνθυμοῦμαι. Εἴη ἡ μνήμη αὐτοῦ αἰωνία καὶ
ἀληθινα.

Ἀλλὰ καὶ ἡ δεκαπενταετὴς ζωὴ μου ἐν τῇ Πα-
τριαρχικῇ Αὐλῇ, πολὺν πλησίον Σας Παναγιώτατε,
ὑπῆρξε μιὰ διαρκὴς φοίτησις καὶ ἔμπνευσις. Κατ'
αὐτὴν, ἐγγώρῳσα μετὰ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν μου,
τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀπλότητός Σας καὶ τὴν ἄνευ προη-
γουμένου στοργῆν, μακροθυμίαν καὶ εὐγένειάν Σας,
μέχρι σημεῖον νὰ θεωροῦμεν ὅλοι ἡμεῖς οἱ νεώτεροι
προνόμιον μέγα τὸ γεγονὸς ὅτι, κατὰ τοὺς καιροὺς
τούτους τοὺς τεταραγμένους καὶ θυελλογενεῖς τοῦ
λήγοντος εἰκοστοῦ αἰῶνος, ὑπῆρξαμε κληρικὰ στελέ-
χη τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς Δημητρίου τοῦ Πρώ-
του.

Ἀνυοῦμαι διότι δὲν δύναμαι νὰ εὐρω δυνατωτέ-
ραν καὶ θερμοτέραν λέξιν ἀπὸ τὴν λέξιν «εὐγνωμο-
νῶ» διὰ νὰ ἐκφράσω τὰ πρὸς Ὑμᾶς υἱικά αἰσθήματά
μου.

Ὑποβάλλω, λοιπόν, τὴν θαυμάτιαν εὐγνωμοσύνην
μου, Παναγιώτατέ μοι Πάτερ καὶ Δέσποτα, διὰ ταύ-
τας τὰς εὐεργεσίας, ἀποκορύφωμα τῶν ὁποίων ὑπῆρ-
ξε ἡ σημερινή μου εἰς Ἀρχιερέα χειροτονία ἀπὸ τῶν
Σεπιτῶν χειρῶν Σας, ὑποσχόμενος νὰ προσεσχύωμαι
πάντοτε εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν πολύτιμον ὑγιείαν καὶ
μακροημέρευσίν Σας.

Βαθεῖα εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη μου καὶ πρὸς ἕνα
ἕκαστον τῶν ἐνταῦθα Σεβασμιῶν μοι Ἀρχιερέων τοῦ
Θρόνου. Μὲ πλείστην ὄσιν συγκίνησιν θὰ ἐνθυμοῦ-
μαι πάντοτε τὴν πρὸς ἐμὲ εὐνοϊάν των, τὴν πολλὴν
προσοχὴν καὶ πολύτιμον ἀγάπην των. Πρὸς δὲ τὰ σε-
πιτὰ μέλη τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου, ἡ τιμία ψῆφος
τῶν ὁποίων μὲ ἀνέδειξε Μητροπολίτην τῆς Μητροδὸς
Ἐκκλησίας, ἐκφράζω τὴν ἰδιαίτερον εὐγνωμοσύνην
μου σὺν τῇ δηλώσει, ὅτι θὰ καταβάλλω διηνεκεῖς
προσπαθείας ἵνα φανῶ ἄξιος τῆς πρὸς ἐμὲ στοργῆς
καὶ μεγάλης ἐμπιστοσύνης των.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, διὰ τοὺς ὑπευθύ-

νοους τῶν Ἀυλικῶν τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας Γραφείων καὶ ὑπηρεσιῶν, τοὺς ἐξ αὐτῆς παραδειγματιζομένους καὶ δι' αὐτῆς βαθμηδὸν ἐξασκουμένους εἰς τοὺς τρόπους ζωῆς καὶ μαρτυρίας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, οἵτινες καὶ συνιστοῦν ἐν τέλει τὸ ἦθος καὶ τὸ ὕφος τοῦ Φαναριώτου κληρικοῦ, εἶναι μεγάλης σημασίας καὶ ἀξίας.

Πρὸς τὴν σεπτὴν ταύτην χορείαν τῶν Σεβασμιωτάτων ἁγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων, δεδικαιολογημένως ἰδιάζουσα εἶναι καὶ ἡ ἐγγνωμοσύνη μου κατὰ τὴν μοναδικὴν ταύτην στιγμήν τῆς ζωῆς μου.

Ἐπιτραπήτω μοι ἐπιταῦθα, ὅπως καὶ δημοσίως εὐχαριστήσω ὀλοκαρδίως τὸν Σεβαστὸν καὶ πολυφίλητόν μου Μητροπολίτην Γέροντα Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαῖον, τὸν καὶ εἰς Πρεσβύτερον χειροτονήσαντα καὶ ἅπαξ ἔτι τιμήσαντά με, διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1968 συνεχῆ καὶ πολυειδή πρός ἐμὲ προσοχὴν καὶ στοργὴν του, τὴν ἀνέκαθεν ἀποβλέψασαν εἰς τὴν ἰκάνωσίν μου ἐν παντί.

Μὲ τὸν προσήγοντα σεβασμὸν καὶ μὲ θαθεῖαν ἐν Χριστῷ ἀγάπην καὶ τιμὴν χαιρετίζω ἐγγνωμόνως καὶ τοὺς Σεβασμιωτάτους καὶ Θεοφιλεστάτους ἁγίους Ἀρχιερεῖς τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ἀνταποκρινόμενοι εἰς τὴν ταπεινὴν μου πρόσκλησιν παρίστανται αὐτοπροσώπως εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς χαρᾶς μου καὶ συμεριζόνται αὐτήν. Ἡ τιμία παρουσία των πλησίον μου σήμερον ἐπαυξάνει τὴν χαρὰν μου καὶ προσδίδει εἰς τὴν ἐλαχιστότητά μου πολλὴν ὄντως τιμὴν.

Μὲ ἀνάλογα αἰσθήματα ἐγγνωμοσύνης καὶ εὐλογοῦς ἐν Χριστῷ ἀγάπης, ἀπευθύνω θερμοτάτας εὐχαριστίας διὰ τε τὴν ἐγγενῆ παρουσίαν των καὶ τὴν συμπροσευχὴν των, πρὸς τοὺς εὐλαβεστάτους κληρικούς, τοὺς ἐντεῦθεν καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προφρόνως προσελθόντας καὶ παρισταμένους πλησίον μου, ὡς ἐπίσης καὶ πρὸς τὸν Ἐντιμότατον κ. Γενικὸν Πρόξενον, τοὺς ἀξιοτίμους Πρόξενους καὶ λοιποὺς ἐπιτελεῖς τοῦ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν Γενικοῦ Προξενείου τῆς Ἑλλάδος, πρὸς τοὺς Ἐντιμολογιωτάτους ὀφφικιάλους τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, πρὸς τοὺς λίαν μοι ἀγαπητοὺς ἐκπαιδευτικοὺς τῆς πόλεως, πρὸς τοὺς διαφόρους παράγοντας τῶν Κοινοτήτων καὶ Ἰδρυμάτων τῆς Ὁμογενείας μας, πρὸς τοὺς ἐκ διαφόρων σημείων τῆς πόλεως καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀγαπητοὺς μου κατὰ σόρα συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἐπωνύμους καὶ ἀνωνύμους πλὴν ἀγαπητοὺς μου συμπολίτας ἀδελφούς καὶ ἀδελφάς, οἵτινες διὰ

τῆς ἐγγενοῦς παρουσίας καὶ συμπροσευχῆς των, μοῦ προσδίδουν ἰδιαιτέραν τιμὴν καὶ μεγάλως ἐνισχύουν τὴν ἀντοχὴν μου καὶ ἀνανεώνουν τὴν ὑπομονὴν μου διὰ τὴν συνέχειαν τῆς ἐπιταῦθα ζωῆς μου. Ἡ ἀπέριτιτος αὕτη ζωὴ, ἄγνωστος εἰς πολλούς, εἶναι συνφασμένη μὲ τοὺς καθ' ἡμέραν ἀλαλήτους στεναγμοὺς τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας καὶ μὲ τὰς ἀπὸ Θεοῦ μόνον ἐνισχυόμενας προσπάθειάς αὐτῆς, τὰς ἀποσκοπούσας εἰς τὴν σύλληψιν καὶ ἐφαρμογὴν τρόπων, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἐκκλησία μας Ἀντὶ, καταπονηζομένη διαφεύγει τὰ νανάγια, τραυματιζομένη ἴσται καὶ συνταρασσομένη, τὸ λυτρωτικὸν της χρέος ἀκλονήτως συνεχίζει ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης νὰ ἐπιτελῇ.

Ἐγκαρδίως ὀφειλειτικὰς εὐχαριστίας ἀπευθύνω ἀδελφικῶς καὶ πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν συναδέλφων μου ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Ἀδλῆ, τῶν ὁποίων τὴν ἐν συναντιλήψει καὶ ἀγάπῃ πνευματικὴν συναναστροφὴν πάντοτε θὰ ὁμολογῶ καὶ μετὰ συγκινήσεως θὰ ἐνθυμοῦμαι.

Ἐν κατακλείδι, δόλοθυμον τὴν ἐγγνωμοσύνην μου ἐκφράζω καὶ πρὸς τὰς σεβαστὰς καὶ πεφιλημένας μου μητέρας καὶ θεῖαν διὰ τοὺς ἀνυπολογίστους κόπους καὶ τὰς πρὸς ἐμὲ μεγάλας θυσίας των. Ἐπικαλοῦμαι δὲ θαυνοσεβάστως, Παναγιώτατε, διὰ τὸν περαιτέρω βίον τῶν ἱερῶν δι' ἐμὲ τούτων ὑπάρξεων τοῦ οἴκου μου καὶ τῆς ζωῆς μου, τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας Σας, ὡς καὶ τὴν Σεπτὴν προσευχὴν Σας διὰ τὸν ἐν Κυρίῳ ἀναπανόμενον πατέρα μου Κωνσταντῖνον, τοῦ ὁποίου ἡ μακαρία ψυχὴ ἀγάλλεται ἐξ οὐρανοῦ τὴν στιγμήν ταύτην.

Καὶ τέλος, Ἐδλόγησον Δέσποτα, τὸν μέχρι χθὲς Ἀρχιδιάκονόν Σου καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ διὰ βίου Διάκονον τῶν ἱερῶν συμφερόντων τοῦ μαρτυρικοῦ Θρόνου, τὸν ὁποῖον εἰς Σὲ ἐνεπιστεύθη ὁ Θεός. Ἀ μ ἡ ν.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ ἀπὸ Μεγάλων Ἀρχιδιακόνων Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεβαστείας κ. Δημήτριος, ἐγεννήθη εἰς τὰ Ταταῦλα Κωνσταντινουπόλεως τὸ 1952 ἀπὸ εὐσεβεῖς γονεῖς, τὸν ἀείμνηστον καλλιτέχνην Κώστα Κομματᾶ καὶ τὴν Ζωὴν Πέττα. Ἐλαβε τὰ πρῶτα ἐγκύκλια γράμματα εἰς τὸ Δημοτικὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ ἀκολούθως ἐμαθήτευσε εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολήν. Ἐν συνεχείᾳ ἐφοίτησεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης καὶ ἔπειτα ὡς ὑπότροφος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Η Α.Θ.Π. Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΑΘΩΣ (21-27 Σεπτεμβρίου 1990)*

Στὸν ὑπόλοιπο χρόνο τῆς παραμονῆς του στὸ Ἅγιον Ὄρος ὁ Παναγιώτατος ἐπισκέφθηκε στίς 23 Σεπτεμβρίου τὴν Ἱ. Μονὴ Βατοπαιδίου, στίς 24 τὴς Ἱ. Μονὴς Μεγίστης Λαύρας, Ἰδίων καὶ Χιλανδαρίου, στίς 25 Σεπτεμβρίου τὴν Ἱ. Μονὴ Ἁγίου Παύλου, στίς 26 Σεπτεμβρίου τὴς Ἱ. Μονὴς Ἁγίου Παντελεήμονα καὶ Εὐεφώντος καὶ στίς 27 Σεπτεμβρίου τὴν Ἱ. Μονὴ Ἐηροποτάμου, ὅπου παρακάθησε καὶ σὲ πανηγυρική τράπεζα. Παντοῦ τοῦ ἔγινε θερμότητα καὶ ἐπισημότητα ὑποδοχὴ κατὰ τὴν ἀγιορειτικὴ τάξη καὶ ἐψάλη δεξολογία. Στὸ Βατοπαίδι ὁ Παναγιώτατος εἶπε:

«Δόξαν καὶ αἶνον ἀναπέμπομεν τῷ ἐν Τριᾷδι Θεῷ, ὅτι ἠξίωσεν ἡμᾶς νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὴν ἱερὰν ταύτην καὶ ἱστορικὴν Μονὴν κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐπίσκεψιν ἡμῶν εἰς τὸ Ἁγιῶνιμον Ὄρος. Ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἱκανοποίησις ἡμῶν συνδέονται πρὸς τὴν ὅλην συγκίνησιν, ἣν ἡ Μειριότης ἡμῶν καὶ οἱ συνοδεύοντες ἡμᾶς αἰσθανόμεθα ἰσάμενοι ἐπὶ τοῦ ἡγιασμένου ἐδάφους τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας, ἣτις ἀποτελεῖ τὸ ὕψιστον καὶ μέγιστον πνευματικὸν προπύργιον τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας συμπάσης. Ἀλλὰ τὰ αἰσθήματα ἡμῶν ταῦτα εἶναι ἰδιαίτερος ἔντονα τὴν στιγμήν ταύτην, καθ' ἣν ἐπισκεπτόμεθα τὴν Ἱερὰν ταύτην Μονὴν ὑμῶν.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 29 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1 τεύχους.

καὶ εἰς τὸ Ἀγγλικανικὸν Θεολογικὸν Κολλέγιον ΟΑΚ HILL τοῦ Λονδίνου.

Πάντοτε ὑπὸ τὴν σεπτὴν προστασίαν τοῦ ἐκ τῶν πρώτων ἐτῶν τῶν σχολικῶν σπουδῶν του πνευματικοῦ αὐτοῦ πατρὸς Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Δημητρίου, ἐσταδιοδρομήσεν ἐκκλησιαστικῶς, χειροτονηθεὶς Διάκονος τὴν 14ην Ἰουλίου 1974, ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος κυροῦ Μελίτωνος. Τὸ ἔτος 1975 προσελήφθη εἰς τὴν Πατριαρχικὴν Αὐλὴν, διατελέσας ἐν αὐτῇ Τριτεύων καὶ Δευτερεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων, ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1985 Μέγας Ἀρχιδιάκονος. Τὸ ἔτος 1982 δηκόνησεν τὸν ἀοιδίμον Μητροπολίτην Γέροντα Χαλκηδόνος Μελίτωνα, ὡς Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον, ἀπὸ

τοῦ πρώτου λόγου τῆς συγκινήσεως ἡμῶν εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ τοῦ Βατοπαιδίου ἐν τῇ μακρᾷ καὶ ἐνδόξῳ ἱστορίᾳ αὐτῆς ὄχι μόνον συνεβάλετο τὰ μέγιστα εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν τῆς Ὀρθοδοξίας διὰ τῆς καλλιουργίας τῶν γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ συνεδέθη στενῶς μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου φιλοξενήσασα ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὸν ἀοιδίμον προκάτοχον ἡμῶν Πατριάρχην Ἰωακείμ τὸν Γ'. Ἡ φιλοξενία αὕτη δὲν εἶναι τυχαῖον καὶ ἀήμαρτον γεγονός. Ὑποδηλοῖ τὴν σημασίαν ἣν ἀπέδιδεν εἰς τὴν Μονὴν ταύτην ὁ ἀείμνηστος Πατριάρχης, τοῦ ὁποῦν ἡ προσωπικότης καὶ τὸ κῆρος εἶναι εἰς πάντας γνωστά. Ἐπισκεπτόμενοι, συνεπῶς, τὴν Μονὴν ταύτην ἀνανεοῦμεν δεσμούς παλαιούς καὶ ἰσχυροὺς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου μετ' αὐτῆς.

Ἀλλ' ἡ ἐπίσκεψις ἡμῶν ἐνταῦθα συγκινεῖ ἡμᾶς καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι συμπύπτει πρὸς τὴν νέαν περιόδον τῆς ἱστορίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ταύτης, ἣτις ἐνεκαινιάσθη διὰ τῆς προσφάτου μετατροπῆς αὐτῆς εἰς Κοινόδιον. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀποτελεῖ ἀξιόλογον σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μονῆς, ὅχι διότι τὸ προηγούμενον καθεστὼς αὐτῆς, τὸ λεγόμενον ἰδιόρρυθμον, ἀποτελεῖ κατωτέραν τινὰ μορφήν μοναχικοῦ βίου, ἀξίαν περιφρονήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως. Ὡς ὅλοι γνωρίζομεν, ὁ τύπος τοῦ ἰδιόρρυθμου

τοῦ Ἰδιαίτερου Πατριαρχικοῦ Γραφείου, κατὰ δὲ τὰ ἔτη 1987, 1988 καὶ 1990, συνώδευσεν, ὡς Μέγας Ἀρχιδιάκονος, τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ.κ. Δημήτριον, εἰς ἅπαντα τὰ μέχρι τοῦδε ἀνὰ τὸν Ὀρθόδοξον καὶ λοιπὸν Χριστιανικὸν Κόσμον ἐπίσημα ταξείδια Αὐτοῦ.

Τὸν Ἰούνιον τοῦ σωτηρίου ἔτους 1989, ὡς μέλος τῆς ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Φιλαδελφείας κ. Βαρθολομαῖον (νῦν Γέροντα Χαλκηδόνος) ἐπισήμου Πατριαρχικῆς Ἀντιπροσωπείας, παρέστη εἰς τὰς ἐν Βατικανῷ τελετάς, ἐπὶ τῇ Θρονικῇ ἐορτῇ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης.

Ἀρχιμ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΡΟΣΟΣ

μοναχισμού και αρχαιότητα τυχάνει και πολλά προσήνεγκεν εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας ἀναδείξας μεγάλας μορφάς ἁγίων ἀνδρῶν. Ἀλλ' ὅπου αἱ συνθῆκαι τὸ ἐπιβάλλουν και ἡ ἀνάγκη τὸ ὑπαγορεύει, ὁ κοινοβιακὸς Μοναχισμὸς δύναιται νὰ προσφέρει πολλά, μάλιστα εἰς τὰς ἡμέρας μας.

Δὲν εἶναι ἀσφαλῶς τυχαῖον τὸ ὅτι ὁ μέγας τοῦ μοναχικοῦ βίου καθηγητῆς, Βασίλειος ὁ Καισαρείας, περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο τὸν κοινοβιακὸν μοναχισμόν καταλιπὼν πολυτίμους ὁδηγίας και ἐντολάς διὰ τὴν διοργάνωσίν του. Ὡς και ἐκεῖνος ἐτόνιζε, διὰ τῆς μετ' ἀλλήλων συνπάρεξεως και συνασκήσεως οἱ μοναχοὶ εὐκολώτερον ἀσκοῦνται εἰς τὴν ταπεινοφροσύ-

Ὁ Παναγιώτατος στὸν θρόνον τοῦ Καθολικοῦ τῆς ἱερᾶς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας.

νην και τὴν ἀγάπην, «ἀνεχόμενοι ἀλλήλων» κατὰ τὴν Παύλειον προτροπήν, και διακονοῦντες ἀλλήλους ἐν ἀγάπῃ. Εἰς μίαν ἐποχὴν ἐντόνου ἀτομοκρατίας ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς εἶναι ἰδιαίτερος ἡ σημερινὴ ἐποχὴ, ἡ ἐν κοινωνίᾳ ἀγάπης ἄσκησις παρέχει εἰς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον ἄριστον πρότυπον κοινωνικῆς συμβιώσεως, πολλά δυνάμενον νὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐπευλογοῦντες τὸν πρόβριτα ἐγκαινιασθέντα κοι-

νοβιακὸν μοναχικὸν ὑμῶν βίον, εὐχόμεθα Κύριος ὁ Θεὸς νὰ εὐλογῆσῃ τοὺς κόπους και τὴν ἄσκησιν ὑμῶν εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ὑμῶν και εἰς οἰκοδομὴν τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας μικρόκοσμον δέον νὰ ἀποτελήτε.

Δοξάζοντες και ἀδθις τὸ ὄνομα τοῦ Πανοικτίρμονος Θεοῦ διὰ τὴν ἐπιταῦθα ἐπίσκεψιν ἡμῶν εὐχόμεθα ὅπως ὑμεῖς, ἡ σημερινὴ ἀδελφότης τῆς Μονῆς, ἀποδειχθῆτε ἀντάξιοι τῆς ὄλης ἐνδόξου ἱστορίας αὐτῆς και ὅπως διατηρήσητε και αὐξήσητε τὴν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν ἀφοσίωσιν αὐτῆς.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν!».

Ὁ λόγος του στὴν Ἱ. Μονὴ Μεγίστης Λαύρας, τὸ ἀρχαιότερον μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ὄρους:

«Ὑπὸ αἰσθημάτων ὄχι μόνον συγκινήσεως θαυμάτης και κατανύξεως, ἀλλὰ κυριολεκτικῶς δ ὁ υ ς ἀσυνήθους κατακλύζεται ἡ καρδιά ἡμῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ ταύτῃ ἐπισκέψει εἰς τὴν πρώτην τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει σεβασμίῳ Μονῶν, διὸ και ἡ ἐπίσκεψις ἡμῶν αὕτη ἔχει ἀναντιρροήτως χαρακτηῖρα π ρ ο σ κ υ ν ἡ μ α τ ο ς ἱερωτάτου.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμήν ἀνακαλοῦμεν δεδαίως εἰς τὴν μνήμην, ὡς πλησιεσιτέρας, τὰς ἡμέρας τοῦ ἐπιταῦθα πανηγυρικοῦ εορτασμοῦ τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ὄρους — ἐν ἔτει 1963, μετ' ἐξέδρανον τὰ Ὁρθοδόξων Πατριαρχῶν και πλήθους Ἀρχιερέων και λοιπῶν ἐπισήμων, ἡμετέρων και ξένων, τὸν ἀείμνηστον προκατόχον ἡμῶν Πατριάρχην Ἀθηνᾶγοραν — ὅμως, ἐν τῇ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας, θαυότερον τῶν ἀ ν α μ ν ἡ σ ε ω ν λειτουργεῖ, ὡς εἰκός, ἡ μ ν ἡ μ ἡ, ἥτις και διαϊωνίζει λατρευτικῶς ὅσα ἐξ ὀρισμοῦ ὑπέρεκεινται τοῦ χρόνου και ἀποτελοῦν τὰς «συντεταγμένας» τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος.

Ἐπιταῦθα, λοιπόν, πρωτίστως εὐχόμεθα νὰ προσκυνήσωμεν ὅσα ἐπὶ χιλιετίαν και πλέον συντελεσθέντα, χάριτι Θεοῦ, διὰ νὰ ἐδραιωθῇ και ἐν συνεχείᾳ ἀκμάσῃ ὁ Ἀθωνίτης Μοναχισμὸς, τὸ ἀμάραντον τοῦτο και τιμαλφέστερον μὲροσμά τῆς ἐν Χριστῷ τ α π ε ι ν ὴ σ ε ω ς ἅμα και δ ὀ ξ ἡ ς.

Ἡ Ἱερά και σεβασμίτα αὕτη Μονὴ τῆς Μεγίστης Λαύρας δὲν εἶναι ἀπλῶς μία μετὰ τῶν πολλῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Μονῶν, ἔστω και ἡ πρώτη. Εἶναι αὕτη αὕτη ἡ μ ἡ τ ρ α τοῦ Ἀγιορειτικοῦ Μοναχισμοῦ, ἡ πρώτη δηλαδὴ ἐστία ὀργανωμένης και δυναμένης νὰ ἐξελιχθῇ ἀδιασπᾶστος ἀσκητικῆς πολιτείας. Διὰ τοῦτο και δικαίως ἐπεσπάσατο ἀεῖποτε τὴν προσοχὴν και τὸν σεβασμὸν ὄχι μόνον τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν και τοῦ ἐν γένει πληρώματος, ἀλλὰ και εὐλα-

Η ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΕΙΣ Η.Π.Α.* (2-29 Ἰουλίου 1990)

Μήνυμα πρὸς τὴ Συνέλευση, μὲ τὴν ὁποία ἐξήρθε τὴ σημασία τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἀποδήμιου Ἑλληνισμοῦ, ἀπηύθυνε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντῖνος Καραμανλῆς καὶ ἀνέγνωσε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλλάδος στὴν Οὐάσιγκτον κ. Χρήστος Ζαχαράκης. Ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος κ.

Κωνσταντῖνος Μητσοτάκης, ἐξ ἄλλου, χαιρέτισε τὴ Συνέλευση μὲ τὰ παρακάτω λόγια:

«Ἀγαπητοὶ συμπατριῶτες,

Ἀποτελεῖ δι' ἐμέ, πράγματι, μεγάλη τιμὴ νὰ ἀπευθύνω ἓνα εἰλικρινῆ καὶ ἀνυπόκριτο χαιρετισμὸ πρὸς ὅλα τὰ μέλη τῆς 30ῆς Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 33 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 τεύχους.

θεσπιτῶν αὐτοκρατόρων ἰδιαιτέρως, ὧν τὰ περιώρημα ἀφιερῶματα κλείζουν μέχρι καὶ τοῦ παρόντος τὰ ἐνταῦθα σημερινάματα τοῦ Κυρίου. Ἀλλὰ μήπως αὐτοκρατορικῆ χορηγία δὲν ἐθεμελιώθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἢ ἱερά αὕτη ἀκρόπολις τοῦ Ἄθω; Τίς δύναται νὰ λησμονήσῃ τὴν φιλίαν τῶν δύο ἐκείνων ἀνδρῶν, ἧτοι τοῦ γίγαντος ἐν Μονασταῖς τῆς Πίστιως ὁσίου Ἀθανασίου καὶ τοῦ ἐν Βασιλεύσιν εὐσεβεσιότητος Νικηφόρου Φωκά;

Καὶ ἐὰν ἀκόμη οὐδὲν ἕτερον εἶχε περιοσθῆ ἐνταῦθα κειμήλιον, πέραν τοῦ σεπιτοῦ τάφου τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίου, καὶ τοῦ συγκλονιστικοῦ ἐν τῇ ἰδιομορφίᾳ τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς χρῆσεώς του προσωπικοῦ του Σιαυροῦ, ὃν ἔφερον ἐπὶ τοῦ στήθους διὰ βίον ὁ μακάριος — ἀκόμη καὶ ἐργαζόμενος —, θὰ ἦτο ἐν τούτοις καὶ πάλιν ἢ Λαύρα ἰκανὴ νὰ διηγῆται τὰ ἀπ' αἰῶνων ἐνταῦθα θαυμάσια τοῦ Θεοῦ, κατὰ τρόπον μοναδικόν. Διότι ὁ παρίερος οὐτός, ὅσον καὶ τραχὺς τὴν ὕλην, Σιαυρὸς τοῦ Ἁγίου ἀποτελεῖ ἴσως τὸ πεισικώτερον τεκμήριον ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ πιστεύοντος καὶ ἀγωνιζομένου ἀνθρώπου, ὅτι ὄντως οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου περὶ τῆς χρησιμότητος τοῦ ξυροῦ ἄντι οὐ ὄχι μόνον δὲν ἦσαν κενοί, ἀλλὰ καὶ δύνανται μέχρι τοιοῦτου σημείου καταλύξωσι νὰ ὀδηγήσουν τὸν πιστεύοντα, ὥστε ἢ μεταφορικῆ ἐννοια ἐνίοτε νὰ σαρκῶνται καὶ εἰς κατὰ κυριολεξίαν δουλαγωγίαν, ὡς ἔπραξαν κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικούς χρόνους ἐνθουσιῶντες πιστοί, οἵτινες, κατὰ γράμμα ἐρμηνεύοντες τὸ «ἀράτω τὸν σιαυρὸν αὐ-

τοῦ», κατεσκεύασαν καὶ ἔφερον ἐπὶ τῶν ὤμων ἰσομεγέθεις πρὸς τὸ ἀνάστημά των Σιαυρούς.

Ὡς ἐκ τούτου δεδικαιολογημένη εἶναι ἡ χαρὰ τῆς Μητροῦς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν προσωπικῶς, ὅτι σήμερον ἐπισκεπτόμεθα τὴν παλαιότατον ταύτην καὶ σεβασμιάν Μονήν, ὑπὸ τὸ κοινοδιακὸν καὶ αὐθις καθεσιῶς οὐριοδοροῦσαν, χωρὶς ἀσφαλῶς διὰ τούτου νὰ ὑποτιμῶμεν τοὺς καὶ ἐν ἰδιορρημίᾳ ἄθλους τῶν τιμίων Πατέρων, ὁσάκις λόγοι ἐξωτερικοὶ ἢ καὶ ἄλλαι ἀνάγκαι ἠμπόδισαν τὴν ἀπόσκοπον συνέχισιν τοῦ κοινοδιακτοῦ ἰδεώδους.

Σήμερον ὁ ἐν γένει Ἀθωνίτης Μοναχισμὸς θάλλει σὺν Θεῷ καὶ ἀναγεννᾶται θαυμασιῶς διὰ τῆς ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου ἀνασσιάσεως τοῦ κοινοδιακτοῦ βίου εἰς πάσας πλέον σχεδὸν τὰς τέως ἰδιορρηθίμους Ἱερᾶς Μονᾶς, διὸ καὶ πάντες ἔχομεν πάντα λόγον νὰ δοξολογήσωμεν ἐκτιενῶς ἐπὶ τούτῳ τὸν ἐν Τριάδι ἐμνούμενον Θεόν.

Ἡ Ἱερά Μονὴ τῆς Μεγίστης Λαύρας, ἐκ τῆς ὁποίας ἰσαῦται περίπλοτοι ἐστίαι τοῦ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Μοναχισμοῦ ἐξαριτῶνται διοικητικῶς, εἶναι βέβαιον ὅτι ὑπὸ τὸ εὐλογημένον σημερινὸν αὐτῆς κοινοδιακὸν καθεσιῶς ἢ ἀποδόσῃ σὺν Θεῷ καρπὸς ἑκατοσιπλασίονας, ἀνυψομένη καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς δόξαν. Γένοιτο».

(Συνεχίζεται)

I. M. ΚΑΤΖΗΦΩΤΗΣ

Δ/ντῆς τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἀμερικῆς, Ἱερὸν Κλήρον τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ λαϊκοὺς ἐν συμπνοίᾳ, τῆς Συνελεύσεως πὸν ἐφέτος εἶναι λαμπρότερη, πὸ πολύ, ἀφοῦ γίνεται παρουσία τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου, ὑψηλοῦ ἐκφραστοῦ τῆς οἰκουμενικότητος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἀναλογιζόμενος τὴν ἱστορικὴ πορεία τοῦ ὕψαιου αὐτοῦ θεσμοῦ, διαπίστωσα ὅτι συμπληρώνονται δύο γενεές ὁμογενῶν πὸν ἐνεργὰ συμμετεῖχαν καὶ δημιουργικὰ δραστηριοποιοῦνται στὸ σῶμα τῶν Συνελεύσεων αὐτῶν γιὰ τὴν μελέτη καὶ ἐπίλυση τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν διατήρηση καὶ ἀκτινοβολία τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς Ὁρθόδοξου πίστεως.

Μὲ τὴν συμπλήρωση τοῦ ἔργου τῆς 30ῆς Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως, νέα γενεὰ εἰσέρχεται στὸν ἱστορικὸ στίβο ὅπου νέα πράγματα ἐπισυμβαίνουν, συγκλονιστικὲς ἀνακατατάξεις συντελοῦνται, οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου αὐτοῦ ὠθοῦνται ἀπὸ τὸν πόθο τῆς ἐλευθερίας, τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, τῆς εἰρήνης, τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης.

Ἰδανικὰ γνώριμα στὴ Συνέλευσή σας καὶ πού, πάντως, θὰ καταστοῦν ἐνεργότερα, ὅπως εἶμαι πεπεισμένος, ἀπὸ τὴν παρουσία στὴν Κληρικολαϊκὴ Συνέλευση τῆς Α.Θ. Παραγίτητος τοῦ Πατριάρχου κ.κ. Δημητρίου, κορυφῆς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ Πατριάρχου τοῦ Γένους μας.

Ἡ Ἑλλάδα, δι' ἐμοῦ, σὰς ἀπευθύνει ἀδελφικούς χαιρετισμούς. Περιττὸν γὰρ σημειωθεῖ ὅτι σεμννόμεθα γιὰ ὅτι δημιουργικὸ ἐπιτελοῦν οἱ Ὁμογενεῖς μας ὅπου γῆς καὶ ἰδιαίτερα στὶς ΗΠΑ. Ἡ Ἑλλάδα ἔχει τραύματα ἐθνικὰ καὶ ἄλλα. Τραύματα ὅμως ἰάσιμα, ὅταν συντρέχει ὅλο τὸ σῶμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Δὲν ἀπέλειπεν ἡ ἐλπίς. Ὑπάρχει αἰσιοδοξία.

Καὶ μὲ τὶς λίγες καὶ ἀπλὲς αὐτὲς σκέψεις, σὰς εὐχομαι ἐκ θάθους καρδίας, καλὴν ἐπιτυχίαν στὸ ἔργο σας».

Πρὸς τοὺς συνέδρους μίλησε καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Ἀντιπρόεδρος τῆς καὶ Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης κ. Ἀθανάσιος Κανελλόπουλος, ὁ ὁποῖος εἶπε τὰ ἑξῆς χαρακτηρίζοντας τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο «χαράκωμα καὶ κραταίωμα καὶ ἱερὸν καταφύγιον» καὶ ὑπογραμμίζοντας τὸν ρόλο πὸν καλεῖται γὰρ διαδραματίζει ἡ Ὁρθοδοξία στὴν ἐποχὴ μας:

«Ὁ ἐλλαδικὸς Ἑλληνισμὸς, ἡ Ἑλλαδικὴ Ὁρθοδοξία, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση χαιρετίζουν μὲ εὐ-

λάβεια καὶ ἐλπίδα τὸ συνέδριό σας, τὸ ὁποῖο ἐμπνέει ὁ ἀκάματος, ὁ ἀτεγκτος καὶ ἀσηρὸς Πρωτοεργάτης τῆς Ἀμερικῆς, πάντοτε καλῶν ἔργων προϊστάμενος καὶ πάντοτε πάντων διάκονος. Τὸ ἐφεινὸς σας συνέδριο λαμπρύνει μὲ τὴν παρουσία καὶ συμμετοχὴ του ὁ γεραρὸς Προκαθήμενος τῆς Οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ κορυφὴ τῶν δογμάτων καὶ τῆς Θεολογίας ἢ ἀκρόαση.

Ὁ Ἑλληνισμὸς, ἡ ὀρθόδοξη ἀνθρωπότητα καὶ ἡ Κυβέρνηση τῆς Ἑλλάδος παρακολουθοῦν μὲ ὑπερφάνεια καὶ αἰσιοδοξία, τὸν Εἰρηνευτικὸ Ἐδαγγελισμὸ «τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς», τὸ κήρυγμα γιὰ τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τὴν κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος, τὴ βιβλικὴ διδασχὴ γιὰ τὴν ἀποκατάσταση ἐνὸς νέου συστήματος ἀξιών, γιὰ τὴν πανανθρώπινη ἀγάπη καὶ δικαιοσύνη, πὸν ἐπιχειρεῖ μ' αὐτὸ τὸ ἀποστολικὸ ὁδοιπορικὸ ὁ Προκαθήμενος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ἀντιλαμβανόμενη σὲ μία ἀπὸ τὶς κρίσιμες πολιτικὰ καὶ ἠθικὰ σιγμὲς τῆς ἀνθρωπότητας ἡ βαρυσήμαντη πρωτοβουλία τοῦ Πατριάρχου, δικαιώνει τὴν οἰκουμενικὴ ἀκτινοβολία τοῦ Θρόνου, ἀναπτέρωνει τὴν παγκόσμια πνευματικὴ του ἐπιρροή καὶ ὑπογραμμίζει τὴν ὑπευθυνότητά του. Ἦδη ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρὰς καὶ κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ τὴ μεγάλη ἀμερικανικὴ συμπολιτεία ἐκτιμᾶται ὁ πατριαρχικὸς λόγος. «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος του».

«Ὡς ὠραῖοι οἱ πόδες οἱ εὐαγγελιζόμενοι τὴν εἰρήνην».

Κοντὰ στὸ αἰσιόδοξο αὐτὸ μήνυμα, πηγὴ αἰσιοδοξίας εἶναι τὸ πνευματικὸ συμπόσιο τοῦ κληρικολαϊκοῦ συνεδρίου σας, πὸν ἐκφράζει ἕνα πολὺτιμο δυναμικὸ καὶ μία δημιουργικὴ προφυλαχὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Στὸ νοῦ μου ἔρχονται, καθὼς ἀποθανυμάζω τὴ δυναμικὴ αὐτὴ σὺναξη, οἱ λόγοι τοῦ ἱστορικοῦ Ἐδσέβιου:

«Ἴδὸν τὸ πᾶσιν εὐκταῖον καὶ ποθοῦμενον θέαμα, ἐπισκόπων ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνελεύσεις, λαῶν εἰς λαοὺς φιλοφρονήσεις, μελῶν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ εἰς μίαν συνιόντων ἀρμονίαν ἐνωσις... καὶ ψυχὴ πάντων μία καὶ προθυμία πίστεως ἢ αὐτὴ καὶ εἰς ἐξ ἀπάντων θεολογίας ὕμνος».

(Συνεχίζεται)

I. M. ΧΑΠΤΖΗΦΩΤΗΣ

Δ) γτῆς τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱ. Συνόδου

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Προβλήματα ἐκ τῆς δράσεως τῶν «Ἑλληνορθῶμων πιστῶν τῆς Ρώμης».

Κατὰ τὴν Θρονικὴν Ἑορτὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Δημήτριος, προσφωνῶν τὸν νέον Πρόεδρον τοῦ ἐν Βατικανῷ Ποινηκοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῆς προωθήσεως τῆς ἐνόητος τῶν Χριστιανῶν Ἀρχιεπίσκοπον Edward Cassidy, ὅσις ἀντικατέστησε τὸν διακεκομμένον Καρδινάλιον Ἰωάννην Wilibrands, ἐτόνισεν ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«Σπεύδομεν σήμερον νὰ ἐκφράσωμεν ἐκ νέου ἐπὶ τὸ ἐπισημότερον τὴν βαθεῖαν ἡμῶν ἱκανοποίησιν, τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχαιρῶν ἡμῶν εὐχὰς, καίτοι τὰ ἀπὸ ἔτους ἐν Ἀντικῆ Οὐκρανία καὶ λοιπαῖς περιοχαῖς τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης ἀδοκίμως καὶ ἀνεπιτρέπτως συμβαίνοντα, μετὰ τῶν Ἑλληνορθῶμων πιστῶν τῆς Ρώμης καὶ τῆς Τοπικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, μεγάλως ἔχουν οὐκίσει ἀνυχῶς τὴν ἐκ τῆς ἄκρι τοῦδε ἀδελφικῆς συνεργασίας ἐπιτευχθεῖσαν εἰρήνευσιν καὶ καταλλαγὴν, ἀπειλοῦν δέ, ὡς μὴ ὄφελε, καὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἰσοσυντάξου χρησῆς ἐλπίδας ἀρχῆθεν λικνίσαντος Θεολογικοῦ Διαλόγου τὴν πορείαν οὐ μόνον νὰ καταστήσουν ἔτι δυσχεροτέραν, ἀλλ' ἴσως καὶ νὰ ματαιώσουν ὀριστικῶς, ὅπερ ἐνδομύχως ἀπευχόμεθα, ποιούμενοι συνεχῶς ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ἐν προκειμένῳ ἀρμόδιους χάριν τοῦ μερίζοντος καὶ ἀναντικαταστάτου ἀγαθοῦ τῆς εἰρήνης».

Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Σεπτιοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔχουν ἰσοσυντάξου κρουστικὴν διαύγειαν, ὥστε πᾶν σχόλιον περιτεύει.

Δὲν πρέπει νὰ τορπιλισθῆ ὁ ἐπίσημος διάλογος.

Ἐν συνεχείᾳ ἐπισημαίνομεν ὅτι, ἐπὶ τῇ Θρονικῇ Ἑορτῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος ὁ Β' ἀπέστειλε πρὸς τὸν πρωτόθρονον ἐν τῇ καθ' ὅλου Ὁρθοδοξία Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην προσωπικὸν μῆνυμα, ἐν τῷ ὁποίῳ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἀναφέρονται καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, τὴν 7ην Δεκεμβρίου, θὰ ἔχουν παρέλθει εἴκοσι πέντε ἔτη ἀκριβῶς, ἀφ' ὅτου ἤρθησαν ἀπὸ τῆς μνήμης καὶ ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς Ἐκκλησίας (ἰδὲ κοινῇν Δήλωσιν τοῦ Πάπα Παύλου Στ' καὶ τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου ἀπὸ ἡμερομηνίας

7 Δεκεμβρίου 1965) τὰ ἀμοιβαῖα ἀναθέματα, τὰ ὁποῖα ἐβάρυναν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιῶν Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ ἐπέτειος αὕτη ἀποτελεῖ μίαν εἰσέτι εὐκαιρίαν διὰ νὰ δοξάσωμεν τὸν Κύριον καὶ νὰ ἐκφράσωμεν πρὸς Αὐτὸν τὴν ἐλπίδα, τὴν ὁποῖαν ἐξακολουθοῦμεν νὰ ἐναποθέτωμεν εἰς Αὐτόν, ὅσις, διὰ τοῦ Πνεύματός Του, μᾶς φωτίζει καὶ μᾶς συνοδεύει ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς πλήρους κοινωνίας. Μοῦ εἶναι ἰδιαίτερος εὐχάριστος νὰ μνημονεύσω σήμερον τοὺς ἀξιωματημένους λόγους τοῦ προσφιλῆ καὶ ἀληθμονήτου Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κυροῦ Μελίτωνος πρὸς τὴν Α. Ἀγιότητα τὸν Πάπαν Παῦλον τὸν Στ' ἐπ' εὐκαιρία τοῦ διὰ τῆς χάριτος ἐσφραγισμένου ἐκείνου γεγονότος: «Οἱ δύο οὗτοι ἀποστολικοὶ Θρόνοι τῆς Ἀρχαίας καὶ τῆς Νέας Ρώμης, οἵτινες, κτίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, εἶχον δεσμεύσει τὸ παρελθόν, ἀποδεσμεύουν τὸ παρὸν καὶ ἀνοίγουν τὸ μέλλον, ἀθετοῦντες διὰ κοινῆς Δηλώσεως καὶ ἀμοιβαίας ἐκκλησιαστικῆς πράξεως τὸ Ἀνάθεμα τὸ ἀπορροῦσαν ἐξ αὐτῶν, τὸ σύμβολον τοῦτο τοῦ Σχίσματος, καὶ ἐγείροντες εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ τὴν ἀγάπην, σύμβολον τῆς ἐπανευρέσεώς τω» (Τόμος ἀγάπης, σελ. 297).

Ἐπιθυμῶ νὰ ἐπαναλάβω τὴν ἀκλόνητον θέλησίν μου, ὡς καὶ τὴν θέλησιν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, νὰ διατηρήσωμεν τοὺς ἰσχυροὺς δεσμοὺς ἀγάπης, οἱ ὁποῖοι, ἀπὸ τότε, μᾶς ἐνώνουν, ὡς καὶ τὴν βαθεῖαν ἐπιθυμίαν μου νὰ ὑπακούσω εἰς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, νὰ τηρήσω ἀνοικτὰς τὰς θύρας τοῦ μέλλοντος, συνεχίζων τὸν Θεολογικὸν Διάλογον καὶ τὴν συνεργασίαν, διὰ τῶν ὁποίων αἱ Ἐκκλησίαι προετοιμάζουν ἐαντιὰς διὰ νὰ δεχθῶν τὴν δωρεὰν τῆς πλήρους κοινωνίας».

Εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ ἄριστος ἐκ τῆς μνήμης τῶν ἀμοιβαίων ἀναθεμάτων καὶ τῶν συγκρούσεων, αἱ ὁποῖαι κατέστησαν τὸ σχίσμα ὀριστικόν, πρέπει νὰ συνδέεται μετὰ προσπαθείας πρὸς ἀποφυγὴν νέων ἀντιπαράθεσεων, αἱ ὁποῖαι ἀπειλοῦν νὰ ἀναζωπυρήσουν τὴν μνήμην τῶν ἀντιθέσεων. «Ὅθεν ἡ ὑπὸ τοῦ Πάπα δοθεῖσα διαβεβαίωσις, ὅτι θὰ κρατήσῃ «ἀνοικτὰς τὰς θύρας τοῦ μέλλοντος», γεννᾷ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ ληφθῶν ὑπ' αὐτοῦ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν αἱ ἐπισημάνσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου περὶ τοῦ οὐντικῶς ζητήματος καὶ ὅτι θὰ λάβῃ τὰ πρὸς ἄρσιν αὐτοῦ ἀναγκαῖα μέτρα, ἵνα μὴ τορπιλισθῆ ὁ

μέχρι τοῦδε ἐλπιδοφόρος ἐπίσημος διάλογος μεταξύ Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν.

Ἡ ἀφρητηρία τῶν συζητήσεων διὰ τὴν κρίσιν τῆς παιδείας.

Ἡ μεγάλη κρίσις, ἡ ὁποία μαστίζει τὴν ἑλληνικὴν Παιδείαν, ἐπιβάλλει τὴν σοβαρὰν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων αὐτῆς ἐπὶ διακομματικῶ καὶ ἐθνικῶ ἐπιπέδῳ. Ἀλλὰ ποία πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε ἡ ἀφρητηρία δι' ἕνα τοιοῦτον διάλογον; Ἀσφαλῶς δὲν δύναται νὰ εἶναι ἡ «μηδενικὴ θάσις», ὡς συνήθως λέγεται κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας.

Ἀπὸ ἐθνικῆς σκοπιᾶς καὶ ἐξ ἐπόψεως τῆς μακροαίωνατος ἑλληνορθοδόξου παραδόσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ λόγους συνταγματικούς, ἀφρητηρία οἰουδήποτε ἐθνικοῦ διαλόγου περὶ παιδείας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι τὸ μηδέν, ἰ.ἔ. ἡ *ab ovo* ἀναζήτησις τοῦ κοσμοθεωριακοῦ καὶ βιοθεωριακοῦ προσανατολισμοῦ τῆς παιδείας, ἀλλὰ ἡ προϋπόθεσις, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει ἡ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος (§ 2, ἄρθρ. 16) προσβαλλομένη «ἀνάπτυξις τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς συνειδήσεως». Ἡ ἀνάπτυξις αὕτη διὰ τὴν πλειονότητα τῶν Ἑλλήνων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐκτὸς τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πλαισίου.

Ὅθεν ἡ «μηδενικὴ θάσις» τῶν συζητήσεων πρέπει νὰ νοῆται μόνον ἐν σχέσει πρὸς μερικὰς ἐκφάνσεις τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς μεθοδολογίας τοῦ παιδευτικοῦ ἔργου καὶ οὐχὶ ἐν σχέσει πρὸς τὰ ιδεώδη τῆς παιδείας καὶ πρὸς καθολικῶς ἰσχυρὰς παιδαγωγικὰς ἀρχάς.

Ἡ ἱεραρχικὴ σχέσηισ τῶν φορέων ἢ παραγόντων τῆς ἀγωγῆς.

Ἐν συνεχείᾳ πρέπει νὰ τονισθῇ, ὅτι ὁ πανεθνικὸς δημοκρατικὸς διάλογος περὶ παιδείας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀπολύτως «ἐπὶ ἴσοις ὅροις» μετὰ πασῶν τῶν κοινωνικῶν ομάδων καὶ τάξεων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἰδίως μετὰ τῶν συγγάμις τηλεκατευθυνόμενων μαθητῶν. Ἀναμφιβόλως πρέπει πάντες νὰ ἀκουσθῶν «ἐπὶ ἴσοις ὅροις», ἀλλὰ κατὰ τὴν λήψιν τῶν ἀποφάσεων ὑπεροκομματικαὶ εἰδικαὶ ἐπιτροπαὶ πρέπει νὰ λάβουν περισσότερον ὑπ' ὄψιν τὰς γνώμας τῶν ἐπαίοντων.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰδικώτερον εἰς τὸν μετὰ τῆς μαθητικῆς νεολαίας διάλογον, πρέπει νὰ παραμερισθῇ ἡ οὐτοπιστικὴ ἀντίληψις περὶ μεγάλυτέρας ἢ ἔστω ἰσοτίμου καὶ ἰσοδύναμου συμμετοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς συλλογικὰ ὄργανα λήψεως ἀποφάσεων περὶ παιδείας

ἢ διοικήσεως τῶν σχολείων. Εἶναι ἐπὶ τέλους καιρὸς νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν, ὅτι εἰς πολλὰς πτυχὰς τοῦ παιδευτικοῦ ἔργου δὲν εἶναι δυνατὸν ἢ κατακόρυφος ἱεραρχικὴ σχέσηισ τῶν φορέων ἢ παραγόντων τῆς παιδείας νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ ὁριζοντίου ἰσοπεδώσεως. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἡ γνησία παιδευτικὴ σχέσηισ καὶ ἡ ἐπικοινωνία ἀπαιτοῦν πειθαρχίαν καὶ ὑπακοὴν ἔναντι ἐκείνων, οἱ ὅποιοι μετ' αὐθεντικοῦ κύρους καὶ μετ' εἰδικῶν γνώσεων ἀσκοῦν ἢ κατευθύνουν τὰ ἔργα τῆς παιδείας καὶ ἀγωγῆς.

Ἡ παρουσία τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν Ἑνωμένην Εὐρώπην.

Κατὰ τὸ 16ον Ἱερατικὸν Συνέδριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, ὅπερ συνεκλήθη ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ἀγαθονίκου πρὸς ἐξέτασιν τοῦ θέματος «Ἡ παρουσία τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὴν Ἑνωμένην Εὐρώπην», αἱ ἀξιόλογοι εἰσηγήσεις καὶ συζητήσεις ὠδήγησαν εἰς τὰ ἑξῆς πορίσματα:

1. (Ἀπὸ τὰς ἐξαιρετικὰς εἰσηγήσεις) συμπεραίνονται αἱ δυσκολίαι τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ ἐτιονίσθη ὅτι εἶναι θέλημα Θεοῦ, ὥστε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νὰ συνεχίσῃ τὴν διὰ μέσον τῶν αἰῶνων ἱεραποστολικὴν τῆς πορείαν εἰς τοὺς ἑτεροδόξους, ἀλλὰ καὶ σιτοὺς ἀλλοθρήσκους τῶν ἄλλων κρατῶν τῆς Ἑνωμένης Εὐρώπης διὰ τοῦ εἰλικρινοῦς διαλόγου, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐμμονῆς μας εἰς τὰς παραδόσεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀπεμακρύνθησαν οἱ Δυτικοί, Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ Προτεστάντες.

2. Ὑπ' ὄψιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρέπει νὰ ληφθῶν αἱ δυσκολίαι ἀπὸ τὴν διαφορὰν γλώσσης, Ἱστορίας, ἠθῶν καὶ ἐθίμων, θρησκευτικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ κυρίως ἐπικρατήσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Δικαίου. Ὅμως ἡ Ἐκκλησία ἢ Ὁρθόδοξος, πού ζεῖ στὴν ζωντανὴ μνήμη τῶν κοινῶν ριζῶν, μπορεῖ νὰ γίνῃ τὸ φύραμα πού θὰ συναθροίσῃ τοὺς ἀπομακρυνθέντας ἀπὸ τὰς ρίζας αὐτάς. Ἰδιαίτερα ὅπου σήμερα ἐπικρατεῖ στὴν δύσιν ὁ μωστικισμὸς, ἡ ἐμπειρία ἢ μωστικὴ τῆς Ἐκκλησίας μας θὰ δώσῃ τὴν ἀπάντησιν αὐτήν. Ἡ Εὐρώπη εἶναι ἔτοιμος ἀγρὸς διὰ νὰ δεχθῇ τὰ σπέρματα τῆς Ὁρθοδοξίας.

3. Ἡ παρουσία τῶν ποιμαίνων ἔχει μεγάλην θέσιν στὴν Ἑνωμένην Εὐρώπην, μετὰ τὴν μόρφωσίν των, δι' αὐτὸ ἀπαιτεῖται διαρκῆς μελέτη καὶ θεολογικὴ κατάρτισις, ἀλλὰ καὶ ἐμμονὴ εἰς τὰς παραδόσεις καὶ εἰς τὰ δόγματα τῆς Ὁρθοδόξου πίστεώς μας. Αὐτὸ δὲ ὄχι μόνον διὰ τοὺς ποιμένας πού θὰ κληθῶν νὰ ζήσουν εἰς ἄλλας χώρας τῆς Κοινότητος,

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

τῆς Δευτέρας 21 Ἰανουαρίου 1991

«Συνήλθεν σήμερον εἰς ἑκτακτον συνεδρίαν ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ. Ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ἔλαβε τὰς ἑξῆς ἀποφάσεις:

1. Καλεῖ καὶ πάλιν τὸν εὐσεβῆ ἑλληνικὸν λαὸν εἰς προσευχὰς καὶ δεήσεις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὴν Παναγίαν Μητέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τὴν καταπαύσιν ὁ σκληρὸς πόλεμος εἰς τὸν Περσι-

κὸν Κόλπον καὶ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ εἰρήνη εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Ἡ Ἱερά Σύνοδος συνιστᾷ εἰς τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις, τὰς Ἱεράς Μονὰς, τὰς Ἑνορίας καὶ τὰ Ἱερά προσκυνήματα τῆς Ἐκκλησίας μας νὰ διοργανώσουν Παρακλήσεις καὶ ὀλονυκτίους ἀκολουθίας μετ' αἴτημα τὴν κατάπαυσιν τοῦ καταστροφικοῦ πολέμου.

2. Ἀποφασίζει τὴν σύγκλησιν τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας μετ' πλήρη σύνθεσιν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος τῶν ὀκτῶ Μητροπολιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξελέγησαν ἐπὶ ἀρχιεπ. Ἱερωνύμου καὶ ἐκηρύχθησαν ἑκπτώτοι τὸν Ἰούλιον τοῦ 1974.

Ὡς χρόνος συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας ὠρίσθη τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Μαρτίου,

ἀλλὰ καὶ μέσα εἰς τὴν πατρίδα μας λόγω τῆς καταργήσεως τῶν Ἐθνικῶν συνόρων. Πολὴν θὰ βοηθήσῃ ἡ συνεργασία τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Διασπορᾶς (Ἑλληνικῆς, Ρωσικῆς, Σερβικῆς κ.λπ.) εἰς τὴν κοινὴν προσπάθειαν τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας μας, ὅταν ἐργασθῶν αὐτοὶ ἐνωμένοι πολλοὺς καρποὺς θὰ φέρουν».

Πνευματικὰ ἀντισώματα.

Εἰς τὸ πρόσφατον Συνέδριον τῆς «Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν», ὅπερ εἶχεν ὡς θέμα τὴν «Ἑλληνικὴν καὶ Εὐρωπαϊκὴν Παιδείαν», ὁ γράφων ἐν εἰσηγήσει του, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐτόνισε τὰ ἑξῆς περὶ τῆς παρουσίας μας ἐν τῇ Ἠνωμένῃ Εὐρώπῃ: «Οἱ κίνδυνοι (διὰ τὴν Ἑλλάδα) θὰ ἦσαν δυνατὸν νὰ ἀποδυναμωθοῦν μόνον ἂν ὅλοι οἱ φορεῖς τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας συνενώσουν τὴν προσπάθειάν τους γιὰ τὴν ἐξυγίανσιν τοῦ τουρισμοῦ ἢ τῶν μέσων ἐνημερώσεως καὶ πρὸ πάντων γιὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἀνοσοποιητικοῦ συστήματος τῆς ἑλληνικῆς πνευματικῆς ζωῆς μετ' ἀντισώματα ἀνάλογα πρὸς ἐκεῖνα, ποὺ εἶχαν εἶτε οἱ Χριστιανοὶ τῶν πρώτων αἰώνων, ποὺ ζοῦσαν σὲ διεφθαρμένο περιβάλλον, εἶτε οἱ Χριστιανοὶ νέοι, τοὺς ὁποίους οἱ Πατέρες τῆς Καππαδοκίας ἔστειλαν λ.χ. πρὸς μετεκπαίδευσιν στὴν εἰδωλολατρικὴ σχολὴ τοῦ Διβανίου εἰς τρόπον ὅσπερ αὐτοὺς νὰ λέγῃ ὅτι ἡ Σχολὴ του «ἐπληρώθη ὑπὸ Καππαδοκῶν» καὶ νὰ καταστήτῃ παρομιώδης ἢ φράσις: «Ἴδὸν καὶ ἕτερος ἦκει Καππαδόκης». Ὁ ὀρθόδοξος Ἕλληνας «homo europaeus» πρέπει νὰ ἔχη εὐαίσθητα πνευματικὰ ὀργανά, ἐπαγρύπνησι καὶ κριτικὴν ἐκλεκτικὴ σκέψιν».

Ὡς «κόκκος τοῦ σινάπεως» καὶ ὡς «ζύμη».

Ἐν συνεχείᾳ σημειοῦμεν, ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ εἰσηγήσει τοῦ γράφοντος ἐτονίσθησαν καὶ τὰ ἑξῆς: «Ἡ ἀντιπαράθεσις μας πρὸς τὴν ἐκκοσμιευμένην κοινωνίαν, ποὺ εἶναι ἀποξενωμένη ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, κοσμοθεωρία καὶ θεοθεωρία, πρέπει νὰ διέπειται ὄχι ἀπὸ οὐτοπιστικὴν ὑπεραιοδοξίαν, διότι «σὺ πάντων ἢ πίστις» (Α' Θεσσ. γ' 2) καὶ «ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται» (Α' Ἰωάν. ε' 19), ἀλλ' οὔτε καὶ ἀπὸ ἀπαισιοδοξίας, διότι πάντοτε οἱ συνειδητοὶ Χριστιανοί, ἔστω καὶ ἐὰν ἦσαν μειονοτηρία καὶ μικρὸν ποίμνιον, ἠγωνίζοντο γινώσκοντες ὅτι «πᾶς ὁ γεννηθὲν ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει, ἀλλ' ὁ γεννηθὲν ἐκ τοῦ Θεοῦ τηρεῖ ἑαυτὸν καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἄπειται αὐτοῦ» (Α' Ἰωάν. ε' 18). Πάντοτε πρέπει νὰ μιμούμεθα τοὺς Ἀποστόλους καὶ τοὺς πρώτους Χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι, —παρὰ τὸ γεγονός ὅτι τὸ κήρυγμά τους ἦταν «Ἰουδαίους μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρία» (Α' Κορ. α' 23) καὶ παρ' ὄλον ποὺ ἐχρησιμοποιοῦντο ἐναντίον τους, κατὰ Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, «καὶ πῦρ καὶ σίδηρος καὶ θηρίων ὀδόντες καὶ κρημνοὶ καὶ καταπονητισμοὶ καὶ θάλασσαν καὶ ξύλον καὶ στανθὸς καὶ κάμινος καὶ πάντα ὅσα ὄφθη πάποτε βασανιστήρια» (Migne Ἐ.Π. 52, 397-398)—, πάντοτε ἐλάμβαναν ὑπ' ὄφθαλμον τους, ὅτι ἡ προσφορά τους πρέπει νὰ εἶναι εἶτε ὁ σιναπόσπορος, ὁ μικροσκοπικὸς κόκκος τοῦ σινάπεως τῆς παραβολῆς, ποὺ ἔχει προσρισμὸ νὰ ἀναπτυχθῇ σὲ «ἀένδρον ὅσπερ εἰς τὰς κλάδους αὐτοῦ», εἶτε ἡ ζύμη, ποὺ προκαλεῖ τὴν βαθμιαία, σιωπηλὴ καὶ ἀφανῆ ζύμωσιν τοῦ φρούμα-τος τῆς ἀνθρωπότητος (Ματθ. ιγ' 32-33).

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

ΔΙΠΤΥΧΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΝΟΝΑΡΙΟΝ - ΕΠΕΤΗΡΙΣ 1991

Έτος έξηκοστὸν ἑβδομον. Έκδοσις Άποστολικῆς Διακονίας τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος, Άθῆναι 1991, σσ. λδ' + 944.

1. Με πολὺ ἐπιμελημένη, καλαισθητη καὶ ἰδιαίτερα ἐλκυστικῆ ἐμφάνιση κυκλοφορήθηκε τὸ γνωστὸ καὶ καταξιωμένο «Ἡμερολόγιον τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος», με τὸν καθιερωμένο ἀπὸ τὸ ἔτος 1989 ἐπιτυχῆ τίτλο «ΔΙΠΤΥΧΑ τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος» καὶ τὸν ἐπίσης, με ἀκριβεία ἀνταποκρινόμενο στὸ περιεχό-

μενο τοῦ βιβλίου, ὑπότιτλο «Κανονάριον - Έπετηρίς». Τίτλος καὶ ὑπότιτλος ἐκφράζουν με σαφήνεια τὸ περιεχόμενο τοῦ πολυτίμου αὐτοῦ βιβλίου, τοῦ ὁποίου ἡ λειτουργικότητα ἀναπτύσσεται σὲ διάφορα ἐπίπεδα: Εἶναι «Ἡμερολόγιον ἐκκλησιαστικόν», διότι προσφέρει τὴν καθημερινῆ τάξη τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν τῆς Ὁρθοδόξου Έκκλησίας (τῆς Ελλάδος). Εἶναι ὁμως συγχρόνως καὶ «Δίπτυχα», διότι στὸ δεύτερο μέρος του κυρίως ἀναγράφει τὰ ὀνόματα τῶν Ἐπισκόπων, ποὺ συγκροτοῦν τὴν κανονικῆ Ἱεραρχία τῆς ἀγὰ τὸν κόσμον Ὁρθοδόξου Έκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, οἱ ὁποῖοι καθ' ἰδιόνηπον τρόπον ἀνα-

τὴν ἀκριβῆ δὲ ἡμερομηνίαν θὰ ὀρίση ὁ ἴδιος ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος. Ὁ χρόνος αὐτὸς ἐπελέγη, ἐπειδὴ καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι κατὰ μῆνα Φεβρουαρίου πολλοὶ Μητροπολίται θὰ ἀπουσιάζουν εἰς τὴν Καμπέραν τῆς Αὐστραλίας, ὅπου συνέρχεται ἡ Γενικῆ Συνέλευσις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Έκκλησιῶν.

3. Συνιστᾶ εἰς τὸ πλῆρωμα τῆς Έκκλησίας νὰ μὴ δίδῃ προσοχὴν εἰς ἀνεύθυνα δημοσιεύματα μερίδος τοῦ Τύπου περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἰδιαίτερος εὐαίσθητα. Ἡ Έκκλησία γνωρίζει τί πρέπει νὰ πράξῃ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων καὶ ἔχει τὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν σύμφωνον με τοὺς ἱεροὺς Κανόνας πρῶτον καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους δεύτερον ἐπίλυσιν αὐτῶν. Οἱ δημοσίως ἀποφαινόμενοι νομομαθεῖς, ἢ καὶ κανονολόγοι, θὰ πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι καθ' ὄλην τὴν μακραίωνα αὐτῆς παράδοσιν ἢ Ὁρθόδοξος Έκκλησία ἀποφασίζει περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων συνοδικῶς.

(Άπὸ τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Ἱ. Συνόδου)

Ἱερά Μητρόπολις Κορίνθου

Μιά ἀξέχαστη πανηγυρικῆ θραδιά ἐπεφύλαξε τὸ Κέντρο Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου, στὸ Κορινθιακὸ κοινόν, τὸ Σάββατο 16 Δεκεμβρίου 1990 στὴν αἴθουσα τῆς Μητροπόλεως (Κροκίδειο), διοργανώνοντας συναυλία Κλασσικῆς Κιθάρας, με ἐρμηνευτὲς τὸν Νίκο Σουκαρά, τὴν Δήμητρα Τζαννέτου καὶ τὸν Ἄρη Λαναρίδη.

Οἱ τρεῖς ταλαντοῦχοι κιθαρίστες μάγεψαν κυριολεκτικὰ τὸ ἀκροατήριον, ποὺ εἶχε γεμίσει τὴν αἴθουσα, παρουσιάζοντας ἔργα τῶν UILA LODOS, E. GUANADOS, I. ALDENI, M. Χατζιδάκη, N. Μαμαγκάκη, K. Τζωρτζινάκη καὶ Δ. Φάμπας, με ξεχωριστὴ δεξιότητα καὶ εὐαισθησία.

Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὸ Κέντρο Νεότητος πρωτοστατεῖ σὲ τέτοιου εἶδους καλλιτεχνικὲς ἐκδηλώσεις, πρωτοβουλία θεθαίως, ποὺ ὅπως μᾶς δήλωσαν, θὰ

ἐπαναληφθῆ, δίδοντάς μας τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκτιμήσουμε τίς μουσικὲς ἐπιδόσεις τῶν νέων.

— Ἐξ ἄλλου, ἀπὸ τὴ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τῆς «Ἐπιμελητείας Κληρικῶν Κορινθίας» λάβαμε τὴν κάτωθι ἀνακοίνωση:

«Έκατὸ Ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεως Κορίνθου, ἐδημιούργησαν τὸν Ἐφημεριακὸ τους Σύνδεσμον, με τὴν ἐπωνυμίαν «ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑ ΚΛΗΡΙΚΩΝ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ». Ὁ καταστατικὸς τοῦ Συνδέσμου εἶναι ἐπισκοποκεντρικὸς, ἀλλὰ θέτει πρωτοποριακὲς διεκδικήσεις καὶ προτάσεις, τόσο γιὰ τὴν ὀρθόδοξη παρουσία, ὅσο καὶ γιὰ τὴν διακονία στὴν Έκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Ὑπάρχουν ἐπίσης διοικητικὲς διεκδικήσεις τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλάδου, οἱ ὁποῖες γιὰ πρώτη φορὰ ἔρχονται στὸ φῶς καὶ ποὺ ἔχουν σάν στόχον τὴν πνευματικὴ θελτίωση τῶν Κληρικῶν, τὴν ἔντονη Ὁρθόδοξη Παρουσία, τὴν ἀναβίωση τῶν Ἑλληνικῶν Παραδόσεων, ἀλλὰ καὶ θέματα ποὺ ἀπτονται τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, τῆς καλῶς νοουμένης ἐλευθερίας καὶ πρωτοβουλίας τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Τὴν 18ην Δεκεμβρίου 1990, ἔγιναν οἱ ἐκλογὲς καὶ ἀναδείχθηκε τὸ πρῶτον Διοικητικὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπιμελητείας.

»Τὸ σημαντικὸν στὴν ὄλη αὐτὴ πρωτοποριακὴ ἐνέργεια εἶναι, ὅτι οἱ Ἱερεῖς τῆς Κορινθίας δὲν ἐνήργησαν αὐθαίρετα, ἀλλὰ με τίς εὐλογίες τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος, ὁ ὁποῖος παρότρυνε καὶ ἐπεμελήθη ἐποπτικὰ τῆς συντάξεως τοῦ Καταστατικοῦ. Ὁ ἀγωνιστὴς αὐτὸς Ἱεράρχης, με τὴ θεαύτατη θεολογικὴ του κατάρτιση, τίς νομοκανονικὲς του γνώσεις, ἀλλὰ καὶ τὴ φιλελεύθερη φύση του, δίδει ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Έκκλησία τῆς Κορίνθου, πρὸς τὴν Ἑλλαδικὴ Έκκλησία, μίαν νέα πρωτοποριακὴ διάσταση γιὰ τὰ γενικὰ θέματα τῆς Έκκλησίας, πνευματικὰ καὶ διοικητικὰ, σὲ μίαν ἱστορικὴ στιγμή τῆς εὐρωπαϊκῆς ἐνοποιήσεως, μέσα πάντοτε εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς Έκκλησίας γενικῶς. Τοῦ πρέπου ἐιλικρινῶς συγχαρητήρια καὶ ἐγνωμοσύνη».

πτύσσουν τὴν διακονίαν τους στὸν ἐκκλησιαστικὸ ὄργανισμό, κυρίως στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι: «Κανονάριον», διότι στὸ ἡμερολογιακὸ μέρος ἐκθέτει τὸ Ἐαρτολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μας, σημειώνοντας τὶς συνάξεις ὅλου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους μὲ τὶς ἀπαραίτητες τυπικὲς διατάξεις. Εἶναι, τέλος, «Ἐπειτηρίς», ἀφοῦ πράγματι συνιστᾷ τὸ κατ' ἐξοχὴν πληροφοριακὸ διδλίο γιὰ σύνολη τὴν Ὁρθοδοξία γιὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος, χρήσιμο ὄχι μόνον γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τὶς λοιπὲς κατὰ τόπους Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες καὶ ὅλο τὸν Χριστιανικὸ κόσμον. Διότι —ἀπ' ὅσο γνωρίζω— σ' αὐτὸ καταφεύγουν ὅσο ἐνδιαφέρονται νὰ λάβουν βασικὲς καὶ ὑπεύθυνες πληροφορίες γιὰ τὰ ἀφορώντα στὴν ὀργάνωση καὶ λειτουργία τῆς Ὁρθοδοξίας.

Εἶναι, ἔτσι, ἡ ἐκδοσὴ αὐτῆ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπόλυτα χρηστικὴ, σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο, διότι εἶναι ἡ ὀγκωδέστερη καὶ πληρέστερη στὸ εἶδος τῆς, ἀλλὰ καὶ ἐγκυρότερη Ἐπειτηρίδα. Ἀξίζει, συνεπῶς, κάθε ἔπαινο ἢ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ποὺ καὶ αὐτὸ τὸ ἔτος ἀνταποκρίθηκε μὲ τὴν μεγαλύτερη δυνατὴ πληρότητα σ' αὐτὸ τὸ ἔργο, ὑπηρετώντας μὲ τὴν ἐκδόσή της αὐτὴ τὴν ἐνότητα τῆς ἀνὰ τὸν κόσμον Ὁρθοδοξίας. Προσφέρει ἕνα ὄργανο διακονικὸ αὐτῆς τῆς ἐνότητας, σὲ διαστάσεις μάλιστα πολὺ εὐρύτερες τοῦ λειτουργικοῦ - λατρευτικοῦ χώρου, ἀφοῦ ἐκτείνεται καὶ στὴ διοίκηση, τὴν ἐκκλησιαστικὴ καὶ θεολογικὴ παιδεία, τὸ ποιμαντικὸ ἔργο, τὴ ζωὴ τῶν (ἑλλαδικῶν, κυρίως) Ἐπισκοπῶν, ἀκόμη δὲ καὶ στὶς πολιτικὲς καὶ θρησκευτικὲς, ἀλλὰ μὴ ὀρθόδοξες, ὑπηρεσίες, ποὺ καθ' οἰονδήποτε τρόπο ἔρχονται σὲ σχέση μὲ τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας (πρεσβεῖες, προξενεῖα κ.λπ.). Πρόκειται, συνεπῶς, γιὰ διδλίο, πολὺ χρήσιμο, διότι συγκεντρώνει κάθε ἐνδιαφερόμενη πληροφορία, γιὰ τὴ λειτουργία καὶ ζωὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Ὄργανισμοῦ καὶ ἐνδιαφέρει, φυσικὰ, ὄχι μόνον τὸν ὀρθόδοξο πιστό, ἀλλὰ κάθε ἄνθρωπο. Τὴν χρησιμότητά του τὴν γνωρίζουμε καλὰ ὅλοι ἐμεῖς, κληρικοί καὶ λαϊκοί, ποὺ προσφέρουμε τὴ διακονία μας στὸ ἐκκλησιαστικὸ σῶμα. Μαζὶ μὲ τὸ Ἐδοχολόγιο εἶναι τὸ περισσότερο ἐν χρήσει ἐκκλησιαστικὸ μας διδλίο, ποὺ δρᾷσκειτὶ σὲ κάθε Ἅγιο Βῆμα καὶ σὲ κάθε ψαλτικὸ ἀγαλῶγιο.

Ἡ Ἀπ. Διακονία καὶ στὴν φετινὴ ἐκδόσή της υιοθέτησε τὴν ἀπὸ πέρυσι ἐπανελθούσα μορφή, τὸ μικρὸ δηλαδὴ σχῆμα, ποὺ εἶναι πλέον εὐχρηστο. Μολοντί τὸ λεπτότερο χαρτί θὰ διευκόλυνε τὴν καταχώριση στὶς σελίδες τοῦ διδλίου καὶ ἄλλων χρησίμων πληροφοριῶν, ὥστε ὁ χαρακτηρισμὸς «Ἐπειτηρίς» νὰ ἰσχύει

ἀπόλυτα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, δὲν πρόκειται γιὰ μειονέκτημα καὶ μάλιστα σοβαρό, διότι εἶναι ἐμφανεῖς οἱ πρακτικοὶ περισσότερο σκοποί, στοὺς ὁποίους ἀποβλέπει ὁ ἐκδοτικὸς ὀργανισμὸς, κυκλοφορώντας αὐτὸ τὸ διδλίο.

2. Τὰ Δίπτυχα τοῦ 1991 ἀφιερώνονται «τῇ κατ' Ἀνατολὰς Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ τῇ χιλιοστῇ ἐξακοσιοστῇ ἀμφιετηρίδι τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ τῇ χιλιοστῇ ἑκατοστῇ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου, ἀμφοτέρων Πατριαρχῶν αὐτῆς, ὡς καὶ τῷ ἐγκαινισμῷ τοῦ νέου Πατριαρχικοῦ Οἴκου». Δύο σημαντικὲς Μορφές τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, καὶ ὅλης τῆς Ὁρθοδοξίας, μὲ ἔργο καθοριστικὸ γιὰ τὴν διαιώνια ἔκφραση καὶ πορεία τῆς Ἐκκλησίας, τιμῶνται, ἔτσι, ἐπαξίως, ὅπως καὶ ἕνα γεγονός, ποὺ σηματοδοτεῖ μὴ νῆα ἐποχὴ γιὰ τὸ πολὺπαθὸ Οἰκουμενικὸ μας Πατριαρχεῖο. Δεδομένου μάλιστα, ὅτι ἡ οἰκοδομὴ τοῦ νέου Πατριαρχικοῦ Οἴκου εἶναι ἔργο ἐνὸς εὐσεβοῦς τέκνου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας (τοῦ Π. Ἀγγελόπουλου), πρέπει νὰ χαιρετίσουμε τὴν πρωτοβουλία νὰ ἀφιερωθεῖ τὸ Ἡμερολόγιο καὶ στὸ γεγονός αὐτό. Θὰ μᾶς ἐπιτραπεῖ ὅμως εὐλαδῶς νὰ παρατηρήσουμε, ὅτι ἡ προσθήκη «Νέας Ρώμης» μετὰ τὸ ὄνομα «Κωνσταντινουπόλεως» εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖα, διότι δὲν ἱκανοποιεῖ ἔτσι μόνον ἕνα αἷτημα ἱστορικὸ, ἀλλὰ ἀποδίδεται καὶ τὸ πραγματικὸ ὄνομα τῆς Βασιλεύουσας, ποὺ δὲν εἶναι μόνον Κωνσταντινούπολις, ἀλλὰ: Κωνσταντινούπολις - Νέα Ρώμη.

Τὴν ἀφιέρωση ἀκολουθοῦν πέντε ἐγχρωμὲς εἰκόνες: Ψηφιδωτὴ Εἰκὼν τῆς Παναγίας Παμμακαριστοῦ, οἱ πατριάρχες Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καὶ Φώτιος ὁ Μέγας, ὁ ναὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας καὶ ὁ πατριαρχικὸς ναὸς τοῦ ἁγίου Γεωργίου μετὰ τμήματός τοῦ νέου Πατριαρχικοῦ Οἴκου. Ὅλες, πλὴν τῆς δ' καὶ γ', ἔχουν ληφθεῖ ἀπὸ τὸν τόμο «Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο - Ἡ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία», ἐκδόση Ὁρθοδόξου Κέντρου Οἰκουμ. Πατριαρχείου - Γενεύης. Ἀκολουθοῦν φωτογραφία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ, τοῦ προκαθημένου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἡ ὑποεπιτροπὴ ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν «Διπτύχων 1991» (Πρόεδρος ὁ Σεβ. Μητροπ. Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιος καὶ Μέλη: ὁ ἀρχιμ. Δωρόθεος Πολυκανδριώτης, καὶ οἱ κ.κ. Ἱ. Ἀθανασόπουλος, Καθηγητῆς, καὶ Ἀπ. Βαλληνδράς, Μουσικολόγος).

Ἐπάργχει Εἰσαγωγικὸ Μέρος (σσ. α' - λδ'), ποὺ εἶναι ὅμως ἄτιτλο. Θὰ προτιμούσαμε ἐδῶ τὸν τίτλο «Εἰσαγωγή» ἢ κάτι παρεμφερὲς καὶ ὄχι «Τμήμα πρῶ-

τον» (και «Τμήμα Δεύτερον» για το «Κυριακοδρόμιον» παρακάτω, σ. 1 έ.έ.), μετά δέ την «Είσαγωγήν» θά περιμένουμε διαίρεση σε «Μέρος Α'» και «Μέρος Β'», όπως άλλωστε σημειώνεται και στον Πίνακα Περιεχομένων (σ. 937), ο οποίος, έτσι, βρίσκεται σε άσυμφωνία με τα αναγραφόμενα στο Είσαγωγικό Μέρος του διβλίου. Είναι κάτι, που πρέπει μελλοντικώς να προσεχθεί. Στην «Είσαγωγή», μετά τον Πρόλογο της Υποεπιτροπής έκδόσεως, έχει προστεθεί, πολύ εύστοχα, σπουδαία μελέτη του Καθηγητού κ. Βλασίου Ι. Φειδά με τίτλο «Το Οικουμενικό Πατριαρχείο», (σ. ζ' - κδ'), άνταποκρινομένη στην άφιέρωση. Σε τρεις παραγράφους (1. Η διαχρονική ταυτότητα, 2. Άποστολική μαρτυρία της πίστεως και 3. Υπεράσπιση της πίστεως) διαγράφεται με θαυτα γνώση και ισχυρή έπιχειρηματολογία, ή ιστορική πορεία, ή σημασία και ή οικουμενική προβολή του πρώτου Πατριαρχείου της Ρωμηςούνης. Είναι ένα ιστορικοκανονικό κείμενο, άληθινό κόσμημα για το Ημερολόγιο της Έκκλησίας.

Άκολουθούν Χρονολογικοί Πίνακες (σ. κγ' - λδ'), δηλ. Ιστορικά γεγονότα, Πασχάλιον του έτους 1991 (έχει παραλειφθεί —καλώς— το Πασχάλιον του προηγούμενου έτους, αλλά —άστόχως, κατ' έμέ— και τα Πασχάλια του αϊώνος μας), τα Δίπτυχα (άπαγγελόμενα σε έπίσημες συνοδικές και μητροπολιτικές λειτουργίες) και τα Άστρονομικά στοιχεία του 1991. Το τμήμα αυτό κλείνει με Εικόνα του Κυρίου ήμων Ι. Χριστού. Στο «Τμήμα δεύτερον» (του Είσαγωγικού Μέρους) —έδω θά έπρεπε να αρχίζει κανονικά το «Μέρος πρώτον»— δίδεται Κυριακοδρόμιον και Μηρολόγιον του 1991, συντεταγμένο από τον κ. Άπ. Βαλληγνδρά, «Σημείωμα περί των άναγνωσμάτων εις κενά καθημερινών έτους 1991» και ακολουθούν οι ειδικές τυπικές Διατάξεις του Μηρολογίου 1991 (ως τή σελ. 245). Στη σελ. 246 έχει τυπωθεί το «Κυριακοδρόμιον μηνός Ιανουαρίου 1992», πολύ χρήσιμο, όπως οι χρήστες του Ημερολογίου γνωρίζουν.

Στο «Μέρος δεύτερον» (σ. 247-929) περιέχεται ή «Έπετηρίς - Κανονική Όργάνωσις της Όρθοδόξου Έκκλησίας». Προηγούνται τα «Πρεσβυγενή Πατριαρχεία και αι Αυτόκέφαλοι Έκκλησίαι» (Ι. Οικουμενικόν Πατριαρχείον με όλη τή δομή και όργάνωσή του, ΙΙ. Πατριαρχείον Άλεξανδρείας, ΙΙΙ. Πατριαρχείον Άντιοχείας, ΙV. Πατριαρχείον Ιεροσολύμων. Άκολουθούν «Άι λοιποί αυτόκέφαλοι Έκκλησίαι», ήτοι: Ι. Έκκλησία της Ρωσίας, ΙΙ. Σερβίας, ΙΙΙ. (και έχι: ΙΙ) Ρου-

μανίας, ΙV. Βουλγαρίας, V. Γεωργίας, VI. Κύπρου, και VII (έχι: VI) Έκκλησία της Ελλάδος. Το τμήμα αυτό, που άφορά στην αυτόκέφαλο Έκκλησία της Ελλάδος, είναι το έκτενέστερο, όπως είναι άλλωστε, εύνόητο. Η διάρθρωσή του: Α'. Η Ίεραρχία της Έκκλησίας της Ελλάδος. Β'. Η Διαρκής Ίερά Σύνοδος. Γ'. Έκκλησιαστικοί Όργανισμοί υπό την Ίεράν Σύνοδον. Δ'. Θεολογικά Σχολαί (Πανεπ. Άθηνών και Θεσσαλονίκης). Ε'. Δημόσια Ύπηρεσίαι έχουσαι σχέσηιν με έκκλησιαστικάς υποθέσεις. ΣΤ'. Διοικητική διαίρεσις κατά Μητροπόλεις της Έκκλησίας της Ελλάδος (διοικητικά στοιχεία και ποιμαντική δραστηριότητα της Ι. Άρχιεπισκοπής και των ι. Μητροπόλεων της Έκκλησίας της Ελλάδος). Άκολουθούν: VIII. Έκκλησία της Πολωνίας και ΙX. Έκκλησία της Άλβανίας. Το Έπίμειτρον περιλαμβάνει: Α'. Στήλη κεκοιμημένων Ίεραρχών, Β'. Τίτλοι και προσαγορεύσεις των Κληρικών και Μοναχών, Γ'. Μηρολόγιον Ονομαστηρίων Ίεραρχών, Δ'. Διευθύνσεις και Τηλέφωνα Ίεραρχών εν Άθήναις.

3. Τα «Δίπτυχα» κυκλοφορούνται με πολυτελή στάχωση (δερματόδετα), με χρυσότυπα γράμματα στο έμπρόσθιο μέρος της σταχώσεως και σε τρία χρώματα. Κάποιες παραλείψεις (π.χ. το Διαρκές Ημερολόγιο..., σ. κη' κ.λπ.) άναπληρώνονται με προσθήκες τροπαρίων στο Μηρολόγιο ή περισσοτέρων πληροφοριών σε άλλα σημεία (π.χ. σ. 266 έ.έ.). Οι έλάχιστες άδελφές δέν μειώνουν την άριότητα της έκδόσεως, που συνιστά έκδοτικό γεγονός για την Άποστολική Διακονία και την Έκκλησία μας. Η Συνοδική Υποεπιτροπή, που είχε την ευθύνη της έκδόσεως, με πρώτον τον Σεβασμιώτατον Μητροπολίτη Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κ. Προκόπιο, είναι άξιέπαινη για το άποτέλεσμα του μόχθου της, και περισσότερο ο έπιμελητής της έκδόσεως π. Δωρόθεος Πολυκανδριώτης. Το Τυπογραφείο της Άποστολικής Διακονίας (έπιεύθυνος κ. Ι. Μιχαήλ) για μια ακόμη φορά άνταποκρίθηκε φιλότιμα στην έντολή της Έκκλησίας και σόν Θεού ή όλη προσπάθεια στέφθηκε με έπιτυχία. Τα «Δίπτυχα» της Έκκλησίας μας είναι μια ακόμη έπιβεβαίωση του φιλοτίμου έργου, που έπιτελούν οι εργαζόμενοι στις διάφορες ύπηρεσίες της.

Πρωτοπρ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΣ

Για ό,τι άφορά στον «ΕΦΗΜΕΡΙΟ» πρέπει να άπευθύνεσθε στη Διεύθυνση του Περιοδικού «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», όδός Ιωάννου Γεωργαδίου 14, 115 21 Άθήνα — Τηλ. 72.18.308.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Θ Ε Ν

Τὸ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον, συνελθὼν εἰς Συνεδρίαν τὴν 9.1.1991, ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ: α) τὴν ἔφεσιν τοῦ Ἀρχιμ. Σ τ ε φ ά ν ο υ Λ ά χ α ν η τοῦ Νικολάου, ἀδελφοῦ τῆς Ἱ. Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Ἀνατολῆς Ἀγίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ, κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 10)1990 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, δι' ἧς ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, ἐπεβλήθη αὐτῷ ἡ ποινὴ τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης ὑπουργήματος, μετ' ἀποβολῆς αὐτοῦ ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Ἀνατολῆς Ἀγίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος, ἀφαιρέσεως τοῦ Μοναχικοῦ τοῦ Σχήματος, διαγραφῆς ἐκ τοῦ Μοναχολογίου τῆς εἰρημένης Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, β) τὴν ἔφεσιν τοῦ Ἀρχιμ. Σ τ ε φ ά ν ο υ Π ε τ ρ ο π ο ὕ λ ο υ τοῦ Βασιλείου, Κληρικοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ καὶ ἀδελφοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Ἀνατολῆς Ἀγίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ, κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 10)1990 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, δι' ἧς ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, ἐπεβλήθη αὐτῷ ἡ ποινὴ τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης ὑπουργήματος, καὶ τῆς ἀποβολῆς ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Ἀνατολῆς Ἀγίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ, μετ' ἀφαιρέσεως τοῦ Μοναχικοῦ αὐτοῦ Σχήματος, διαγραφῆς ἐκ τοῦ Μοναχολογίου τῆς ὡς εἴρηται Ἱ. Μονῆς καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν καὶ γ) τὴν ἔφεσιν τῆς Μοναχῆς Σ τ ε φ α ν ί α ς Μ π ο υ γ ι ο ὕ ρ α τοῦ Πέτρου, ἀδελφῆς τῆς Ἱ. Μονῆς Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου - Ἀγ. Παντελεήμονος Ἀγίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ, κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 10)1990 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, δι' ἧς ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, ἐπεβλήθη αὐτῇ ἡ ποινὴ τῆς ἀποβολῆς ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου - Ἀγίου Παντελεήμονος Ἀγίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ, μετ' ἀφαιρέσεως τοῦ Μοναχικοῦ αὐτῆς Σχήματος, διαγραφῆς ἐκ τοῦ Μοναχολογίου τῆς ὡς εἴρηται Ἱ. Μονῆς καὶ ἐπαναφορᾶς αὐτῆς εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, ὁμοφώνως ἀ π έ ρ ρ ι ψ ε ν ταύτας ὡς Νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀθασίμου, ἀορίστου καὶ ἀνεπερείστου καὶ παμψηφεί ἐ π ε κ ὀ ρ ω σ ε ν τοῖς ἐφεσεῖοσι τὰς ὑπὸ τῆς ἐφεισθηθείσης ἀποφάσεως ἐπιβληθείσας αὐτοῖς ποινάς, ἐκδὼν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1)1991 ἀπόφασιν αὐτοῦ.

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις εἶναι συνωδὰ τῷ ἄρθρῳ 151 τοῦ Νόμου 5383)1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας», ὡς τίθεται καὶ ἰσχύει κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 44 τοῦ Νόμου 590)1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», τελεσίδικος, ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητος.

Ὁ Προεδρεύσας

τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590)1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398)1973, γ) τοῦ Ν. 673)1977 ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2799)16.12.1982 Ἀπόφασιν Ἡμῶν «Περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς Ἐνοριακοὺς Ἱεροῦς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν», καὶ προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀγίας Σκέπης - Ἀγίου Ἀλεξάνδρου Παπάγου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσι τὴν διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34)1α τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.
Ἐν Ἀθήναις τῇ 31ῃ Δεκεμβρίου 1990

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: 1. Τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1398) 73 «Περὶ συστάσεως ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων παρὰ τῇ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν καὶ ταῖς Ἱεραῖς Μητροπόλεσι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», 2) τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1342)76 ἡμετέραν ἀπόφασιν, 3) τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2104)76 Ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ ἀναδιαρθρώσεως τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων», 4) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 673)77 «Περὶ ἀνακατανομῆς καὶ ρυθμίσεως ὀργανικῶν τινῶν θέσεων Διακόνων» καὶ 5) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33, 34, 36 καὶ 37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2)69 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν τοῦ ὑποψηφίου Διακόνου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ὀργανικῆς θέσεως τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Πολυχνίτου καὶ Ἀγίου Συμεῶν Μυτιλήνης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν νομίμων δικαιολογητικῶν.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 24ῃ Δεκεμβρίου 1990

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικές θέσεις τακτικῶν ἑφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγίου Νικολάου Ἀμπελικοῦ, 2) Εὐαγγελιστρίας Ἁ. Μύλων καὶ 3) Ἁγίας Μαρίνης τῆς ὁμωνύμου Κοινοτήτος,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῆ 21ῃ Δεκεμβρίου 1990

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῶν Ζωοδόχου Πηγῆς Παιανίας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34/β' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Σπάτα, τῆ 10ῃ Ἰανουαρίου 1991

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Πειραιῶς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικές θέσεις τακτικῶν ἑφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ὑπαπαντῆς Κυρίου Πειραιῶς καὶ 2) Ἁγίου Δημητρίου Πειραιῶς,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πειραιεῖ τῆ 14ῃ Ἰανουαρίου 1991

† Ὁ Πειραιῶς ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Παραμυθίας ΤΙΤΟΣ

† Ὁ Γρεβενῶν ΣΕΡΓΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότ. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Ἐσωτερικοῦ : Δραχμαὶ 300 ἐτησίως.

B) Ἐξωτερικοῦ : Δολλάρια 20 ἐτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ὁ «Ἰησοῦς τῆς Ἱστορίας» καὶ ὁ «Χριστὸς τοῦ κηρύγματος».

Μητροπ. Κορίνθου Παντελεήμονος, Παρατηρήσεις τῆς Σ.Ε. Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν σχέσεων πρὸς τὸ Π.Σ.Ε. ἐπὶ ἐνίων κειμένων αὐτοῦ.

Μητροπ. Ζακύνθου Παντελεήμονος, Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ εὐρωπαϊκὴ ἐνοποίηση.

Μητροπ. Καλκηδόνης Βαρθολομαίου, Ἡ καύχσις τῆς Ἐκκλησίας «ἐν τῇ ἀσθενείᾳ» τῆς.

Ἡ ἐκλογή, χειροτονία καὶ ἐνθρόνισις τοῦ Μητροπολίτου Νικαίας κ. Ἰακώβου.

Ἀρχιμ. Βασιλείου Δρόσου, Ἡ ἐκλογή καὶ χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σεβαστείας κ. Δημητρίου.

Ι. Μ. Χατζηφώτη, Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἶκον. Πατριάρχης κ. Δημήτριος εἰς τὸ «Ἅγιον Ὄρος Ἀθῶς (21 - 27.9.1990).

Ι. Μ. Χατζηφώτη, Ἡ ποιμαντορικὴ ἐπίσκεψις τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἶκον. Πατριάρχου κ.κ. Δημητρίου εἰς Η.Π.Α.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισίαι.

Παράρτημα.